

DARBININKAS

Vol. LIX Nr. 13,
Kovas - March 29, 1974

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

15 centų

Savaitės įvykiai Kovo 19-26

Derybų Maskvoje laukiama sunkių

Valstybės sekretorius Kissingeris kovo 24 jau buvo Maskvoje. Prieš išvykdamas, jis pareiškė, kad "šis periodas bus sunkesnis" nei ankstesni. Bus sprendžiami klausimai, kurie labiau įtempia santykius: vidurinių rytų, prekybos, strateginių ginklų apribojimo. Bus, be abejo, Europos saugumo klausimas. Tačiau Kissingeris tikisi, kad bus sutarta ir kelias bus paruoštas antrai Nixono kelionei į Maskvą birželio mėn.

Sovietų nuotaikos prieš derybas. Sovietų spauda reiškė nepasitenkinimą Amerikos politika viduriniuose rytuose, ir iš Kissingerio laimėjimų šaipėsi. Reiškė nepasitenkinimą, kad 1972 metų prekybos pažadų Nixonas lig šiol neištesėjęs — negavęs didžiausio palankumo principo Sovietų prekybą. Priekaištavo, kad delsimai kreditai Sibiriui. Pravda puolė asmeniškai apsaugos sekr. Schlesingerį, kad jis stiprina ginklavinimą. Puolė Vakarų spaudą, kam ji pasisakanti dėl žmogaus teisių varžymo Sovietuose.

Monitor kor. V. Zorza tiesiog kėlė klausimą: ar Sovietai norės išnaudoti derybose sunkias sąlygas, kuriose atsidūrė prez. Nixonas dėl Watergate. Norės — tai aišku, bet eiti į atominį konfliktą, t. y. nutraukti detentę, vengs.

Amerikiečių nuotaikos išleidžiant Kissingerį. Mažiau kalbėta apie Kissingerio "genialumus" derybose. Stipriausias skepticizmas dėl derybų Pentagono. Jo žmonių supratimu, Sovietai supranta tokią detentę, kuri leistų jiems karinę persvarą pirmiausia Europoje, paskiau iš viso karinę persvarą prieš Ameriką. Baiminamasi nuolaidų, kurių parodyta 1972 metų sutarties dėl SALT (Strategic Arms Limitation Talks) pirmoje dalyje, kurioje Sovietams leista turėti daugiau raketų nei Amerikai, dengiantis tuo, kad Amerikos raketų kokybė geresnė. Tarp Pentagono žmonių aiškinama, kad Sovietai nori derybomis laimėti laiko saviems ginklam pagerinti. Apsaugos sekr. Schlesingerio nuomonės dėl nuolaidų nesutaria su Kissingeriu.

NYT apibendrinimu, detentė nepatenkinti apskritai antikomunistai; nepatenkinti liberalai, kurie pamatė, kad detentė davė galimybes Sovietams labiau persekioti disidentus ir varžyti žmogaus teises; nepatenkinti tie, kurie galvoja, kad Sovietai sukūrė arabus prieš Izraelį, ir tie, kurie mano, kad kviečių pardavimas Sovietams parangino maisto kainas Amerikos vartotojui.

Kissingerio viltys. Tikisi išjudinti ofensyvinį ginklų apribojimo derybas, įstrigusias Ženevoje visi metai. Tikisi prekybos sutarties, nes esą Kongresas pažadėjęs nuolaidas, jei per metus bus išleista emigruoti 35,000 — tiek pat kaip pernai.

Baiminamasi, kad į pagriežtėjusius Sovietų reikalavimus Kissingeris atsakys didesnę nuolaidom tam, kad prezidentas Nixonas galėtų "nauju laimėjimu" prisidengti nuo vidaus priešu.

AMERIKOJE:

Nepasitikėjimo klausimas vis labiau nepalankus prezidentui Nixonui. Daugiau valdžios gauda kongresinis teisių komitetas, kuriam perduoti užantspauduoti dokumentai; daugiau dokumentų ir įrašų jis reikalauja iš

KRATOS IR SUĖMIMAI LIETUVOJE

Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika Nr. 8 informuoja apie gausias kratas ir suėmimus Lietuvoje 1973 lapkričio 20 ryšium su byla Nr. 345, liečiančia religinės literatūros ir sovietų santvarką "šmeižiančios" literatūros gaminimą (būtent: ieškojo LKB Kronikos leidėjų).

Per kratą pas kunigą **I. Lauriūną**, Kebelių parapijos kleboną, kurį užtruko 8 val., buvo paimta: dvi rašomosios mašinėlės, rankraščiai, religinio turinio knygos, religinio turinio paveikslai.

Per kratą pas Valkininkų kleboną kun. **A. Keiną** (trukusią visą dieną) — buvo paimta daug religinės literatūros, keletas LKB Kronikos numerių, asmeniškai užrašai, iškarpos iš sovietų laikraščių.

Per kratą pas Smilgių kleboną kun. **B. Babrauską** (Biržų rajonas) buvo paimta 10 maišų religinės literatūros, trys rašomos mašinėlės, keletas LKB Kronikos nr-ų. Kratą darė 15 KGB pareigūnų. Krata buvo daryta net bažnyčioje, altoriuje, kur laikomas Švenčiausias Sakramentas. Krata truko visą dieną.

Per kratą pas kun. **I. Buliauską** (Krinčine) buvo paimta religinė literatūra. Per kratą pas **A. Jaugelį** buvo paimta religinė literatūra, net religiniai žurnalai iš priešrevoliucinio laikotarpio. Po kratos — šiurkštus apklausinėjimas.

Per kratą pas **B. Jaugelį** (Kaune) buvo paimta religinė literatūra ir matricos.

Per kratą pas **A. Reskevičių** (Kaune) buvo paimta rašomoji mašinėlė, religinė literatūra. Kratą darė keturi pareigūnai septynias valandas.

Per kratą pas **I. Urboną** (Kaune) buvo paimta religinė literatūra. Po kratos — ilgas apklausinėjimas.

Per kratą pas **N. Cicėnaitę** ir **T. Mačiukienę** (Kaune) buvo paimti užrašai, maldaknygė, Šv. Raštas (1972 m. laidos, išreklamuotos užsienyje, kaip visiškos religinės laisvės Lietuvoje įrodymas).

Per kratą pas **I. Turauską** (Kaune) — buvo paimti laiškai, kelios maldaknygės, religinė literatūra ir Lietuvos tautinė vėliava.

Per kratą pas **Petrą Pliurą** (Kaune) — buvo paimta religinė literatūra ir įvairūs asmeniniai užrašai. Apkaltintas religinės literatūros ir sovietų santvarką "šmeižiančios" literatūros gaminimu. **Areštuotas.** Dėl tokio pat kaltinimo areštuotas **Povilas Petronis**.

Per kratą pas **I. Stašaitį** Sa-

Baltųjų Rūmų. Baltųjų Rūmų advokato Clair reikalavimas, kad jam būtų leista apklausti komiteto liudininkus, atmetas. Sen. Buckley, resp. kons., viešai ragino prezidentą trauktis iš pareigų. Tai ženklas, kad nuo prezidento traukiasi konservatoriai, kurie esą nepatenkinti Nixono pasidavimu liberalų įtakai ir nuolaidom Sovietams. Vicep. Fordas įspėjo, kad Watergate vaisiai respublikonam gali būti katastrofiški — rinkimuose neteksią 50-100 atstovų. Ir mažumo vadas Scott pareiškė, kad jei prezidentas neduos reikalavimų dokumentų — nepasitikėjimas neišvengiamas.

Respublikonų apskričių pirmininkai dėl kandidatų į prezidentus 1976 pasisakė tokia eile: Reagan 39 proc., Ford 24, Rockefeller 12, Connally 7, Goldwater 6, Richardson 4, Percy 3.

Aliejaus embargo atšaukus, palengvėjo, bet įspėjama tau-

lininkų kaime buvo paimti šv. paveikslai, maldaknygės, religinė literatūra. Gruodžio 4 areštuotas dėl tokio pat apkaltinimo.

Per 10 valandų trukusią kratą pas **Z. Urboną** Vilniuje — buvo paimtos maldaknygės "Marija, Gelbėk Mus" matricos ir savo spausdinimo prietaisai.

Per kratą pas **B. Lepenį** Vilniuje — buvo paimta religinė literatūra, keli LKB Kronikos numeriai, rašomoji mašinėlė. Po kratos — grubus apklausinėjimas.

Per kratą pas **S. Kriaučiūnaitę**,

O. Norkytę, L. Razminaitę — Panevėžy buvo paimta daug religinės literatūros. Per kratą pas **Z. Razminaitę** Šiauliuose buvo paimta religinės literatūros ir rašomoji mašinėlė. Per kratą pas **A. Ratkevičių**, Pasvaly — buvo paimta daug religinės literatūros. Per kratą pas **St. Skripkų** buvo paimta visa biblioteka. Be to, kratos buvo padarytos pas **P. Strašinskaitę, O. Tamulynaitę, K. Misiūnaitę, Dambrauską, Kačergį, Kapustą, Jasėną, I. Mickeliūnaitę** ir kt. Visi buvo kelis kartus apklausinėjami. (Elta)

Wroclawo, Lenkijos, lietuvių šokėjų ir dainininkų grupė.

Nauja viltis išlaisvinti Brazinskus?

Amerikos Lietuvių Taryba praneša: Taryba gavo laišką iš Brazinskų, laikomų Turkijos kalinėjimu. Jie rašo, kad šiemet Turkija, švedama auksing savo respublikos sukaktį, ruošiasi paskelbti amnestiją, kuri apims ne tik Turkijos piliečius, bet ir kitus, laikomus jų valstybės kalėjime. Taigi yra vilties, kad gali būti amnestuoti ir Brazinskai.

Tai daug pareis ir nuo laisvojo pasaulio lietuvių energingumo. Reikia tuojau sukrusti rašyti laiškų ir siųsti telegramas vadovaujantiems Turkijos žmonėms, kad būtų amnestuoti Bra-

pyti. Taupyti, nes gazolino nebūs tiek, kiek jo reikalaujama. Pernai suvartota 18 mil. barelių dienai, o visiems reikalavimams patenkinti reiktų 20 mil. Reikalavimams patenkinti reiktų importuoti dienai 9 mil., o iš arabų prieš embargo buvo gauta 6 mil. Taigi 3 mil. reikia sušaudyti. Viduje pagaminta nafta atsieina 6.50 dol. barelis, importuota 11-11.50. Gazolino kainos pakilsiančios iki 60-75 cn. galonui.

Kongresas teturi pasitikėjimo pagal Harris anketas tik 21 proc. Sudarinėjama nuotaika artimiausiuose rinkimuose atstovus ne perrinkti, bet rinkti visai naujus.

Amerikiečio vidutiniška šeima maistui išleidžia 42 dol. savaitėi — 5 dol. daugiau nei pernai.

Amerikos užsienio prekybos balansas 1973 buvo su 1.2 bil. pertekliu, 1972 — 9.8 bil. nuostolių.

Žydų iš Sovietų šiemet į Ameriką atvyksią 4,000. Sąrašą išsiųs Kissingeris.

Amerika sunormalina diplomatinis santykius su Švedija; paskiriamas atstovas Robert Strausz-Hupe. Atstovas buvo ne-

zinskai. Laiškus ir telegramas adresuoti: President of the Turkish Republic, His Excellency Fahri Konuturk, Ankara, Turkey. Ministry of Foreign Affairs, His Excellency Turan Gunes, Ankara, Turkey.

Ministry of Justice, His Excellency Sevket Kazan, Ankara, Turkey.

Gausesni laiškai šiem pareigūnams parodys, kiek daug jų likimu yra susirūpinimo laisvajame pasaulyje. Galima susisiekti ir su pačiais Brazinskais. Jų adresas: Pr. ir Alg. Brazinskas, Markes Kapali, Ceza Evi, Kat. 253, Ankara, Turkey.

Laisvoji Europa apie Bažnyčią Lietuvoje

Belgijoj "Englise Temoin" (Bažnyčia Liudytoja) sausio laidoje pamini Lietuvių Katalikų Bažnyčios Kroniką.

Prancūzų laikraštis "Catacombes" 1973 spalio laidoje atspausdino Paul Deheme straipsnį "Nauja Lietuvos komunistų partijos taktika tikinčiųjų atžvilgiu". Autorius rašo:

"Abejonės nėra, kad jauno lietuvių patrioto Romo Kalantos ugnies auka davė vaisių. Visų pirma, religijos reikalams atsakingas pareigūnas Justas Rugie-

siųstas, kai min. Palme bombardavimą Vietname prilygino Hitlerio veiksmam.

KITUR:

Amerika ir Europa iš abiejų pusių santykius mėgina švelninti. Kissingeris painformavo Europos diplomatus apie savo kelionę į Maskvą. Vokietija ir Amerika sutarė, kad Vokietija mokės 2.24 bil. kariuomenei išlaikyti Vokietijoje. Lig šiol Amerikos išlaidos tam reikalui buvo 2.5 bil.

(nukelta į 2 psl.)

EINA GARSAS NUO PAT VILNIAUS... Lietuva pro Los Angeles žurnalisto akis ir samprotavimus

Murray Seeger, Los Angeles Times redakcijos narys, rašė iš Vilniaus savo laikraščiui kovo 10 plačiai apie Lietuvą. (Gauta V.P. ir L.V. dėka).

Pagal lietuvių informaciją — pradeda Seeger — lietuviai buvo paskutinė pagoniška giminė rytų Europoje, priėmusi krikščionybę. Tačiau ją priėmė 14-ojo šimtmečio gale, su Romos katalikybe taip suaugo, kad pergyveno visas istorijos bangas, įskaitant ir 33 sovietinės valdžios oficialaus ateizmo metus.

Tikėjimo įsrava yra aiškiai pastebima atnaujintose senojo Vilniaus gatvėse, kur yra ištisa kolekcija iškilių bažnytinio pastatų palyginti mažam miestui (mažiau kaip pusė milijono gyventojų).

Dar labiau pažymėtinas tikinčiųjų prisirišimas prie bažnyčios ir kunigų tamprūs ryšiai, kurie yra tokie stiprūs, kad lietu-

viai katalikai nacionalistai, galbūt, yra didžiausias pogrindis prieš komunistų partijos ir sovietinės valdžios autoritetą.

Prieš metus slaptosios policijos agentai (KGB) koše butus Maskvoje, Leningrade, Kijeve ir kituose miestuose, stengdamiesi sustabdyti gamybą ir platinimą pogrindinio laikraščio "Einamųjų įvykių kronikos". Tokia pat kampanija įvykdyta ir Lietuvoje.

Jos taikiny — Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika, kuri tebesirodė 1973 metų gale — metai po anos "Einamųjų įvykių kronikos" dingimo.

Atsiliėpdami į areštus, kratas, diskriminacinį elgesį su tikinčiaisiais, Lietuvos katalikai taip pat suorganizavo didžiausią sovietinėje istorijoje peticijom paraižį rinkimą ir protestus gatvėse.

Primėjęs 1970 mėginimą pagrobti lėktuvą, tris susideginusius dėl tikėjimo ir valstybinės laisvės, rašomųjų mašinelių privačių registravimą, Stalino-Hitlerio sąmokslą, autorius grįžta prie lietuvių atsparumo:

"Iš trijų Baltijos respublikų Lietuva pasirodė sunkiausiai rusų pavaldoma dėl kelių priežasčių.

Jei Latvija ir Estija nepriklausomos tebuvo 22 metus tarp dviejų karų, tai Lietuva kitados buvo didžiulė imperija nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų, apimanti didelę dalį Baltarusijos ir Ukrainos.

Lietuviai taip pat yra didžiausia grupė, kurioje gimimų skaičius yra didesnis nei kaimynuose, ir tarp 1959 ir dabartinių metų įstengė išlaikyti savo lietuviško elemento 80 proc. visų gyventojų; tuo tarpu kitose Baltijos valstybėse etninis elementas sumažėjo.

Kitas svarus veiksnys priešinant etniniam ir kultūriniam pavergimui yra jų bažnyčia. Jei jų kaimynai šiaurėje buvo švedų ir vokiečių įtakoje ir priėmė liuteronizmą, tai lietuviai įsikibo į labiau rezistuojančią katalikybę net tada, kai buvo valdomi senosios Rusijos imperijos su oficialiu ortodoksų tikėjimu.

Sovietų valdžia mato nepastovią atmosferą Lietuvoje ir visą respubliką laiko atitvertą nuo užsieniečių, išskyrus sostinę Vilnių.

Užsienio lietuviams, kurie atvyksta aplankyti savo giminių, laikas apribotas keturiomis dienomis; laikas dar sutrumpėja, nes reikia pima atvykti į Maskvą ir iš ten į Vilnių.

Autorius aprašo Vilniuje rūpestingai restauruojamus istorinius pastatus, naujas suvenyrų krautuves, kurios ančios geresnės nei daugely Sovietų miestų. Vienas iš vietinių gyventojų jam sakęs, kad iš 30 bažnyčių tikinčiųjų reikalams palikta 12 (tuo tarpu ortodoksams iš 10 palikta 5).

Vilniuje lietuvių esą 43 proc., lenkų 18, rusų 20. Toliau autorius cituoja LKB Kronikos laišką mokytojui, mini 1972 gegužės 14 susideginusį Kalantą ir kitus paskiau susideginusius, suimtus 9 studentus komjaunuolių ir pašalintus iš universitetų už tai, kad padėjo gelių prie 15 šimtmečio kunigaikščio Vytauto paminklo; mini išretėjusius, esą tarp 1940 ir 1959 dingo apie milijonas lietuvių. Sumini taip pat lietuvių patriotų ryšius su Gruzijos ir Armenijos patriotais.

P.S. Sis Seeger straipsnis susilaukė ar ne daugiausia už visus kitus atgarsių. Tame pat laikrašty kovo 18 įdėti 7 laiškai. Juos pasirašė Leonard Valiukas, Linas Kojelis, Irene J. Pazera, P. Pamataitis, Stanley Sula, B. Grauzinis, Julius Azis Raulinaitis. Laiškai dėkoja, autoriui pritaria, jo mintis papildo.

P. S. To paties str. pirmoji dalis buvo paskelbta ir New York Post kovo 12.

BALTIJOS VALSTYBĖS IR VAKARŲ SAŽINĖ — Šiomet Kongrese nuskambėjo

71 pareiškimas Lietuvos reikalui

Neįmanoma visų pareiškimų ne tik išsiai duoti, bet padaryti net santraukų. Išsiai pakartojom sen. Percy kalbą. Dar norim duoti čia sen. Strom Thurmond (R. S.C.) pareiškimą kovo 11.

-o-

Sia proga — sakė sen. Thurmond — mes norime pakartoti savo draugiškumą tom tautom ir jas užtikrinti, kad nėra jos užmirštos. Baltijos valstybių žmonės turi teisę pasirinkti savas vyriausybes, ir bus tikrai laimingas momentas, kada jie vėl galės džiaugtis savo valstybine nepriklausomybe.

Aš prašau vieningai pritarti, kad būtų atspausa C. Recorduose H.C. rezoliucija 416 ir tuo reikalu pareiškimas, paruoštas "Americans for Congressional Action To Free the Baltic States".

Toliau eina to pareiškimo tekstas:

-o-

BALTIJOS VALSTYBĖS IR VAKARŲ SAŽINĖS

(Raudonasis teroras Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje)

Paryžiuje išleista paskiausiaji Solženitsyno knyga "The Gulag Archipelago" apie vergų darbo stovyklų sistemą, kuria yra pagrįsta sovietinė valstybė, turėtų paskatinti amerikiečius persvarstyti mūsų užsienio politikos kryptį. Ar mes norime drauge su Sovietų Sąjungos valdovais dėtis į priespaudą, kurią jie tebevykdo savo gyventojam, Baltijos valstybėm ir kitom pavergtom tautom?

Solženitsyno paskiras ir drąsus liudijimas skatina mus pačius kelti klausimą, ar vaizdas prezidento Nixono, suglaudusio veidus su partijos sekretorium Brežnevu tuo metu, kai milijonai rusų ir kitų pavergtų žmonių yra atimti jiems priklausantių pagrindinių žmogaus teisių, sutampa su ta morale, kuri, mes manome, turėtų vadovauti mūsų politiniam siekimam.

Jungtinių Valstybių Kongreso nariai jautriai ir su dideliu pagrindu reikią susirūpinimą žydų vargai Sovietuose. Bet jei šie vargai būtų kaip nors pašalinti, ar mes galėtume tada nesirūpinti likimu kitų žmonių, pavergtų sovietinio komunizmo, kenčiančių žiauria sovietinių komisarių ir vergų darbo stovyklų valdytojų priespauda? Tai toks yra klausimas, kurį Solženitsynas verčia mus pasvarstyti savo sąžinėse.

Sovietų įvykdytas Baltijos kraštų pagrobimas

Kremlius mėgsta sakyti, kad Rusijos imperializmas miręs su caru. Tačiau likimas Baltijos valstybių — Lietuvos, Latvijos ir Estijos — rodo, kad tai žiauri fikcija. Komunistinis režimas neatėjo į Baltijos valstybes teisėtu ir demokratinu keliu. Sovietų

tai užgrobė Baltijos valstybes 1940 metų birželio mėn. ginkluota jėga. Baltijos tautos kenčia sovietinę rusišką nelaisvę daugiau kaip 30 metų. Tik po pirmų metų — 1941 birželio mėn. — Rusijos komunistai pradėjo masines deportacijas iš Baltijos kraštų, ir daugiau kaip 150,000 lietuvių, latvių bei estų prarijo Sibiro vergų bei darbo lageriai. Kelios dienos prieš nacių invaziją 1941 birželio 22 lietuvių tautai pasisekė nusikratyti komunistinių režimų: laisvė ir nepriklausomybė buvo atstatytos. Laisva Lietuvos laikinoji vyriausybė išsilaikė daugiau kaip šešias savaites. Bet šiuo metu Lietuvą užgriuvo naciai ir nutraukė laisvos vyriausybės veiklą.

-o-

Toliau pranešimas, informavęs apie baltiečių praeitį, Gėdimino valstybės sukūrimą, baltiečių etninį skirtumą, rezistenciją prieš sovietinį pavergimą ir genocidinius veiksmus, Sovietų tebevykdomus, kuriems galo nematyti, — grįžta prie dabarties.

Raudonieji šukuoja Lietuvą dėl protestų

Sovietų slaptoji policija ėmėsi masinių kratų butuose, bažnyčiose, įstaigose, kad išaiškintų disidentus, atsakingus už nelegalius spaudinius ir protesto

Savaitės įvykiai

(atkelta iš 1 psl.)

Sovietai radijo propagandą tarp arabų tebevaro prieš Ameriką.

Maskva kritikuoja Egiptą, kad jis tolsta nuo "socializmo kelio" ir pasiduoda kapitalizmo įtakai. Sovietų karo ministeris Grečko tebelanko Iraką ir remia jo kovą prieš kurdus. O neseniai Sovietai rėmė kurdus.

Vokietija ir Sovietai susitarė, kad Vokiečių firmos pastatys prie Kursko geležies ir plieno fabriką už 2.2 bil. Spaudoje pažymima, kad toje vietoje prieš karą Krupo įmonės buvo pastatę fabriką, kurio gaminiai labiausiai taškė Vokietiją. Dabar tos pačios firmos vėl statys.

Sovietų robotam pasisekė pasiekti Marsą, bet nepasisekė televizijom perduoti bet kokias žinias. Tai ketvirtas nepasisekimas, atsiėjęs 1.5-2 bil.

Sovietų helikopteris įskrido į Kinijos teritoriją ir buvo nupudytas. Kinija skelbia, kad jame rasti visi šnipinėjimo aparatai.

Maskvoje Amerikos naujasis ambasadorius Stoessel rado, kad pavasari pateiktas sąrašas su 660 pavardėm norinčių patekti į Ameriką negavęs eigos. Tarp jų yra lietuvė Eleaigos. Tarp jų yra lietuvė Eleanor Jepečienė, gimusi Brooklyn, kuri vizos laukia jau 30

veiksmus Sovietų okupuotoje Lietuvoje, kaip praneša pagrindinio laikraščio. Policijos siautimas buvo aprašytas Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos septintame ir aštuntame nr., kurie pasiekė užsienio žurnalistus Maskvoje. Kronika primena padidėjusią vienybę tarp patriotinių ir religinių aktyvistų Baltijos respublikoje.

Kronikos 7 nr. pranešė, kad 1973 trijose peticijose Sovietų valdžiai dėl tikėjimo persekiojimų ir pilietinės diskriminacijos protestavo 31,944 lietuviai. Viena peticija buvo pasirašyta 18,800, kaip Kronika teigė.

Apie nepasitenkinimą Lietuvoje buvo atvirai pranešama 1974 m. sausio mėn. komunistų partijos spaudoje, kuri nacionalizmą, religinį individualizmą laikė vienu iš didžiųjų partijos rūpesčių.

Konfrontacija Sovietam jų genocidiniams veiksmais

Jungtinių Valstybių vyriausybė tebeatsisako pripažinti smurtą įvykdytą Baltijos valstybių inkorporaciją į Sovietų Sąjungą. Bet to neužtenka. Mūsų diplomatiniai atstovai Jungtinėse Tautose ir kitur turėtų būti pasirengę nurodyti Sovietų Sąjungos agresijos prieš Lietuvą, Latviją ir Estiją veiksmus, kada Sovietų kalbėtojai kelia šauksmą prieš mūsų krašto "imperializmą".

Sovietų Sąjunga yra pasirašiusi Žmogaus teisių deklaraciją. Šis dokumentas nurodo pagrindines teises, kurios priklauso kiekvienam asmeniui jo gyvena-

metų. Jos duklė Sibire. Tokių Amerikos piliečių esą apie 12. Saraše yra ir Marija Daškevičienė iš Worcesterio; brolis ir sesuo iš Chicago, kurių kiti 4 broliai ir seserys Chicagoje gyvena. Šeši iš to sąrašo lietuviai, Amerikos piliečiai, gyvena Lietuvoje, kiti Ukrainoje, Gudijoje, Armenijoje. Latvis Ozolins, natūralizuotas amerikietis, 1962 nuvyko į Rygą aplankyti sergancios motinos. Kitais jo neleidė, jei jis nepašais sovietinio

Šveicarai informuoti apie padėtį Lietuvoje

Msgr. V. Mincevičiaus italų kalba redaguojamoji Elta-Press (Roma), perdavė tarptautinei agentūrai KIPA žinias apie katalikų kunigų padėtį Lietuvoje. Šias žinias iš KIPA perspausdino Lugano (Šveicarija) vasario 1 d. dienraštis "Mondo Cattolico". Pagal tas žinias, msgr. Juozas Matulaitis-Labukas pereinantis metais į kunigus įšventino 4 dvasinę seminariją baigusius klierikus. Laikraštis pastebi, kad žymiai mažesnis už mirusiųjų, ir iš metų į metus laisvų vietų skaičius didėja. Dvasiškių ir tikinčiųjų gyvenimas esąs dar sunkinamas arbitriniais areštais, skundais ir deportacijomis.

Režimas ypatingai kovojąs prieš tendenciją idealizuoti Lietuvos praeitį, brukant, kur galima, rusų kalbą (kaip pvz. karinis apmokymas mokyklose) ir "sovietinį patriotizmą".

Bažnyčių, jų organizacijų ir pareigūnų rašomųjų mašinelių šriftai, firmos ir numeriai turi būti užregistruoti atitinkamose įstaigose. Be abejo, bijoma, kad tos mašinelės gali būti panaudotos pagrindinio literatūrai spausdinti.

Laikraštis baigia straipsnį pastaba, kad nežūrint tokių žiaurių persekiojimų, Lietuvos katalikai lieka tiesiog neįtikėtinais ištikimi Bažnyčiai, ką liudija gausūs pasiaukojimo ir drąsos pavyzdžiai. (Elta)

Kauno riontechnikos Instituto studentas-diplomantas H. Marcinkevičius "Už mokslinį darbą vibrotechnikos srityje" gavo pirmąją premiją, paskirtą Visąsąjunginės mokslinių techninių draugijų tarybos. Tai esąs pirmas toks aukštas Lietuvos studento apdovanojimas, rašo sausio 12 "Tiesa". (E.)

moje valstybėje. Tarp tų teisių yra susirinkimų, rinkimų, tikėjimo laisvė. O svarbiausia — tarp jų yra teisė laisvai judėti per sieną emigracijai ar vizitui.

Jungtinės Valstybės ir kiti laisvojo pasaulio kraštai turėtų skatinti Kremliaus vadus taikyti tas deklaracijos teises baltiečiam ir kitom pavergtom tautom. Jei Sovietų Sąjungos vadai turės drąsos vykdyti tokias reformas, nereikės susideginimais demonstruoti lietuvių ir kitų tautų priespaudą komunistinės Rusijos nelaisvėje.

Baltijos klausimas keltinas J. Tautose

Praeities patirtis rodo, kad Sovietų vyriausybė yra jautri laisvojo pasaulio kritikai jos veiksmam. Tikintis, kad tokios priemonės galėtų sumažinti baltiečių priespaudą Sovietų nelaisvėje, vyriausybė turėtų vykdyti H. Con. Res. 416 (89 Kongreso). Šis nutarimas buvo vieningai priimtas Atstovų Rūmų ir Senato ir pasisako už Lietuvos, Latvijos bei Estijos išlaisvinimą iš Sovietų dominavimo. Jungtinių Valstybių prezidentas turėtų Baltijos valstybių išlaisvinimo reikalą perkelti į Jungtines Tautas ir reikalauti, kad Sovietai pasitrauktų iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos. Mes turėtume turėti vienodą standartą laisvei. Jos pažeidimas visumai ar daliai bet kurioje pasaulio vietoje, įskaitant ir Sovietų Sąjungą, yra netoleruotinas.

Toliau sen. Thurmond pakartojo ir minėtą 414 rezoliuciją.

paso. Dabar su sovietiniu pasu jau 12 metų jo neišleidžia į Maspethą, kur gyvena jo žmona ir vaikai. Į Izraelį ir Vokietiją išleidžia lengviau nei į Ameriką.

Monitor kovo 21 įdėjo laišką, kad Solženitsyno knyga pažįstama Sovietuose iš Liberty radijo. Lietuvoje ji negali būti pažįstama, nes lietuviškai ne-transliuoja. Ruginamas Kongresas reikalą sutvarkyti. Pasirašė Anthony Matioška, Pietų Bostono lietuvių piliečių sąjunga.

SPARTA — Rašomos mašinelės (v. kalbomis, radio, spalv. TV, compluteriai, jv. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N. Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. SHALINS-ŠALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prle Forest P'way Sta.), Woodhaven, N. Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS, 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211; ST 2-5043.

TAISOM RADIO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvių. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N. Y. 11227 (2 blokal nuo Woodhaven Blvd.).

BUYAS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N. J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamas garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės, namų, automobilio, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N. Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N. Y. 11421, 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand Street, Brooklyn, N. Y. 11211. ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus lietuviškus skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N. Y. 11368. Telef. 779-5156.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 Orchard St. New York, N. Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užsikite ir įsitikinsite!

ALICE'S FLORIST SHOP, Lietuviškam rajone — Lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuosirdų lietuvišką patarnavimą. 107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y.

AMERICAN FABRICS. Geriausios medžiagos gaunamos pigia kaina, ypač siuntiniam į Lietuvą. (Polyester-Knits jardas \$2.50, Arnel Jersey jardas 89 c.) Kam pirkti iš svetimų, jei gaunam pas savus. Monika Maccežinskaitė, sav. 55-35 Myrtle Ave. (Putnam kampas), Ridgewood, N. Y. 11227. Tel. 456-5046. (Traukiniu stotis Wyckoff, autobusas Putnam.)

West Point karo akademijos kadetas Arvydas Jarašius Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime Kultūros Židinyje su N. Y. tautinių šokių grupės šokėjomis. Iš k. Angelika Markevičiūtė, Gina Simonaitytė, Onutė Matulaitytė, Dalia Bagdžiūnaitė, Daina juryte, Audronė Bružaitė. Arvydas Jarašius yra iš Lansing, III. Jis čia svečiavosi pas Romualdą Markevičių Woodhavene. Nuotr. Charles Binkins.

Lietuviško stiliaus paminklų sukuriami ir vežti pristatomi į visas kapines New York, New Jersey ir Connecticut valstijose

Fasolino Memorials CO.

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines)
Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379
(212) Davenport 6-3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta —
Gausi parodų salė

Lietuviška
KELIONIŲ
AGENTŪRA
VYTIS
Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N. Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose:

INDIVIDAMS (ekskursiniais bilietais)

GRUPĖMS JAUNIMUI ŠEIMOMS

LĖKTUVAI
VIEŠBUČIAI
LAIVAI (Cruises)
AUTOBUSAI įdomių vietų lankymas
TRAUKINIAI

LAIVAI (Cruises)
AUTOBUSAI įdomių vietų lankymas
TRAUKINIAI

DARBININKAS341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

Editorial Office 827-1352. Business Office 827-1351

THE WORKER by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų
1951 sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄSSecond class postage paid at Brooklyn, N. Y. Post Office
Published weekly

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožiūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Stabai ir jų kulto tarnai

Senajo Mozės gautose įsaky-
muose buvo įspėta: neturėk ki-
tų dievų, tik mane vieną. Bet
toks jau žmogus, kad jis prasi-
mano stabus ir ima jiems tarnau-
ti. Savus stabus susikuria kiek-
vienas amžius. Ir mūsų šis.

Gobšumo stabas

Biblijos žydai pasidirbdino
aukso veršį ir jį garbino. Mūsų
laikai nuo anų istorinių žydų
netoli nubėgo. Istorikas Arnold
Toynbee mūsų dienas pavadino
"Gobšumo amžium". Esą mes
viską matuojame pinigais. Da-
ros, anot jo, net ironija: juo la-
biau pinigų garbinam, juo la-
biau jie nuo mūsų bėga (turė-
jo galvoje dabartinį pinigų bė-
gimą į aliejaus kraštus).

Gobšumo stabas garbinamas,
kai "multinacionalinės" korp-
racijos didžiuojasi 1973 metų
pelnus padidėjus 150 proc. Gar-
binamas, kai tos ir kitos korp-
racijos trina delnus iš galimo —
tik galima! — pelno investavus
bilijonus į Sibiro eksploataciją.

Kokiom sąlygom tas pelnas
gali ateiti, jiems nesvarbu, nes jie
ištikimi ir uolūs aukso kulto tar-
nai.

Taikos stabas

Didžiuojasi valdžia, kad jos
politika užtikrins pasauliui tai-
ką. Taika jau esanti grąžinta
Vietname: taika viduriniuose
ryčiuose. Taika išlaikyta tarp
Amerikos ir Sovietų.

Ar taiką betgi yra pajutęs tas
Vietnamo žmogelis? Ar taiką yra
pajutęs Sovietų koncentracijos
vergas? Taikos kulto tarnai tai
mažesnės vertės klausimas. Juk
didesnė žuvis praryja mažesnę,
ir niekas triukšmo nekalia. Ir
jeigu didesnė valstybė praryja
mažesnę — taika nėra pažeista.
Reikia tik pastarosios balso ne-
girdėti.

Kas, užpultas galvažudžio, ty-
lą ardo, tas yra taikos trukdy-
tojas... Tokios taikos idealas
yra įvykdytas kapinyne. Ai, kiek
ten tylos, ramybės, sugyvenimo,
kiek ten romantikos! Vienintelis

šio taikos stabo trūkumas, kad
tai nėra taika, kuri buvo paža-
dėta "geros valios žmonėms."
Ji toli nuo žmoniškumo, kuriam
stabo tarnai davė vietos tik char-
tų, deklaracijų popierių — ne gy-
venime.

Nesikišimo stabas

Kodėl keliamas toks triukšmas
dėl persekiojimų Sovietuose;
kam taip šaukiama dėl Solže-
nitsyno? Juk tai kenks atoly-
džiui! Ir kokia iš to nauda —
nei Solženitsynui nei kitiems
tuo nepadėsi — mokė prag-
matiškas prezidentas.

O be to — juk tai kišimasis
į vidaus reikalus — atvejų atve-
jis kartojo valstybės sekreto-
rius.

(Nesikišti — tokia idėja stip-
rėjanti ir Zenevoje Europos sau-
gumo konferencijoje!).

Nesikišimas yra šios dienos
politikos stabas. Nesikišimas
betgi suprantamas kaip vienos
vyriausybės nesikišimas į kitos
vyriausybės veiksmus. O pati
vyriausybė gali kištis ne tik į
savo valdomų žmonių gyve-
nimą; gali kištis į jų sąžines;
gali versti garbinti vyriausybės
garbinamus stabus; gali negar-
binančius atleisti iš darbo, ga-
benti į lagerius, bepročių na-
mus; gali ištremti iš savo krašto.

Ar nebus kišimasis į vidaus
reikalus, jei duosime bilijonus,
kurie tarnaus naujiems ginklams
gaminti ir naujiems kraštams pa-
vergti — neišskiriant ir mūsų?
Ne, nes mes duosim vyriausy-
bei, ne jos valdiniam.

Tai tokis pat nesikišimas kaip
praeivio, kuris matys plėšiko už-
pultą žmogų, bet nekels nė bal-
so. Priešingai, dar paduos laz-
dą žudikui.

Kai gražiausiais žodžiais, pa-
imtais tiesiog iš Evangelijos,
pridengia stabus, kurie iš tikrų-
jų iškreipia Evangelijos prasmę,
nustembi, kad net NYT prime-
na Spenglerio įspėjimą apie
"Untergang des Abendlandes"
(apie Vakarų sunykimą).

Artimųjų Rytų problema, arba
arabų-žydų konfliktas, pasidarė
pasaulinio masto problema. Ne-
daug trūko, kad arabų ir žydų
"globėjai" — Sovietų Sąjunga ir
Jungtinės Amerikos Valstybės —
būtų susikibę ir sukėlę pa-
saulinį karą, kuriame būtų buvę
panaudoti ir atominiai ginklai.
Arabai šiame konflikte ėmė nau-
doti iki šiol negirdėtą ginklą —
naftą, nutraukdami jos teikimą
tom valstybėms, kurias laiko žy-
dų šalininkėmis, arba pakeldami
jos kainą tiek, kad tuoj ėmė kri-
ti kitų valstybių, kurios priklausė
nuo arabų naftos, ekonominis
gyvenimas. Todėl šiandien visų
bendras noras — kaip nors iš-
spręsti arabų-žydų konfliktą, su-
sodinus juos prie bendro derybų
stalo, kad kaip nors būtų sulip-
dyta taika Artimuosiuose Rytuose.

Visų akys buvo nukreiptos į
Zenevą, kur Kissingeris, prita-
riamas Gromyko, prie derybų
stalo susodino Egipto, Jordani-
jos ir Izraelio valstybių atsto-
vus derėtis, tartis, kaip atstaty-
ti pastovią taiką ir patenkinti
labai skirtingus tiek arabų,
tiek žydų interesus. Visi laukė,
kad šiomis derybomis būtų ga-
lutinai išspręsta Artimųjų Rytų
problema, o po to Suezio perkasu
vėl pradėtų plaukiooti visų val-
stybių tanklaiviai, vežantieji naf-
tą, kuri, tikimasi, vėl ims gau-
siau tekėti.

O tačiau visi, kurie domisi ta
skaudžia Artimųjų Rytų proble-
ma ir ją mato tik arabų-žydų
ginkluoto konflikto ekrane, są-
moningai nenori pažvelgti į šią
problema iš esmės. Yra dvi de-
ginančios tiesos, kurių niekas
nenori paliesti ar bent žodžiais
paminėti. Tos dvi tiesos visu aš-
trumu iškilo net keturis kartus:
1948, 1956, 1967 ir 1973 me-
tais. Ir jos iškils, kaskart kruvi-
nesniu būdu, ir toliau. Nei Jung-
tinės Tautos, nei didžiosios, nei
mažosios valstybės, ypač Euro-
poj, nebando giliau įžvelgti,
kodėl Artimuosiuose Rytuose
taip lengvai užsidega parakas ir
sproginėja bombos.

Pirmoji tiesa, savaime tokia
aiški ir aktuali, kas kelinti me-
tai iškylanti dramatišku klau-
simu, yra ši: ar Izraelio valstybė
turi teisę išlikti?

Palikim šalia klausimą, ar žy-
dai, per du tūkstančius metų
neturėję savo valstybės, kurią
jie, protėviui Abraomui Dievo
pažadėta, Mozės iš Egipto veda-
mų žydų Palestinoje įkurtą, pa-
sklidę visame pasaulyje, nuolat
persekuojami ir naikinami, bet
niekad nesunaikinti, turėjo grįžti
į savo protėvių kraštą, kuria-
me gyvena arabai, irgi seniai
įsikūrę. Lygiai šiandien nėra

ARTIMŲJŲ RYTŲ PROBLEMA

reikalo svarstyti, ar nuo 1897
metų sionistų suvažiavimo nuta-
rimo atstatyti Izraelio valstybę,
J. Balfouro deklaracijai paskati-
nus žydų emigraciją į anglų
mandate esančią Palestiną, o pa-
galiau Jungtinių Tautų 1947 lap-
kričio 29 sprendimas padalyti
Palestiną į dvi žydų ir arabų
valstybes buvo teisingas, tikslus
reikalingas. Gana to, kad be-
gimstanti Izraelio valstybė tuoj
susidūrė su arabų pasipriešini-
mu ir kilo pirmasis arabų-žydų
karas, kuris pasibaigė tik 1949
vasario 22 pasirašytomis paliau-
bomis su Egiptu, Jordanija, Li-
banu ir Sirija.

Tačiau tie, kurie kūrė Izraelio
valstybę, nepasirūpino, kad
būtų pilnai įvykdytas Jungtinių
Tautų visumos susirinkimo nu-
tarimas: šalia Izraelio valsty-
bės įkurti ir palestiniečių arabų
valstybę, padalinant Palestiną
į dvi dalis. Izraelis iš karto pa-
sitenkino Jungtinių Tautų jai
nuskirtomis sienomis, bet pale-
stiniečių valstybės įkūrimu nie-
kas nesirūpino, o arabai grie-
bi ginklo sunaikinti naują įsibrovė-
lį į jų teritoriją. 1948-49 kare
Izraelis prisijungė daugiau teri-
torijos, negu buvo skirta. Arabai
iš Izraelio valstybės ribų arčiau
buvo išvyti, arba patys pasitrau-
kė į kaimynines arabų valsty-
bes.

Regina Rūta Žymantaitė, vadovavusi Lietuvos nepriklausomybės šventės programai vasario 17 Kultūros Židinyje, publiką supažindina su New Yorko miesto burmistro proklamacija. Nuotr. Lino Vytavio

našumą žmonėmis ir ginklais.
Bet po to arabų pusėj išaugo
stipri jėga tiek žmonėmis, tiek
ginklais, gautais iš Sovietų Są-
jungos. Toji jėga augs ir toliau.
Jungtinės Amerikos Valstybės
neįstengs jos sulaikyti ir at-
sverti.

Taigi toji mažutė Jungtinių
Tautų įkurta Izraelio valstybė
gali išlikti tik tarptautinio masto
kitų pritarimu ir sutikimu, bet
ypatingai jos likimas priklauso
nuo ją supančių arabų valstybių.
Vadinamosios "neutralios", toli
nuo Izraelio esančios valstybės,
dėl naftos jau nusilenkusios ara-
bų politikai — Israel delenda
est, ramina, kad visi keturi ka-
rai parodę, jog Izraelis yra pa-
kankamai stiprus pats vienas
gintis. Kitiem į tą reikalą nereiki-
kia kištis. Belflirtuodamos ir be-
prekiaudamos naftą, atsistojo
aiškiai arabų pusėj, visai nesi-
domėdamos, kad Izraeliui gresia
mirtinis pavojus — būti ar nebū-
ti.

Tik dirstelėkim į statistiką.
Šiandien yra du milijonai ir 700
tūkstančių žydų ir 130 milijonų
arabų, kurių 60 milijonų prie Iz-
raelio sienų. Karinių pajėgų
žmonėmis ir ginklais santykis
yra 1 prieš 5. Amerikos pagalba
Izraeliui, išskyrus kritiškus mo-
mentus, kaip buvo paskutiniu
laiku, nėra ir negali atsverti tos
jėgos, kurią sudaro Sov. Sąjun-
gos pagalba, ypač ginklais, ara-
bam. Per pastaruosius šešerius
metus rusai davė modernių ir
galingų ginklų arabams daug
daugiau, negu Amerika per 25
metus žydams. Rusai tęs ir toliau
tą politiką, nes iš to jie laimi
diplomatiškai, psichologiškai ir
ekonomiškai. O amerikiečiai,
remdami žydus, vien tik pralai-
mi: viešojo pasaulinė opinija
yra prieš amerikiečių pagalbą
Izraeliui. Kita vertus, jokios žy-
dų daromos visame pasaulyje
rinkliavos, jokios paskolos ar
pašalpos nepajėgs 300 tūkstan-
čių izraelitų armijos paversti į
pusantro milijono armiją, kokią
turi arabai. Karinių jėgų santy-
kis ir toliau augs žydų nenau-
dai. Kas gali tvirtinti, kad žydai,
kartą pastatyti prie sienos, nepa-
naudos kokio nors atominio
ginklo? Nuo tokio eventualumo
apsisaugoti sovietai aprūpino
arabus ir šios rūšies "dovano-
mis".

(Bus daugiau)

TAUPI ŠEIMININKĖ

Spaudai paruošė dipl. agr. I. Sinkevičiūtė

8

2. Valgius, kuriuos pats svečias turi paimti, reikia paduoti iš
svečio kairės pusės, nes taip patogiau. Keičia indus, įrankius, pri-
pila gėrimų, padeda arbatos stiklą ir k. patarnautoja iš svečio
dešinės. Tačiau yra išimčių. Kada pati patarnautoja nori svečiui
įdėti torto, mėsos ar ko kito, ji tai atlieka iš svečio kairės.

3. Indą su valgiu reikia paduoti, prkeliant kuo arčiausia prie
svečio lėkštės, kad būtų patogų pasiimti. Žiūrėti, kad prie valgio
padėtų įrankių kotai būtų atsukti į svečią. Įrankių kotams su-
mirkus, pakeisti švariais.

4. Visiems valgio pasiūlius, indas su valgiu padedamas ant
atskiro staliuko arba nešamas į virtuvę. Pakartoti galima siūlyti tik
sutvarkius dubenį.

5. Keisti lėkštės ir įrankius galima, kai visi pavalgo. Pirmiau-
sia reikia nuimti bendrus dubenis: mėsą, salotas ir k., tik paskui
svečių lėkštės ir įrankius. Įrankius reikia nuimti kartu su lėkštė-
mis. Švarius įrankius reikia dėti ne į lėkštę, bet ant stalo.

6. Kitas iš eilės duotis galima atnešti, kai valgytojai yra aprū-
pinti indais ir įrankiais.

7. Valgių priedai — salotos, pyragaičiai prie sriubų, bulvė,
jei jie neapnešiojami, padedami ant stalo prieš padavimą pa-
grindinio valgio. O jei jie apnešiojami, tai jų pasiūlo padavus
pagrindinį valgį. Tai atlieka kita patarnautoja.

8. Jei valgiai neapnešiojami, tai atneštą valgį reikia padėti ant
stalo prieš garbės svečią.

9. Per kalbas patarnautojai nedirba, turi būti ramu. Šalti už-
kandžiai pas mus sudedami ant stalo iš anksto. Prie kiekvieno val-
gio reikia padėti tinkamą bendrą įrankį, nes su savo įrankiais
imti iš bendro dubens nemandagu.

Prie supiaustytų mėsų reikia padėti šakutę, prie drebutie-
nes — šaukštą, prie daržovių mišrainės — šaukštą, prie sviesto peilį.
Koks įrankis prie kurio valgio tinka, galima numanyti. Tik prie duo-

nos, pyrago, pyragaičių ir sausainių nieko dėti nereikia, nes
ai imama pirštais.

Užkandžių metu patarnautojos pasiūlo, ko pritrūksta, duonos
(jei jos nėra padėta ant stalo), pripilti gėrimų (prie užkandžių
duoda tik karčios degtinės). Baigus valgyti, pirmiausia reikia nu-
imti visi užkandžiai, paskui lėkštės su įrankiais. Jei po užkandžių
duodama sriuba, tai reikia išdėstyti galias lėkštės ir sriubą
pastatyti ant stalo. Tai paprastas patarnavimas. Valgant sriubą, jokių
gėrimų nesitiloma. Iškilmingose vaišėse lėkštės padedamos pri-
piltos sriubos.

Baigus valgyti sriubą, pirmiausia nuimama sriubos priedai
(jei buvo padėta), sriuba ir paskui lėkštės kartu su šaukštais. Po sri-
bos duodama pagrindinė duotis. Šiam valgiui lėkštės ir įrankiai
turi būti padėti. Taigi tuojuo galima nešti duoties priedus, o paskui
pačią pagrindinę duotį. Jei pagrindinė duotis ir jos priedai apnešio-
jami, — daryti atvirkščiai. Prie šiltų duotųjų galima duoti įvairių
degtinių (tik ne saldžių), alus, giros. Rūgštų vyną galima duoti
bemaž prie kiekvieno valgio.

Jei būtų duodama antra šilta duotis, reikėtų keisti lėkštės
ir įrankius.

Prieš desertą reikia viską, kas tik nebus reikalinga, nuo
stalo nuimti. Desertų patarnautojos stalo nenukrausto, kol svečiai
neatsikėlė. Jei po deserto tuojuo dar duodama kava ar arbata, tai
deserto įrankiai nuimami ir, jeigu duodami minkšti kepiniai,
padedamos lėkštelės ir šaukšteliai. Jei sausainiai arba nieko,
galima lėkštelių ir nedėti. Arbatos ar kavos puodukai ar stiklinės at-
nešamos pripiltos ant padėklo ir padedamos iš dešinės lėkštelės pu-
sės. Prie kavos ar arbatos tinka saldžios užpildinės, ar krupnikas.

Pastaba. Kuošiant pietus, reikia žiūrėti, kad:

1. Visi pietūs būtų vienodai sotūs, todėl pietūs reikia taip su-
tvarkyti, kad vieni valgiai būtų sotesni, kiti lengvesni.
2. Pietums nekartoti tų pačių maisto produktų.
3. Reikia įvairinti ne tik patiekalus, bet ir jų spalvas, pav.,
jei pietums duodama balta sriuba, pagrindinio valgio negalima
duoti su baltu padažu.
4. Reikia saugotis, kad nebūtų paduodami du rūgštūs, ar du
saldūs, ar du šalti valgiai.
5. Kiekvienas valgis paduodamas tuojuo pagamintas, nes tik
šviežiai pagaminti valgiai yra skaniausi ir sveikiau.
6. Kiekvienai šeiminei žinotina, kad toki pat valgiai pasi-
kartinami ne dažniau kaip per 14 dienų.

UŽKANDŽIAI**ŠALTI UŽKANDŽIAI**

Užkandžiai pajvairina maistą, padeda virškinamosioms sultims
išsiskirti ir sukelia norą valgyti. Todėl dauguma užkandžių
gaminama su įvairiais prieskoniais ir daržovėmis. Užkandžius reiki-
a ne tik skaniai pagaminti, bet ir gražiai papuošti, kad būtų
patrauklūs.

SUMUŠTINIAI

Sumuštiniai — tai juodos ar baltos duonos riekelės, aptep-
tos sviestu ir apdėtos mėsos, žuvies, kiaušinio ar kitokių produktų
gabalėliais.

Duona supiaustoma apie 1 cm (1/3 col.) storio riekelėmis.
Sviestas turi būti lengvai tepamas, kad netrupėtų. Be sviesto, gali-
ma vartoti sviestinės masės.

Produktai, kuriais sumuštiniai apdedami, turi būti plonai
supiaustyti. Daržovės šviežios, gerai išplautos, nusaustos, nu-
valytos. Derinant įvairius produktus skonio ir spalvos atžvilgiais,
sumuštinis galima skaniai pagaminti ir gražiai papuošti.

Į stalą sumuštiniai duodami išdėstyti negilioje lėkštėje ar ant
servetėlės užtiesto padėklo; tarpuose dedama žalių petražolių
ar salierų lapelių.

Sumuštinis pagal gaminimo būdą galima suskirstyti į papras-
tus, suvožtinius, pakepintos duonos ir sluoksniuotus.

PAPRASTI SUMUŠTINIAI

Juodos ar baltos duonos riekėles aptepti sviestu ir ant viršaus
uždėti plonai supiaustyto rūkyto kumpio, dešros arba virtos ar
keptos mėsos gabalėlių.

Duonos riekėles aptepti sviestu, viršų apibarstyti smulkiai
piaustytu kumpiu, kietai virto kiaušinio tryniu, baltymu, smul-
kiai supiaustytais svogūnų laiškais taip, kad iš jų susidarytų išil-
gai arba įstrižai einančios juostelės.

Duonos riekėles aptepti bet kuriuo užkandžių sviestu ar mase:
krienų, garstyčių, silkių ar kt. Viršų papuošti šviežiomis darž-
ovėmis.

Toki pat būdu sumuštiniai gaminami su įvairia ikra.

(Bus daugiau)

FAUSTAS KIRŠA PO DEŠIMTMEČIO

STASYS SANTVARAS

2 (Tąsą iš praeito nr.)

-o-

Keliom nuotrupom pabandžiau apibūdinti Faustą Kiršą kaip žmogų. Žinoma, ir tai dar nėra išbaigtas jo paveikslas, o tik keli brūkšneliai, keli plėmai jo siluetai. Ką čia ir besakyti, labai norėčiau, jog tai būtų "gyvas žodelis iš senųjų laikų".

-o-

Faustas Kirša priklausio itin reikšmingai ir stipriai lietuvių rašytojų kartai. Iškiliausi tos kartos vyrai — jis pats. Vincas Mykolaitis-Putinas, Balys Sruoga, Kazys Binkis, Petras Vaičiūnas. Visi jie buvo beveik bendra amžiai. Visi išgyveno nepriklausomos Lietuvos dvidešimtmetį ir, jei taip galima sakyti, tuo palaimos metu įstrino savo kalavijus ir raguotines, visi draskomomis širdim pajuto Europos žemėlapiu sudraskymą, nemenuo tautų būrio paskandinimą ir XX amžiaus despotizmu permirkusią nelaisvę. Jie sudarė stambią dalį tos pionierių grupės, kuri mūsų dailių žodį išvedė iš erdvesnius barus, iki tol nepasiekiamus sunkių sąlygų prislėgtiems pavergtos tautos talentams.

Kai kiti velionio Fausto Kiršos draugai savo kūrybines įegas bandė lyrikoj, dramoj, beletristikoj, literatūros moksle ir kritikoj, jis visą amžių liko ištikimas roezijai (teisybė, nemenuo duoklę jis atidavė kultūrinei publicistikai ir gausiem užrašam, kurių tik mažą dalis tėra išspausdinta). Pats Kirša tą ištikimybę šitaip paliudijo: "Aš buvau pastovus savo literatūros žanre. Niekuomet nešūkavau laikinomis srovėmis... Laikynumo žibėjimas, literatūrinės mados manęs niekuomet neviliojo. Išviršinis apdaras man svetimas. Net kostiumą mėgstu melsvą ar pilką" (Palikimas, 227, 230 pusl.).

Galimas dalykas, kai kas už tokį tikėjimą Faustą Kiršą gali išplūsti konservatorium, kuris nepripažįsta kūrybinio nerimo ir ieškojimų. Tačiau savo pasisakymo gilumoj Poetas yra teisus, nes, deja, anaipol ne visos mados, dažnu atveju į gyvenimą besiveržiančios su triukšmu, arogancija ir dvasiniu storžieviskumu, drauge yra ir dailiojo žodžio laimėjimai. Kai kada būna atvirkščiai — jos tik sukelia chaosą, suardo kartų ryšius, iš kur pats tiesiausias kelias į nesusišaudymą ir nuosmukį.

Poetas Faustas Kirša, kandomai ironizuodamas, savo buvimą literatūroje taip išsakė: "Aš nemėgstu daug kalbėti, aš ne žurnalistas. Mat, žurnalistas prieš desimties nupiktų sakinių prideda tik vieną naują. Aš mėgstu visus naujus sakinius" (Palikimas, 233 pusl.).

Deja, žmogaus gyvenimas be atvangos yra blaškomas netikėtumų, atsitiktinimų, paradoksų ir kitokių to pobūdžio "linksmybių" mariose! Ar visa tai galėjo aplenkti Dainiaus ir Vaidilutės šventovę?

Buvo toks metas, kada darnus ir bičiulystės šiluma nutviekstas kvintetas ilgėlesnį laiką rinkdavomės pietų valgyti į Pažangą; ten mes turėjom net savo atskirą stalą prie lango. Pažangoj nestigo jaukumo, prabangos, na, ir ne batišuviai tos valgyklos virtuvėje dirbo. Tai, va, ten, F. Kiršai to visai nelaukiant ir nesitiktint, Mariona išsižiūrėjo ir tiesiog motiniška meile įsimylėjo dail. Liudą Trukį (po kurio laiko už Truikio įjinai ištekojo). Tuomet man teko išgyventi būdingą ir nepamirštamą įvykį: Faustas Kirša, skaudžios dramos ištiktas, gal pusmečiui iš Kauno dingio, užsidarė savo Senadvario vienuolyje.

Rodos, jau rudenop mudu su L. Truikiu, išėję iš teatro po kažkokių darbų, nutarėm užsukti į Konrado kavinę. Kai priėjom prie kavinės durų, beveik su triukšmu iš jų išnirio Faustas Kirša, įdeges ir įkaitęs, su pypke

dantyse, apžėlęs ūsais ir tiršta barzda. Aš puoliau sveikintis, smulkutis ir nusigandęs Truikys liko mano užnugary, ir nejušiom ištariau:

— Na gi čia dabar, kam ta barzda, Faustai?

Jis kreivai ir beveik su panieka žvilgtelėjo į Trukį; nepadavęs jam rankos, man atšovė:

— Kad piemenys nespiaudyti į veidą!...

Ir gana išdidus nuėjo savo keliu, nemenkam sąmyšy palikęs mudu prie užsivėrusių Konrado kavinės durų. Deja, "piemu" tuo atveju buvo nugalėtojas, o Faustas, matyt, kitos tokios moters neradęs, išliko vienišas, ilgas metus nešiodamasis skaudų persulį širdy...

Atsimenu, tai jau teko išgyventi Bostone, kai pasklido žinia, kad Mariona R. Sibiro tremty mirė (o ten ji kentėjo ar tik ne dešimt metų), Faustas atėjo sielvarto prislėgtas, nusimines, tarsi buvimo džiaugsmą ir laimę praradęs. Kurį laiką jis taip gedėjo, kol atkilo kita žinia, kad Rakauskaitė tebėra gyva, kad ji iš Sibiro grįžo į Lietuvą. Tada Faustas pasirodė toks, lyg nuo jo pečių būtų dvidešimt metų nukritę.

Ak, vis dėlto, kokių būna nepalaužiamų, ištikimų ir neišseimamų žmogaus jausmų!...

Tie žodžiai yra itin būdingi Kiršos tikėjimui ir jo kūrybiniam ieškojimams, bet ar iš tikro taip yra, kaip jo pasakytas, aš nežinau... Žinau tik faktą, kad Faustas Kirša lietuvių grožinės literatūros įžengė dvilypiu pavidalu, jo žodžiais tarant, drauge su Brolveidžiu: jis buvo lyrikas, kontempliacijos, asketinės minties poetas, kartu jis buvo rūstus, kandus, skaudžia ryškste žmones ir jų silpnības plakantis satyrikas. Kaip lyrikas jis išleisdino aštuonis poezijos rinkinius (Palikimas į tą skaičių neįeina, nes jis išleistas Poetinio mirus), o kaip satyrikas pradžioj bylojo Ed. Bukelskio (Bukelskytė — jo motinos mergaitinė pavardė) slapyvardžiu rašomom eilėm bei Šepseriada, ilgainiui stipriai ir galingai prabildamas satyrinės poemos Pelenai keturiom knygom.

NESLĖPKIME LIETUVOS

Manau apie vaikus ir priaugančius. Tik ar įmanoma Lietuvą parodyti? Žemėlapyje — taip. Bet tai bus tik Lietuvos apybraiža. Svetur gyvendami, gyvą Lietuvą parodome pasakodami, vaizduodami. Tik daug reikia tų pasakojimų ir vaizdų, kad ją gyvą įsivaizduotų, kas joje nėra buvę. Tam rašomos knygos, piešiami paveikslai, rodomi filmai, fotografijos, pateikiami muzikiniai veikalai...

Šių metų sausio 18 d. Darbininke paskaičiau Janinos Narūnės "Linelių" recenziją. Rašo ją D.G. Recenzijos autorius ar autorė, atrodo, tokio įsitikinimo, kad Amerikoje ir kitur miestuose augantiems lietuviukams netinka pasakoti apie Lietuvą, augintą ir auginamą liną. Autorius sako: "Lino tema jau etnografinė. Nėra čia linų, kuriuos vaikai galėtų paliesti, pamatyti, kaip jie žydi."

Ar gi viskas tik palietimu ir pamatymu pažįstama? Šv. Jonas apaštalas savo evangelijos pradžioje (I, 18) sako: "Dievo nė vienas niekada nėra matęs; viengimis Sūnus, kurs yra Dievo prieglobstyje, Jis mums Dievą apreiškė." Niekas iš dabar gyvenančių nė Dievo Sūnaus nėra matę. O tikinčiosios motinos jau ir mažiausiam vaikelinui ima pasakoti apie visatos Kūrėją Dievą ir Išganytoją Jėzų Kristų. Pasakoją apie dangų ir angelus, primena ir piktąsias dvasias, seką pasakas, kur pasitaiko visokių negirdėtų neregėtų būtybių. Kodėl gi mažas lietuviukas, kad ir gyvenantis Amerikos didmiesčiuje, negalėtų pasiklausyti ir pasiskaityti apie Lietuvą auginamą liną? Tas linas ir pa-

Poetinėj kūryboj, savo lyrikoj, Faustas Kirša tramdė emocijas, vengė intymesnio žmogiško atsivėrimo, populiarumo nesiekė pigiom priemonėm, gilinosi į mintį ir žodžių bei vaizdų simboliką, be atvangos ieškojo tų "naujų sakinių", skraidė aukštom padangėm. Satyrinėj kūryboj, tarsi pasekdamas Kristijonu Donelaičiu, atsiremė į gyvenimo tikrovę, į apgaulingą ir prieštaravimų pilną kasdienybę, vanojo savų ir svetimų žmonių nusikaltimus, sumiesionėjimą ir suniekėjimą. Kuris Faustas Kirša — lyrikas ar jo Brolveidis satyrikas — bus didesnis mūsų rašto istorijoj, atsakymą paršys ateities dienų grožinės literatūros tyrinėtojai.

-o-

Prof. Juozas Brazaitis 1940, dar Lietuvoj, Židinyje (Nr. 5-6) taręs, kad Kirša rašė ir gamtinės, ir patriotinės, ir ypatingai erotinės poezijos, bet kad niekas jam nesą taip charakteringa kaip refleksija apie didžius dalykus — metafizinis, toliau savo studijoj taip kalba: "Praleidžiant Verpetus, Kiršos poezijos raidai susukti įsižiūrėtina į Aidų aidus. Juose svarbiausia filosofinė kosminė poezija. Gyvenimą ir kosmą Kirša pergyvena beveik platoniskai: jaučia idealinį ir realinį pasaulį. Idealiniam pasaulyje glūdi gėris, grožis, tiesa. Jo idėjos yra realizuojamos ir žemėje. Bet tik kaip svečias, kaip aidų aidusis ano tikrojo idealinio pasaulio. Gulbių, saulų... simboliais išreiškiamas idealinio pasaulio susilietimas su realiniu. Šitoks pasaulio suvokimas jau beveik nurodo ir žmogaus santykius su gyvenimu: nuolatinį ilgėjimąsi, kilimą, veržimąsi į tas saules"...

Prof. Stasys Yla, ieškodamas žmogaus piligrimų kelių, Fausto Kiršos lyrinį herojų taip aptaria: "Kiršos žmogus — jau apsisprendęs piligrimas. Jis jau keliauja į savo idealą, ir jam netruksta nei ryžto, nei drąsos. Jis, sakytum, jau išsilaisvinęs iš blaškymosi, nors sykiu nesvetimas jam kartais nei negalios, jautimas, nei kančios išgyvenimas" (Židiny, 1940 Nr. 5-6).

(Bus daugiau)

JAV LIETUVIŲ PIRMOJO SPAUDINIO ŠIMTMETINĖ SUKAKTIS 1874-1974

Lietuviai jau seniai pradėjo apsigyventi Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Jei pradėsim skaičiuoti metus nuo 1659 atvykusio Aleksandro Kuršiaus, tai jau bus daugiau kaip treji šimtai metų.

Besidomintiems Amerikos lietuvių kultūrinio gyvenimo iškyla svarbus klausimas: kada Amerikos lietuviai išspausdinc savo pirmąjį spaudinį lietuvių kalba?

Anksčiau viena proga buvau rašęs apie šio krašto lietuvių pirmąjį spaudinį. Ta proga, man rodos, prasiau atsiųsti Pasaulio Lietuvių Archyvui, jei kas turėtų, ankstesnį spaudinį. Į tai niekas neatsiuntė. Tad pirmuoju JAV lietuvių spaudiniu lietuvių kalba ir toliau reikia laikyti kun. Andriaus Strupinsko parašytą ir 1874 balandžio 30 lapelyje atspausdintą giesmę "Wieszpacies savo szaukiuosi" (atspausdintą šiame laikraštyje atskirai, per fotografuotą iš kun. A. Miluko knygos Amerikos Lietuviai XIX šimtmeityje, 51 psl.). Minėtas autorius tą lapelį laiko pirmuoju spaudiniu ir nurodo, kad jis (kun. A. Milukas) šią giesmę paėmęs iš 1896 liepos 18 "Garso Amerikos Lietuvių", pridėdamas: "pakartojus čia pirmoji užsilikusio Amerikos lietuvių spausdinto lapelio turinį" (50 psl.). Tame lapelyje buvęs įrašas: "Szyta Giesme ira izdrukawota Amerykoje, miesto Shenandoah Parafioj Lietuwyskoje Diena 30 Kwietniaus Miatuose 1874" (51 psl.).

S. Michelsonas (Lietuvių Išeivija Amerikoje, 181 psl.) sako, kad pirmasis Amerikos lietuvių spaudinys pasirodė 1874 Shenandoah, Pa., parapioje. Tai giesmė apie vargus, atspausdinta lapelyje, kurio tekstą paskelbė kun. A. Miluko minėtas laikraštis, ėjęs Shenandoah, Pa.

Tą pačią žinią paduoda ir kun. V. Bagdanavičius bei kitų redaguota knyga (Kovos Metai Dėl Savosios Spaudos, 244 psl.), tik joje vietoje žodžio "lapelio" vartojta "knygos".

1864 "Garso" (8 nr.), angliškajame skyriuje, dėstant apie pirmąjį Amerikos lietuvių parapiją, atkartoją kun. A. Miluko žinią.

Dėl šios giesmės autoriaus beveik visi sutinka, kad ji parašyta pirmojo į Ameriką atvykusio lietuvių kunigo A. Strupinsko, marijono. Jis suorganizavęs parapiją ir pastatęs bažnyčią, turėjęs tikrai labai daug vargų (plg. Lietuvių Enciklopediją, XXIX, 57 psl.). Tik V. Biržiška mano, kad ši giesmė yra paimta iš "Tlumociuje" įdėto eilėraščio "Asz pyrmas atejau pas jus, Tlumocizdamas angliškus žodžius" (KMDSS, 244 psl.).

Mat, Mykolas Tvarauskas, atvykęs į Ameriką ir susitaupęs pinigų, įsitaisė Shamokime, Pa., spaustuvėlę ir ruošėsi 1874 išleisti lietuvišką laikraštį. Tačiau dėl mažo skaičiaus prenumeratorių to sumanymo atsisakė (KMDSS, 301 psl.).

stabteikim ir prie recenzijos pabaigos. Čia recenzijos autorius sako:

"Keista, kad Švietimo Taryba tokias knygeles leidžia. Vaikams taip reikia knygų, kurios būtų artimos jų pasauliui, o štai susiduriame su etnografinė knygele, parašyta Lietuvos vaikams."

Ar gi svetur gyveną lietuviukai jau ne Lietuvos vaikai? Ar Lietuva jau nejungtina į jų besiklostantį pasaulį svetur?

Ir dar sako: "Nejaugi Švietimo Taryboje nėra tokios komisijos, kuri atrinktų leidinius?"

Kaip atrinktų? Kad išbrauktų iš knygų, taigi ir iš mūsų vaikų sąmonės, Lietuvą?

Ak, dabar jau neretais atvejais, kas tik iš mūsų knygų pačiupinėja arba nors kiek įžai-

Kitais metais pradėjo spausdinti pirmąją lietuvišką knygą Amerikoje. Tai buvo "Tlumoczius arba Slownikas Angielckaj — Lietuwiszkas ir Lietuwiszka — Angielckas del grejto ir lengvo iszmokimo sznekos angielckos su uwogomis ir aparaszimu kozno zodzio kaip rejks izstart sudetas per Mikola Twaraucka (Izdawymas Pyrmas) Shamokin 1875 Kasztu ir Spaus-tuve Mikolo Twaraucko" (KMDSS, 244 psl.).

Tačiau ta pirmoji knyga neišvydo pasaulio, nes po kelių puslapių atspausdinimo spaus-tuve sukego, o su ja ir spausdinama knyga. Vienintelis to spaudinio egzempliorius buvęs gautas Lietuvos universitet bibliotekoje (T. p.). V. Biržiška jis buvo prieinamas. Tačiau jei ta giesmė "Tlumociuje" tilpo, tai reiktų laikyti, kad ji buvo jau perspausdinta iš lapelio, nes pagal kun. A. Miluko žinią ant to lapelio buvo 1874 data.

Vincentas Liulevičius

Kun. Andrius Strupinskas, marijonas, parašęs giesmę ir ją 1874 atspausdinęs lapelyje.

GIESME

Wieszpacies savo szaukiuosi,
Rankas kialdams jau meldziusi,
Wysus wargus sawo tamuj
Apsakau Diewuj sawamuj.
Wos ka Dwasia jaučiu sawim,
Regi tu Pon gieraj manim,
Jog asz be jokios kaltibes
Kiencziau szytokies sunkibes.
Kur tyk mane biedna mato,
Wisur žebangus užstato.
Kajrej ir diasznej žiuriu,
Prieteliaus niekur ne turiu.
Iszbeget ner kur ne ant kielu,
Pilna wisur niaprietelu.
Tu Pone tyk Majoningas,
Szaukiu tarnas ne lajmingas.
Tu nodieja tarp giwuju,
Dalis mano tarp szwėtųju.
Ižgirsk mano wajtoima,
Pagajlek suspaudimo.
Isztrauk iz ranku bajsiuju
Nieprietelu prakiajktuju.
Gialbek Pone tarna sawo,
Kad pažiczia miajla tawo.
Tada wiernieje izwidia
Džiaugsis ir duos garbia didia.
Amen.

Szyta Giesme ira izdrukawota Amerykoje, miesto Shenandoah Parafioj Lietuwyszkoje Diena 30 Kwietniaus Miatuose 1874.

Taip atrodo pirmasis lietuviškas leidinys Amerikoje. Giesmė atspausdinta originalaus didumo, prierašas — trečdaliu sumažintas.

A. Giedrius

BALFO TRISDEŠIMTMETIS

Šiais metais balandžio 25' su-eina trisdešimt metų, kai Jung-tinių Amerikos Valstybių lietu-vių veikėjai sutarę įsteigė Ben-draįjį Amerikos Lietuvių Šalpos Fondą (Balfą).

Pagrindinis Balfio tikslas buvo

Plakaty pavyzdžiai 1944-1946 m.

JAUNIMAS IEŠKO PAGALBOS REIKŠMINGAM UŽMOJUI

JAV Lietuvių Bendruomenės pernai suruoštojo mokytojų studijų savaitę buvo priimtas nutarimas, skatinas Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos ryšių centrą šių metų vasarą suruošti Šiaurės Amerikos lietuvių jaunimo lituanistinę savaitę. Min-tis kilo iš pačio jaunimo. dalyvavusio studijų savaitę, paska-tyto iš vyresniųjų. Pavyzdžiui buvo pristatomos latvių bei estų ruošiamos lituanistinės sa-vaite. (Latvių jaunimas kas va-sarą susirenka šešiom savaitėm lavingtis latvių kalboj, literatū-rovj bei kitose lituanistinėse sri-tyse. Estai panašaus pobūdžio stovyklas ruošia šeimoms.) IV PLB seime ir VII JAV LB tarybos pirmojo sesijos paskata buvo pakartota. Šiaurės Ameri-kuos lietuvių jaunimo pirmajam suvažiavime mintis virto kon-krėčios jaunimo ateities veiklos uždavinium.

PLJS ryšių centro vadovybė dabar lietuvių visuomenei praneša, kad Šiaurės Amerikos lietuvių jaunimo pirmoji lituanis-tinė savaitė įvyks 8 m. liepos 13–22, Beaumont stovyklaviet-tyje (prie Clevelando), Ohio val-stijoje. Tikslas — sudaryti lietu-višką aplinką, lavinantis lietuvių kalboj bei kitose lituanistinėse srityse.

Provizorinė programa: 1. lietu-vių kalba — a. linknių var-tosena ir žodynas, b. pagrind-inė gramatika ir sintaksė; 2. dabartinė lietuvių literatūra — a. drama, b. proza, c. poe-zija; 3. istorija — a. Lietuvos okupacinis laikotarpis, b. dabar-tinė padėtis; 4. geografija; 5. visuomeninis mokslas; 6. žur-nalistika; 7. tautodailė; 8. liau-dies muzika.

Provizorinė darbotvarkė: 7 val. ryto - keltis, 7:15 - mankšta, 7:30 - pusryčiai, 8:30 - I-ji pamoka (literatūra), 9:40 - II-ji pamoka (lietuvių kalba), 10:10 - III-oji pamoka (istorija), 11:20 - IV-ji pamoka (geografija) — 3 dienas, visuomenės mokslas — 4 dienas), 12:30 val. p.p. - pietūs, 2:30 - V-oji pamoka (lietuvių kalba), 3:40 - VI-oji pamoka (literatūra), 4:40 - laisvos studijos, 6:30 - vaka-rienė, 8 val. vak. - VII-oji pa-moka (žurnalistika — 3 die-nas, tautodailė — 2 dienas, mu-zika — 2 dienas), 9 - laisvos studijos (vakarinė programa — liepos 13, 14, 17, 19, 20).

Dalyviai. Lituanistinėje sa-vaite gali dalyvauti lietuvių jau-

šelpiti nuo antrojo pasaulinio karo nukentėjusius ir dėl oku-pacijos tėvynės netekusius lietu-vious. Kai tik susidarė sąly-gos, Amerikos lietuviai per Bal-fą ištiesa pagalbos ranka pa-siekė lietuvių, išsisklaidžiusius

Plakaty pavyzdžiai 1944-1946 m.

JAUNIMAS IEŠKO PAGALBOS REIKŠMINGAM UŽMOJUI

nimas, baigęs aukštesniąją liti-uanistinę mokyklą ir tinkamai pa-rašęs vieną iš čia nurodytų temų. 1. Lietuvių iškėlimo is-torija mano gyvenamoj vieto-vėj; 2. išversti "The Story of the Bad Little Boy" — Mark Twain (The Complete Short Stories of Mark Twain, edited by Charles Neider, Bantam Books, New York, 1964); 3. pa-lyginti J. Girmiaus knygoj "Tau-ta ir tautinė ištikimybė" iškeltas mintis su lietuvių išeivijos dabartiniu visuomeniniu gyve-nimu; paimti knygoj iškeltas mintis ir pagal jas sustatyti lietu-vių visuomenės "utopiškas" gyvenimo sąlygas; 4. palyginti lietuvių menininkų kūrinius su gyvenamojo krašto meninėmis išraiškomis (tapyba, skulptūra, foto menas, filmai, architektūra ir pan.); 5. parašyti vieno pa-grindinio lietuvių laikraščio is-toriją (Draugas, Darbininkas, Tėviškės Žiburiai, Dirva); 6. iš-versti iš lietuvių kalbos į anglų kalbą vieną lietuvišką pasaką, apysaką. Temos turi būti bent 3,000 žodžių ilgio, bet ne il-gesnės kaip 5,000 žodžių.

Bus tik viena lituanistinės savaitės taisyklė: visur ir vi-sada su visais kalbama tik lie-tuviškai. Kiekvienas dalyvis tur-ės pasirašyti sutartį, kad nus-tatytos taisyklės laikysis ir są-žiningai dalyvaus nustatytos programos dalyse.

— o —

SEKMINGAS VAJUS RELIGINEI ŠALPAI

Lietuvių vyskupo ir Scan-tono vyskupo ganyto-jiskās žodis lietuviam

Su gavėnia prasidėjo Reli-ginės Šalpos vajas. Lietuviai vyskupai — Vincentas Brizgys ir Antanas Deksnys — savo ga-nytojišku laišku kviečia visus tėvynainius melstis, aukotis ir aukoti šventam tikslui padėti tikintiesiems, kurie yra pavergti ir persekiojami už tikėjimą. Šventaisiais metais yra ypa-tingai gera atsinaujinti savo dva-sia ir pasiaukoti, savo broliam ir sesutėm suteikiant pagalbą.

Scrantonio vyskupas J. Carroll McCormick, D.D., paskelbė la-bai nuosirdų ganytojišką laišką lietuviams tikintiesiems. Su laiško skaitymu visose lietuvių bažny-čiose buvo pradėtas vajas gelbė-

po įvairius karo sugriautus Eu-ropos kraštus.

Be šalpos, Balfas rūpinosi ir lietuvių apgyvendinimu Jungti-nėse Amerikos Valstybėse.

Balfio organizacijos svarbai ir būtinumui išryškinti ir iškelti, atliktim šalpos darbam per Bal-fą ar per atskirus Balfio veikėjus nušviesti reikėtų išsamios studijos. Tai paliekam ateičiai. Bet reikia pabrėžti, kad ir šiuo metu Balfio veikla nemažiau rei-kalinga ir reikšminga, kaip kad buvo prieš trisdešimt metų.

Vakarų Europoj gyvenančių ir reikiamų šelpiti lietuvių skai-čius labai sumažėjo, bet atsi-darė durys paramai Lenkijos valdžioj esantiem ir pačioj Len-kioj gyvenantiem lietuviams. Jiems parama labai reikalinga.

Balfio parama yra reikšminga ir lietuviams už geležinės už-dangos. Ne be reikalo okupanto tarnai panaudoja specialiai lei-džiamas knygas ir laikraščius puslapius Balfio veikėjams nie-kinti ir organizacijai nuvertinti.

Kiekvienai organizacijai veiklos trisdešimtmetis yra graži su-kaktis, o ypatingai ji reikšmin-ga ir graži organizacijai, kurios tikslas yra padėti kitam žmo-gui.

Kai buvo minima Balfio 25-erių metų veiklos sukaktis, buvo išleistas specialus leidinys. Ka-žin, ar būtų tikslu, penkme-čiui praėjus, leisti kitą leidinį? Tačiau Balfio sukaktį pasisten-kim paminėti kitokiais būdais.

Centro valdyba prašo skyrių ir apskričių valdybas, kad pa-sistengtų savo iniciatyva Balfio sukaktį atžymėti savose vieto-vėse. Tai galima atlikti įvairiai: surengiant minėjimo akademiją, kultūrinį parengimą ar iškilmin-gą susirinkimą, pagal vietovių sąlygas.

Sukakties minėjimai naujai iš-judins Balfio veiklą. Tai bus la-bai naudinga organizacijos stip-rinimui.

Balfio centro valdyba

Ryšių centras deda visas pa-stangas, kad lituanistinė savaitė pasisektų. Tačiau jaunimas be vyresniųjų pagalbos ir paramos nedaug tegali pasiekti. Reikia ne tik moralinės pagalbos, bet ir finansinės. Tokios savaitės rengimas bei programos atliki-mas pareikalauja nemažos su-mos pinigų. Lietuvių Bendruo-menė ryšių centro darbam vi-suomet suteikia visokeriopą pa-galbą. Šiuo atveju užmojis yra didesnis ir reikšmingesnis, negu bet kuris kitas ryšių centro lig šiol atliktas darbas, o Lietuvių Bendruomenės išdas vis mažė-ja. Todėl ir kreipiamės į vi-suomenę, prašydami aukų.

Lietuvių kalba, lietuvių kul-tūros bei dvasios išlaikymas jau-nimui šiandien yra ne tik svar-bus, bet ir ypatingai opus už-mojis. Būtų tikrai gaila, jei gry-nai dėl finansų stokos negalė-tume bent vienai savaitei gam-toj sukurti tikros lietuviškos ap-linkos.

Auką prašome siųsti šiuo ad-resu: PLJS Ryšių Centras, 2423 West Marquette Rd., Chicago, IL 60636.

Jūratė Jasaitytė

PLJS ryšių centro vedėja

Dr. Antanas Trimakas kalba Vliko posėdyje. Dešinėje — J. Audėnas. Nuotr. V. Maželis

DEŠIMT METŲ BE DR. ANTANO TRIMAKO

Laikas, kaip upės vanduo, ne-sulaikomai bėga, nešdamas visa, kas yra visatoj ir žemėj. Įvy-kiai, žmonės, gėris ir blogis, vis-kas yra laiko tėkmėj. Toj tėk-mėj viskas ribota, viskas laiki-na. Pastovu ir amžina yra tik vienas Dievas ir jo sutverta žmo-gaus siela. Ta siela, savo kūno buveinėj, ir yra žmonijos istori-jos didysis architektas, žiūrint plačiąja prasme. Išskyla stiprios asmenybės, atsiranda intelek-tualinių ir moralinių jėgų, ku-rijos, besireiškdamos savo kelyje, palieka ant žemės gilius, stipriai įmintus pėdsakus, kurie taip greitai neišnyksta, kaip eili-niai žmonės, kaip žydinčios gė-lės ar daiktai.

Tokios mintys išskyla, kai prisimeni žymų ir brangų asme-nį, prieš dešimtį metų mirusį New York'e. Tai dr. Antanas Tri-makas, buvęs nepriklausomos Lietuvos diplomatas, visuome-nės veikėjas, politikas, profes-rius ir Vyriausio Lietuvos Išlais-vinimo Komiteto pirmininkas.

Gilesni mintytojai, kalbėdami apie žmogų, teigia, kad panašių ir skirtingų žmonių yra daug, bet tai nesukelia prošvaisčių, nesukelia dėmesio verty sūku-rių platesnei prasme, jei jie yra tik sau žmonėmis. Laiko srovė neša juos savo greičiu, ir jie plaukia praeitin išnykti neži-nomi, kaip Putino debesėlis per dangaus gelmes.

Tačiau laiko tėkmė švelniau elgiasi su žmonėmis, kurie per-žengia "sau žmogaus" ribas, iš-pažįsta aukštesnius idealus, pa-milsta juos ir be sąlygų skiria, net aukoja, savo jėgas, mokslą, gabumus tų idealų siekimui, jų minčių įgyvendinimui, kad pa-siektų geresnio, šviesesnio, laimingesnio gyvenimo visiems, visai tautai, visai žmonijai.

Dr. Antanas Trimakas priklausė prie tos antrosios kategori-jos žmonių; jis netilpo "sau žmogaus" narvelyje, buvo idea-listas nuo pat jaunystės dienų. Kai mokėsi, svajojo įgytas ži-nias panaudoti geresnio rtytojas kūrimui visiem. Kai tapo diplo-matu, pateko į eiles žmonių, ginančių Lietuvos vardą ir inte-resus už Lietuvos sienų. Tai buvo dr. Antano Trimako gyve-nimo ir darbų krypties pradžia. Po to Lietuvos keliu ėjo visą gyvenimą, Lietuvos interesus gynė be jokios pertraukos, jos laisvės siekime stovėjo pirmose eilėse.

Jo darbo laukas buvo didelis ir plotį ir į aukštį: Vyriausio Lie-tuvos Išlaisvinimo Komiteto pir-

mininkas, Lietuvos Laisvės Ko-miteto sekretorius, Vidurio Eu-ropos kraštų krikščionių demo-kratų sąjungos vicepirmininkas, Seton Hall, New Jersey, univer-siteto ekonominių mokslų profes-orius, The Baltic Review, Re-vista Baltica ir La Revue Balti-que leidinių redaktorius. Parašė eilę studijų apie Sovietų Rusijos genocidą, nekaltų žmonių de-portacijas, priverčiamus darbus nežmoniškoje sąlygoje, Baltijos valstybės ištikusias nelaimę ir daug kitų.

Kaip Vliko pirmininkas ne sy-kį lankėsi Europoj, važinėjo Pie-tų Amerikoje ir Kanadoj. Daly-vavo lietuvių kongresuose, su-važiavimuose, įvairiausiose pasitarimuose. Visur buvo akty-vus. Skaitė paskaitas, darė pranešimus, organizavo ir telkė lietuvių jėgas Lietuvos laisvini-mo darbu. Jo pirmininkavimo metu Vlikas nebuvo pilnas; kai kurios grupės dėl paastrėjusių santykių buvo iš jo pasitraukusios. Tą įvykį jis skaudžiai iš-gyveno ir nuolat stengėsi iš-ejusias grupes sugrąžinti, nes iš-siskyrimas silpnino bendrų ir-stangų paveikumą. Jo iniciatyva ir darbu, kartu veikiant su ki-tais, jau buvo prieita prie rim-tų pasikalbėjimų susijungimo reikalu. Tie pasikalbėjimai buvo sėkmingi: Vlikas vėl buvo su-jungtas. Bet velionis pasi-džiaugti tuo nebegalėjo: širdies smūgis nutraukė jo įdomų, di-namišką ir pasiaukojimo pilną gyvenimą.

Jau gerokas laiko tarpas nu-bėgo praeitin po dr. Antano Trimako mirties. Nusinėję jis su savim nemaža mums orangių ir labai reikalingų žmonių. Visi jie su dr. Trimaku dirbo, aukojosi ir prašė pasiaukojimo iš kitų. Visų jų labai gaila, visų jų iš-ėjimas yra didelis nuostolis lie-tuviškai veiklai ir Lietuvos lais-vės bylai.

Šiuo rašinėliu prisimenam dr. Antaną Trimaką dešimčiai metų praėjus nuo jo mirties. Prisime-nam ne kokią paliaupsinimui, ne pagyrom; visų jų dalykų jam nebereikia, o kiek prisimenu, jis niekada tų dalykų nemėgo ir ne-vertino. Prisimenam jį dėl jo gražaus, kilnaus, turiningo ir meilės pilno gyvenimo žmonėm ir tėvynei Lietuvai. Prisimėnam švelnų, patrauklų, idealizmu persunktą realaus žmogaus pa-vyzdį, pavyzdį seniem ir jau-niem, pavyzdį visai lietuvių vi-suomenei. Tegu šviečia jo tas pavyzdys mum visiem, kaip Evangelijos žiburys ant kalno, o Amžinojį Sviesą tegu jam švie-čia.

Stasys Lušys

— Dr. Kazys Sruoga, savano-ris, Balio Sruogos brolis, Dar-bininko ir kitų laikraščių bend-radarbis, žinomas žurnalistas, mirė kovo 9 Elgin, Ill. Velionis buvo gimęs 1899 kovo 20 Bai-bokų kaime, Vabalninko vals-čiuje. 1929 Berno universitete gavo daktaro laipsnį. 1936-1940 Maisto b-vės direktoriaus pava-duotojas. Velionis Kauno radio-fone skaitė paskaitas ir rašė žur-naluose ekonominiais klausimai. Atskirai tais pat klausimai yraišleides ir keletą knygų.

— I. Leonardas Andriekus, OFM, kovo 28 išvyko į Ari-zoną ir Kaliforniją vadovauti Phoenixo ir Los Angeles lietu-vių dvasiniam susitelkimui. Taip pat dalyvaus Los Angeles mieste bei apylinkėse gyvenan-čių Lietuvių Rašytojų Draugi-jos narių susirinkime. Į Kenne-bunkportą grįš po Velykų.

— Prof. dr. Jonas Genys, Wa-shington, D.C., Šv. Antano pa-rapijos salėj kovo 9 įvykusiame bankete Illinois Respublikonų Lygos buvo pagerbtas kaip žy-miausias lietuvis — "metų žmo-gus".

— Kun. dr. Juozas Vaišnora, MIC, Marijonų vienuolijos generalinis postulatorius, kuris rūpinasi arkiv. Jurgio Matulai-čio beatifikacijos byla, statant vienuolijos generalinius namus, gyveno Lietuvių kolegijoje. Nuo balandžio 1 grįžta į vienuolijos centrą, kurio adresas: Via Corsi-ca 1, 00198 Roma, Italy.

— Išvykai į Australiją 1974 metų Kaledū švenčių metu vie-tas lėktuve reikia užsakyti balandžio mėnesio pradžioj. Eks-kursijos kainom gauti reikalinga sudaryti tam tikras keleivių skai-čius, kuris turi būti pristatytas lėktuvų bendrovėm, vietas užsa-kant. Primename, kad norį iš-vykoje dalyvauti užsiregistruotų iki kovo 31, kad, susidarius rei-kaliam minimumui, PLB valdyba galėtų užsakyti vietas. Registruotis adresu: Bronius Nainys, 6804 So. Manlewood Ave., Chicago, Ill. 60629. Tel. (312) 776-4028.

— Jaunimo peticija, kuri buvo pravešta PL jaunimo kongreso rengimo komiteto iniciatyva, yra įrišta į knygas ir paruošta į-teikti. Viso susidarė 41 knyga. Peticijos pravedime be pavienių asmenų daug prisidėjo LB apy-linkės ir Altos skyriai bei įvai-rios jaunimo organizacijos.

— Kun. Cletus Healy, jėzui-tas, gyv. Milwaukee, Wis., pa-ruošė knygutę kaip atlikti Kry-žiaus Kelių pamaldas (Stations of the Cross for the Captive Peoples). Knygutė nedidelio formato, 32 psl. (gauta E.B. dė-ka). Kryžiaus Kelių pirmoji sto-tis skiriama maldai už pavergtas Baltijos valstybes, Lietuvą, Latviją ir Estiją. Kitose prisi-menamos kitos Sovietų pavergtos tautos. Kaina 50 c. Adresas: Rev. Cletus Healy, SJ, 3400 W. Michigan St., Milwaukee, Wis. 53208.

— Waterburio skautų ir skau-čių Kaziuko mugė įvyks kovo 31. Šv. Juozapo bažnyčioje mi-šios 11 val. Mugė atidaroma 12 val. parapijos salėje. Mugėje bus pietūs, įvairių rankdarbių, pyragų. 1:30 programa — tautiniai šokiai ir dainos.

— JAV LB Svetimo tarybos Jaunimo skaitinio ruošimo ko-misiją 1973-76 sudaro Danutė Bindokienė, Stasys Džiugas, Agnė Kižienė, Dalia Kučienienė, Elvyra Narutienė ir komisijos pirmininkė Stasė Petersonienė, kurios adresas: 2534 W. 40th St., Chicago, Ill. 60632.

— Nauji Darbininko skaityto-jai: Lietuvių Klubas "Vytis", Bradford, England, J. Adomo-nis, Mays Landing, N. J., A. Ka-cin, Trumbull, Conn., J. Krasins-kas, Worcester, Mass. Užsakė ki-tiem: A. M. Senkus, Easton, Pa. — r. Kraujates, S. Farmingdale, N. Y. Sveikinam naujus skaity-tojus ir dėkojam užsakytojam. Darbininko prenumerata pir-miem metam naujiem skaityto-jam tik 8 dol.

Petys gi į petį, na, vyrai, kas gali, Sustoję į darbą už mylimą šalį, Prikelkime Lietuvą mūsų!

Malronis

DAIL. V. VIZGIRDAI

70 METŲ

Bostone gyvenęs dailininkas Viktoras Vizgirda sausio 14 atšventė 70 metų sukaktį. Rodos, taip neseniai grįžo iš studijų Paryžiuje, nerimo ir degė naujos kūrybos polėkais, stovėjo Ars grupės priekyje, neseniai profesoravo Vilniuje, Freiburge, bet štai laikas ėmė ir parašė — 70!

Tas skaičius leidžia sustoti ir apsidairyti, iš kur ateita, kas nuveikta, kaip nuveikta. Žvelgdamas į praeitį iš tos metų pakopos, matai visą eilę nutapytų paveikslų, matai žmogaus darbą, kuriuo taip nuoširdžiai puošė lietuviškosios kultūros rūmą.

Yra dailininkų, kurių paveikslų drobė uždengia visą pasaulį. Šalia jos nieko nemato. Į ją, į drobę, deda visus savo pergyvenimus.

Vizgirda yra kitos rūšies dailininkas. Jam daug kas rūpi šalia drobės, šalia tapybos. Jis nėra dailininkas visuomenininkas, kuris dalyvautų bendrinėse visuomeninėse organizacijose, reikštųsi jų vadovybėje. Jis yra dailininkas kultūrininkas.

Jam labai rūpi, kad lietuviškas menas neprarastų savo vidinės jėgos, kad jis nenusmuktų, kad pati aplinka deramai vertintų meną, dailininkus. Jam rūpi, kad visa aplinka labiau įsisavintų kultūros apraiškas, pasidarytų kultūringesnė. Taip Vizgirda šalia savo tapybos ir šiai veiklai skiria daug dėmesio ir laiko.

Viktoras Vizgirda gimė 1904 sausio 14 Garliavos valsčiuje, Kauno apskrityje. 1915-1920 mokėsi Kauno Saulės gimnazijoje. 1920 įstojo į dail. J. Vienožinskio įsteigtus piešimo kursus ir 1926 baigė jo vadovaujamą tapybos studiją Kauno meno mokykloje. Mokykloje gavo bronzos medalį už tapybos darbą. 1927 studijavo tapybą Paryžiuje.

Grįžęs į Lietuvą, įsijungė į pedagoginį darbą. Mokytojavo Raseinių, Pagėgių gimnazijoje, Kauno amatų mokykloje, dažytojų kursuose. 1937-38 buvo Dailininkų Sąjungos pirmininkas, 1940 Vilniaus dailės akademijos inspektorius, 1941 direktorius iki 1943 kovo 16, kada vokiečių okupacinė valdžia uždarė Lietuvos aukštąsias mokyklas.

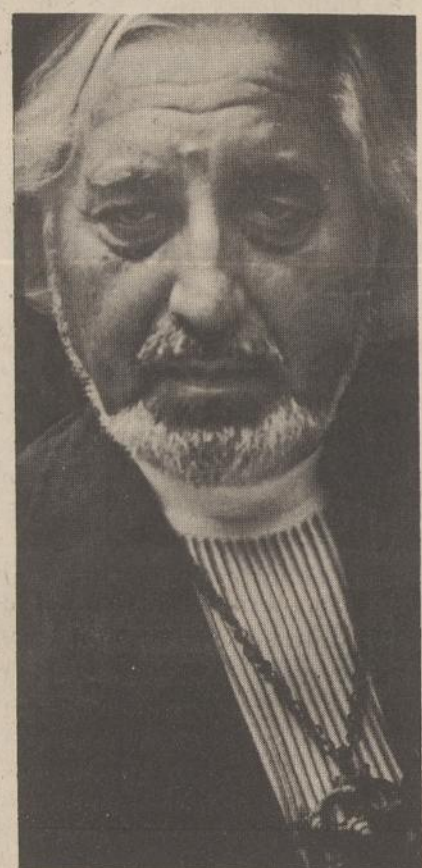
Pasitraukęs į Vokietiją, gyve-

no Vienoje, Tiubingene, Berlyne, Flensburge, Freiburge, kur 1946-49 buvo tapybos studijos vedėjas ir administracijos direktorius Freiburgo Taikomosios Dailės Institute. 1949-1950 buvo administracijos tarnautojas prancūzų komisariate Badeno kraštui. Į JAV atvyko 1950 gruodžio 20, apsigyveno Bostone, dirbo vitražų studijoje.

Kaip dailininkas parodose pradėjo dalyvauti nuo 1930. Dalyvavo Lietuvoje rengiamose parodose, reprezentacinėse parodose Rygoje, Taline. Gyvendamas Vokietijoje, dalyvavo visoje eilėje bendrinių bei reprezentacinių parodų. Ir Amerikoje jo parodu būta Bostone (lietuviams ir amerikiečiams), Chicagoje, New Yorke ir kitur.

Jo kūrinių turi įsigiję Čiurlionio galerija Kaune, Vilniaus dailės muziejus, Telšių, Šiaulių muziejai, rygos dailės muziejus, privatus asmenys Vokietijoje. Čia Amerikoje nemaža jo paveikslų yra pasklidę žmonių tarpe, yra ir Kennebunkporto pranciškonų kolekcijoje.

Gavo premijas: 1938 už peizažą, 1948 Hanau Tremtinių Bendruomenės premiją už kompoziciją Iš darbo, New Yorko trečiojoje parodoje (1972) gavo didžiąją garbės premiją.

Dail. Viktoras Vizgirda

DAIL. A. VARNUI 95 METAI

Vyriausias lietuvių dailininkų tarpe yra Adomas Varnas, kuris sausio 1 atšventė 95 metų sukaktį. Dailininkas gyvena Chicagoje. Nežinotini savo didelio amžiaus, jis dar judrus. Kasdien vaikšto, nueina net tolimas distancijas. Jis pajėgus ir tapyti, ir savo studijoje dažnai sėdi prie tapomų drobių, portretų.

Margas ir įvairus dailininko Adomo Varno gyvenimas. Gimęs 1879 sausio 1 Joniškvyje, mokėsi Joniškvyje, Mintaujoje, Kauno kunigų seminarijoje, 1900 įstojo į dailės mokyklą Petrapilyje. Dailę studijavo Petrapilyje, baigė Krokuvos akademiją, 1908 baigė dailės akademiją Šveicarijoje. Ilgai gyveno užsienyje.

Nuo 1908, nuo antrosios dailės parodos, įsijungė į lietuvių dailės gyvenimą. Grįžęs prieš karą į Vilnių, trisdešimt kaip kultū-

rininkas, karo metu buvo visuomenininkas.

Nepriklausomos Lietuvos laikais jam teko dirbti įvairius darbus, meno kūrėjo draugijoje, dėstyti meno mokykloje. Piešė pašto ženklus, pinigus, piešė labai daug portretų. Daug laiko skyrė lietuviškų liaudies kryžių studijom ir jų fotografavimui. Domėjosi ir kalbos klausimais, buvo komisijoj, kuri nustatė terminus. Dėmėjosi ir Montessori vaikų auklėjimo sistema ir buvo tos sistemos propaguotojas Lietuvoje.

Labai patraukliai ir taikliai jis piešė saržus, išleido net atskirą knygą „Ant politikos laktų“. Aliejinės tapybos yra padaręs apie 1300 paveikslų, iš jų portretų apie 170, daugybę grafikos darbų, piešinių.

Gyvendamas Chicagoje, jis nutapė didelį paveikslą — Min-daugo vainikavimą.

Dail. Adomas Varnas — Ažuolai prie Nemuno

Dail. Viktoras Vizgirda — Freiburgo apylinkė

Kas būdinga jo kūrybai?

Dail. V. Vizgirda baigė Kauno meno mokyklą, kurioje vyravo realistinė dvasia, kartais vadinama net akademizmu. Jo tiesioginis profesorius, dail. Justinas Vienožinskis, priešingai, nebuvo realistas, nemėgo nei akademizmo. Jis pats buvo baigęs Krokuvos mokyklą, buvo impresionistas, gero skonio tapytojas. Jis auklėtiniam įdiegė norą atsidėti menui ir jam ištikimai tarnauti.

Nuvykęs į Paryžių, jaunas dailininkas rado labai dinamišką nuotaiką, nepanašią į Kauno meno mokyklą. Čia ilgą laiką buvo meno centras, čia gimė naujos idėjos, nauji stiliai. Paryžius didžiavosi impresionizmu, ekspresionizmu, kubizmu, ir toks fovizmas buvo labiausiai įsigalėjęs, kai ten studijuoti nuvyko jaunas lietuvis dailininkas. Visi tie Paryžiaus sąjūdžiai vis labiau ir labiau iškėlė meno individualizmą. Individualizmas prasidėjo su impresionizmu. Spalva yra tokia, kokią aš matau. Tas individualizmas kas kartą stiprėjo ir priėjo prie daikto idėjos. Daiktas yra mano idėja, — kokią idėją sukelia mano galvoje.

Paryžius padarė jam lemiamos įtakos, suformavo jo meninę pasaulėžiūrą. Savo kūryboje jis sujungė ekspresionizmą su individualizmu. Tapydamas medį, jis tapė ne patį medį bet tą vaidinį, kurį jam sukėlė medis. Tapė

staigiai, spontaniškai ir individualiai pajausdamas.

Tai yra nusigriežimas nuo realizmo. Jis niekada nevaizdavo tokios gamtos, kokią matė. Tapė jis ir Lietuvos gamtovaizdžius, bet jis prasiškrėbė pro tą tikrovę ir pagavo jos gilesnę prasmę, ją surikiavo pagal savo individualybę.

Jis vengia detalių, stengiasi visa apibendrinti, sutraukti į būtiniausius kontūrus. Juos net pabrėžia storu tamsiu teptuko brūkšniu. Spalvas komponuoja dideliais kontrastais, taip išgauna dramatinę įtampą. Net ir jo teptuko brūkšnis, kuris neša

daug dažų, yra pilnas dramatinės įtampos.

Būdinga ir tai, kad jis visą gyvenimą išliko ištikimas savo susidarytam stiliui. Yra dailininkų, kurie kartas nuo karto pasikeičia. Kiti keičiasi net gana dažnai. Vizgirda pasiliko toks pat. Pradžioje jo paveiksluose buvo daugiau perspektyvos, naudojo daugiau šiltų spalvų. Dabar jo paveikslas pasidarė labiau „plokščias“, koloritas patsamsėjo. Išsiveržia tamsios, rūsios spalvos. Formose, ypač portretuose, pastebimas ir savotiškas grubumas.

(nukelta į 9 psl.)

ARTĖJANT DAIL. ROMO VIESULO PARODAI NEW YORKE

Tarptautinių mastu žinomo dailininko Romo Viesulo grafikos darbų paroda įvyks New Yorke kovo 30—31, Kultūros Židinyje.

Dailininkas Viesulas — tai vienas iš iškiliausių lietuvių dailininkų išeivijoje, pasiekęs ne tik vietinio JAV-ių dailės pasaulio dėmesio, bet yra žinomas grafikas tarptautinių dailininkų tarpe.

Dailininkas Romas Viesulas yra turėjęs daug parodų, yra gavęs visą eilę premijų, ir jo darbus yra įsigijusios svarbiausios kolekcijos visame pasaulyje. Sąrašas yra didelis. Čia tik suminėsim svarbesnius faktus.

Dailininkas Viesulas yra gavęs tris kartus Guggenheim Fellowship — 1958, 1964, 1969. Guggenheim Fellowship — tai bene aukščiausias atžymėjimas JAV-se, pripažintas ir užsieniuose. O tris kartus juo būti apdovanotam tai dailininko pakartotinas įvertinimas. Dailininkas taip pat buvo apdovanotas Tiffany Fellowship, Tamarind Fellowship, yra buvęs „resident artist“ Venecijos Bienalėje ir International Graphic Workshop, Barcelonoje, Ispanijoje.

Dailininko darbai yra buvę parodose visuose pasaulio kontinentuose — daugiau nei 25 kraštuose, o JAV-se yra dalyvavęs pavieniui ar grupinėse parodose — virš 500 parodų. Tarp grupinių parodų minėtinos Venecijos Biennale - 1970, Whitney muziejus, Modernaus meno muziejus New Yorke, Tarptautinės Bienalės Krokuvoj, Lenkijoje, ir Lubljanoje, Jugoslavijoje, Hawaii tarptautinė paroda, Bibliothèque Nationale Paryžiuje ir visa eilė kitų.

Tarp individualinių parodų pažymėtinos: 35-toji Biennale Venecijoje, Le Soleil Dans La Tete galerijoje, Paryžiuje; Yoseido galerijoje Tokyo, Japonijoje; Grabowski galerijoje Londone; Pryzmat galerijoje Krokuvoj, Lenkijoje; Tyler galerijoje Romoje, Italijoje; Gallery of New South Wales, Sydney, Australijoje; ir visa eilė kitų.

Dailininko darbus turi virš 40 kolekcijų pasaulyje, iš kurių paminėtinos: Modernaus meno muziejus New Yorke, Metropolitan muziejus New Yorke, National Gallery of Art Washington, D.C., Library of Congress Washington, D.C., Bibliothèque Nationale Paryžiuje, Musée d'Art et Histoire Geneva, Šveicarijoje, Modernaus meno muziejus Kamakura, Japonijoje, Philadelphia muziejus, Clevelando muziejus, Lessing Rosen-

IŠ DAILĖS GYVENIMO

— Dail. Adomas Galdikas pirmasis įrašė lietuvių dailininkų vardą vakarų Europos meno pasaulyje, suruošdamas pirmą savo kūrinių parodą Paryžiuje 1931.

— Dail. prof. Adomo Varno suaktyvinė dailės paroda su akademija Chicagoje, Lietuvių Tautiniuose namuose rengiama balandžio 6. Parodą rengia Lietuvių Dailininkų Sąjunga.

— Dail. J. Bagdonas paskutiniu metu yra atsidėjęs realistinei tapybai. Nutapė bent keletą peizažų. Dailininką pažįstame kaip abstrakcinio meno kūrėją. Dabar, ieškodamas lyg atvangos, norėdamas sutelkti naujas mintis, nukeliavo į peizažą, kurį traktuoja impresionistiškai, ieško tonų sąskambių bei nuotaikos.

— Inos Nenortienės emalio darbų paroda kovo 23-24 rengiama Washington, kai tuo metu vyks skautų mugė. Ji gyvena Bostone, yra pasižymėjusi savo rūšies specialistė, iš vario, ji padengdama emaliu, daro lėkštes, papuošalus ir net dekoratyvinius paveikslus. Prieš porą metų savo darbų parodą buvo surengusi New Yorko Kultūros Židinyje ir pademonstravo savo darbo techniką.

— Dalia Kamanaukaitė, kurios paroda sausio mėn. buvo surengta Manhattane, dabar rengiasi naujom parodom. Ši New Yorko paroda praėjo su dideliu pasisekimu, buvo parduoti visi darbai, eilė žmonių net užsisakė jos paveikslų. Dailininkė vis plačiau garsėja. Dar šį pavasarį jos darbų paroda rengiama Romoje, Italijoje, o rudenį Ispanijoje. Ji buvo kviečiama surengti savo darbų parodą New Yorko Kultūros Židinyje, bet atsisakė, nes techniškai negali suspti viso padaryti. Parodos rengimą atidėjo tolimesniam laikui. Tai būtų pirmoji jos darbų paroda lietuviams.

— A. Galdiko monografija vis nepasiekiamą. Darbininko spaudos kioskas seniai užsisakė knygą, bet iki šiol jos dar negauta. Tai daroma tikrai didelė skriauda pačiai knygai, — išleista ir negalima jos gauti.

— Toronto, Ont., Prisikėlimo parapijos parodų salė kovo 23-24 ir kovo 30-31 vyksta motinos ir dukros dailės paroda. Stefanieta Kvietienė pasirodė su tapyba ir kolažais, o Dalia Kvietytė — su batikos darbais. Parodą globoja Kanados Katalikų Moterų Dr-jos Prisikėlimo parapijos skvyrus.

— Dail. Eitos Stankuvienės paveikslų paroda surengta kovo 2-4 Eaton meno galerijoje. Toronto, Kanadoje. Išstatyta 60 aliejinių ir akvarelinių darbų.

— Dail. Marija Zymantienė-Biržiškaitė sukurė linoleumo raizginį A. Norimo romano „Miršta tik žmonės“ viršeliui turinio temomis ir liaudies motyvais.

— Dail. Vytauto O. Virkau naujausių tapybos darbų paroda balandžio 19 atidaroma Čiurlionio galerijoje, Chicagoje. Parodą rengia Santara-Sviesa.

wald kolekcija Philadelphiaj, ir visa eilė kitų.

Dailininkas yra gavęs visą eilę premijų — tarp jų iš Tarptautinės Grafikos Bienalės Krokuvoj, iš Ketvirtosios Grahkos Bienalės Cilėje, iš Brooklyno muziejaus, Philadelphiaj, muziejaus ir eilė kitų.

Paskutiniu metu dailininkas yra sukūręs kelis didelio masto grafikos darbus ant drobės, kai kurie iš jų net siekia 13 pėdų ilgio ir 5 pėdų aukščio, kaip pvz. „Ant vario vartų“. Jie įspūdingi ne vien savo dydžiu, bet ir įdomiu tapybiiniu įspūdiu su grafiškom detalėmis. Šie darbai spausti rątom, ir pacios plokštes rątom piaustytos.

(nukelta į 12 psl.)

Dail. Adomas Varnas. Nuotr. V. Maželio

ŠVIESUS GAVĖNIOS VAKARAS

ROCHESTER, N.Y.

LB kultūrinės sekcijos rūpesčiu čia kovo 9 buvo surengtas vietos pajėgomis jaukus kultūrinis vakaras.

Scenoj pasirodė Pranas Puidokas su ištrauka iš Kazio Bradūno Donelaičio kipo.

Izabelė Žmuidzinienė, puiki lietuvių grožinės prozos interpretatorė, plačiai žinoma rytiniuose JAV-oj ir Kanados perkraščiuose, nuotaikingai perskaitė Ilgesį iš Vinco Krėvės Jausmų pasakų.

Nuo Relikvijų rinkinio priliusi Nerima Narutė paskaitė penktą tikrai brandžių poezijos gabalų. Gaila, kad net periodinė spauda jos kaip ir nepamatyti.

Jurgis Jankus pasidalino trumpa ištrauka iš Severiuo nuotykių.

Jaunutė pianistė Danutė Staškevičiūtė, dar tebestudijuojanti Nazareth College, paskambino Beethoveno sonatos Op. 27 pirmąją dalį. Tai jau tikrai pažengusi pianistė, įsigijusi gražią techniką, turinti puikų interpretacijos pajutimą. Ji moka ne tik daug dirbti, ne tik daug iš savęs pačios reikalauti, bet, svarbiausia, žino, ko norėti ir ko reikalauti. Stebint jos mokyklinę raidą, nenoromis ima pagunda tikėti, kad joj skleidžiasi labai stipri muzikinė pajėga. Ypač kad dar rengiasi studijuoti ir kompoziciją.

Vita Talandienė padainavo tris lietuviškas dainas (Treji gaideliai giedojo — E. Gailevičiaus, Na tai kas — Kavecko, Oi tu, kregždute — Gudauskienės) ir dvi nelietuviškas (Vilija — Franz Lehar ir Mein Herr Marquis iš Šikšnosparnio — Johann Strauss). Jai akomponavo Nijolė Dėdinienė. Vita Talandienė turi švarų, malonaus tembro lyrinį sopraną ir išmanymą, kaip scenai apsiręngti ir kaip joj elgtis, o Nijolė Dėdinienė ne tik gera pianistė, bet ir tikrai jautri akompaniatorė. Abi, savo talentus sujungusios ir darnų vienetą, sukūrė pasigėrėtiną momentą visoj vakaro programoj.

Meninę vakaro dalį vedė Lai ma Lelienė.

-o-

Nemažesnio dėmesio sukėlė

VASARIO AIDAI

Straipsniai: A. Gerutis — Sovietinis federalizmas; V. Pavalkis — Arkiv. M. Reins Vilniuje (1940-1947); J. Brazaitis — Akademijs tautos kryžkelės; A. Landsbergis — Tautosakos ir dramos sąlytis Lietuvoje; Pokalbis su prof. A. Salii (parengė K. Ostrauskas).

Iš grožinės literatūros: Vl. Slaitas — Ramusis azijietis (eilėraštis).

Apžvalgoje: V. Vaitiekūnas — Politika 1973 metais; J. B. Laučka — Baltijos valstybės ilgamečio Amerikos diplomato atsiminimuose; A. Malijauskas — Prūsų akmenų paminklai Barštyne; V. P. Zubas — Įspūdžiai iš Okeanijos.

Recenzijos: S. A. Girmius — Dokumentai Lietuvos bylai (B. J. Kaslo); T. Alga — Trečioji A. Gustaičio knyga.

Viršelio 1 psl.: Vytautas Kasiulis: Pieta (aliejus, 1942); 4 psl. — Adolfina Zubienė: Fidi upės Revos krioklys (aliejus).

Šiame numeryje Ad. Zubienės paveikslas, nuotraukos: M. Reinio, A. Salio, JAV diplomatas Ch. Bohlen Lietuvos atstovybėje, prūsų akmenų figūros Barštyne.

Redaguoja dr. Juozas Girmius, 27 Juliette St., Boston, Mass. 02122, leidžia T. Pranciškonai; leidėjų atstovas — T. dr. Leonardas Andriekus, OFM, Franciscan Monastery, Me. 04046; administruoja T. Benvenutas Ramanauskas, OFM, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

ir toj pačioj salėj surengta Alfonso Dargio ir Liucijos Laukaitienės meno darbų paroda.

Alfonso Dargis išstatė retai kur beužtinkamus savo "juodojo" periodo grafikos darbus iš to meto, kai, negaudamas dažų, jis raizė kur nors iš grindų išpiestas moeumo gabalus, lentgalius, tepė juos juodais dažais ir spaudė puikias grafikas. Kai, atvykęs Amerikon, pradėjo rengti tų darbų parodas, visur buvo sutiktas su entuziazmu, ir jo darbai greitai išsklydo į universitetus, meno galerijas, kolektojus bei šiaip meno mėgėjus. Čia jis išstatė 21 darbą. Apie pusę jų jau buvo nebeparduodami, paimti iš paties dailininko rinkinio tik pasižiūrėti. Bet ir iš pardudamųjų dar nemažas skaičius atsilankiusiųjų galėjo papildyti savo paveikslų rinkinius ypatingo ir nebepakartojamo periodo darbais.

Liucija Laukaitienė, šešerius metus Rochesterio technologijos institute vakarais studijavusi komercinį meną, dirba savo srity, bet laisvalaikiu ieško platesnių akiračių. Jos paveiksluose vyrauja ligi skaudėjimo išieškota švarutėlė plunksnelės

Solistė Daiva Mongirdaitė dainuoja Hartforde balandžio 7.

Hartford, Conn.

Koncertas — velykinių saldumynų vaisės

Jau yra daugiau nei šešeri metai, kaip LMK Federacijos Hartfordo klubas įsijungė į visuomeninį darbą. Per tą laiką daug pasiektas, daug nuveikta. Tai padarė užsiėmusios vadovės ir narės.

Kiekvienais metais keitėsi valdybės, buvo ir nauji pasiūlymai. Kasmet buvo ruošiamas Velykų stalas. Šiemet nors ir susidaro sunkumų surengti tokį Velykų stalą, tai dabar rengiamas Daivos Mongirdaitės koncertas bei velykinių saldumynų vaisės. Visa tai bus Vėrbų sekmadienį.

-o-

Daiva Mongirdaitė yra dainavusi Amerikoje ir Kanadoje. Turėjome progos pasigrožėti jos koncertais bei rečitaliais. Šiemet Chicagoje lietuvių statomoje operoje "Kaukių baliuje" ji dainuoja pagrindinę rolę. Retas kas iš mūsų galės ten nuvykti ir išgirsti jos gražų dainavimą. Turėjome progos dabar Hartforde išgirsti ją.

Sumanios šeimininkės paruošė tradicinių velykinių saldumynų — pyragų. Jais bus pavaišinti atsilankiusieji. Taip pat bus galima nusipirkti velykinių tradicinių saldumynų ir margučių. Jais bus galima per Vėlykų šventes papuošti stalus ir pavaišinti svečius.

Šio klubo moterys dirba ne sau. Viskas čia panaudojama labdarai, kurios reikia labai daug. Todėl savo gausiu atsilankymu paremsite mus, o mes ateityje suteiksime pagalbą jos reikalingiems.

Todėl balandžio 7 d. 3 v. popiet laukiame atsilankant Liet. piliečių klubo patalpose, 227 Lawrence St. Ten bus koncertas ir vaisės.

Kviečiami ne tik Hartfordo, bet ir apylinkėse gyvenantieji lietuviai. Iki malonaus pasimatymo.

L.M.K. Federacijos Hartfordo klubas

technika, o temose gal kiek per daug pasikartojančio sentimentalios simbolizmo, dar labai stipriai dvelkiančio komercinio meno įtaka, bet tame ieškojime yra daug davinų tikėti, kad, susiradusi savo kelią, gali tapti stipria ir net labai besiskiriančia nuo savo amžininkų menininke.

-o-

Po ilgoko pasidairymo po paveikslus sekcijos vadovas Jonas Dėdinas papasakojo, ką kultūrinė sekcija per šešerius metus yra padariusi (tų darbų tikrai prisirinko geras krepšys), ką planuoja ateity, ir prašė susirinkusių tuos atliktus darbus pakeisti ir pasiūlyti naujų planų ateičiai, nes, ir rūpestingai dairantis, ne viską pasiseka pastebėti, kuo galima būtų praturtinti vietos kultūrinį gyvenimą. Iš pažymėtinų pasiūlymų reikia paminėti Ant. Klimo norą pasikviesti vieną kitą aukštai iškilusį, net pasaulinį vardą įgijusį lietuvių mokslininką; paminėtinas ir Andriaus Cieminio pasigedimas muzikinės kultūros paskaitų.

Toji kultūrinė sekcija ar nebus tik vienintelė tokio tipo organizacija lietuviškame gyvenime. Ji neturi nei statuto, nei valdybos, nei formalių susirinkimų, nei rinkimų. Prieš šešerius metus keletas žmonių, susitarę su tuometine LB apylinkės valdyba, pasisiūlė rengti tokius kultūrinius parengimus, kurių paprastai nesiimtų jokia kita organizacija, t.y. tokius, kurie kultūriniu žvilgsniu yra vertingi, bet nesutaukia tiek žmonių, kad uždirbtų pinigų. Tada pirmam bandymui surengtas Nijolės Dėdinienės fortepiono koncertas. Po jo pasiklausta susirinkusiųjų, ar verta toliau darbą tęsti. Visi šiltai pritarė ir darbui vadovauti išrinko Joną Dėdiną, kuris ir šiandien tą darbą tebetęsia. Sekcijos nariais laikomi visi, kurie domisi tais parengimais, kuriems prie širdies lietuvių kultūrininkų darbas.

Per tuos kelerius metus jau surengta visa eilė (tur būt, apie 10) vieno rašytojo literatūros vakarų, visa eilė paskaitų, meno parodų, koncertų. Iš to gali atrodyti: kaip vienas žmogus gali tai pakelti. Iš tikrųjų nėra taip bloga. Sekcijoj vyrauja visiškai naujas principas: žmogus, kuris

BALTIMORĖS ŽINIOS

Šeštadieninės mokyklos tėvų komitetas dėkoja visiems, kurie kovo 24 dalyvavo balandžio 24 pietuose Lietuvių svetainėje. Pelnas paskirtas šeštadieninės mokyklos reikalams.

Parapinės mokyklos vaikai dabar rengiasi Didžiosios savaitės pamaldom — mokosi giesmių ir atlieka procesijas repetitijas. Mokyklos vaikai taip pat dalyvauja Vėrbų sekmadienio procesijoje. Jei oras bus gražus, palmės bus pašventintos lauke. Iš ten procesija eis į bažnyčią. Kunigai kviečia visus kuo daugiau dalyvauti Didžiosios savaitės pamaldose.

Baltimorės ateitininkai kovo 30 Lietuvių svetainės antrame aukšte rengia kultūros vakarą. Atvyksta iš Chicago poetas Kazys Bradūnas, kuris kadaise gyveno Baltimorėje. Jis skaitys savo eilėraščius. Taip pat jo kūrybą deklamuos žymus aktorius Juozas Palubinskas. Visi kviečiami į šį vakarą, kuris prasidės 7 v.v.

Šv. Alfonso suaugusių klubo metiniai pusryčiai buvo kovo 24 Caesar's restorane. Visi klubo nariai dalyvavo 8:30 v. mišiose, kurias aukojo prel. L. Mendelis. Po mišių pusryčiai ėjo į restoraną.

Liet. Bendruomenės Baltimorės apylinkės metinis susirinkimas bus kovo 31 Lietuvių svetainės kambaryse. Visi nariai kviečiami dalyvauti. Bus padaryti metinės veiklos pranešimai, bus renkama nauja valdyba ir aptariami ateities planai.

Danutė Staškevičiūtė skambina Beethoveno sonatą.

LAIŠKAS REDAKCIJAI

Dėl santykių išlyginimo

Visų mūsų branginamame "Darbininke" Nr. 7 aprašant JAV LB krašto valdybos posėdį, įvykusį sausio 21, yra sakiny: "Iš ALTos negauta jokio atsakymo į gruodžio 28 d. laišką, kviečiantį pasitarimui santykiams išlyginti".

Skaitytojams gali susidaryti netikslus įspūdis, dėl to turime pažymėti, kad Amerikos Lietuvių Taryba jau sausio 17 išsiuntė laišką p. J. Gailai, JAV Lietuvių Bendruomenės Valdybos pirmininkui, kur buvo pažymėta: "ALTos valdyba tuoj priėmė Jūsų pasiūlymą susitikti ir apsisvarstyti iškilusius reikalus. Tačiau prieš susitikimą ji norėtų žinoti, kokie yra Jūsų numatomi svarstymų klausimai ir ko-

kie yra Jūsų pagrindiniai siūlymai susitarimams pasiekti.

Valdyba norėtų iš anksto Jūsų numatytus reikalus apsisvarstyti, kad vėliau būtų galima sėkmingiau pasitarimus vesti".

Raštas buvo pasirašytas ALTos vicepirmininko Teodoro Blinstrubo.

Amerikos Lietuvių Taryba, būdama sudaryta keliolikos centrinių organizacijų susitarimu ir apjungdama daugelį patriotinių organizacijų, visada vadovaujasi visų lietuvių susitarimo ir vienybės dvasia ir gyvai jaučia, kad visos geros valios lietuvių jėgos turi būti telkiamos Lietuvos išlaisvinimo pastangoms.

ALTos informacija

pasiūlo kokio renginio mintį, tampa ir jo organizatorium, o kiti tik padeda. Tiesa, yra buvę pora atsitikimų, kad pasiūlęs gerą parengimą pasitraukė tik todėl, kad jam pačiam reikėjo tartin su pasiūlytu žmogum, bet neatsitiko, kad kas, pakviestas į talką, būtų nuo jos atsisakęs.

Taip tas palaidas kultūrininkų būrys gražiai laikosi, ir nematyti, kad mėgintų jis griūti, nes vis atsiranda norinčių ką nors suorganizuoti, o svarbiausia — netrūksta ir tų, kurie ryžtasi ateiti pamatyti, kas suorganizuota.

(j.)

Betty Juškus, radijo valandėles Lietuvių Melodijos vedė — žmona, mirė kovo 16 Union Memorial ligoninėje. Tai buvo liūdna žinia visiem Baltimorės lietuviams. Betty buvo maloni ir kukli moteris, visada su šypseną, kartu su vyru dirbo ir dalyvavo lietuviškuose parengimuose. Buvo gimusi ir augusi Baltimorėje, gražiai kalbėjo lietuviškai, išauklėjo gražią šeimą — du sūnus ir dvi dukras. Buvo ištikima Šv. Alfonso parapijos narė ir energinga sodaliatė. Trys kunigai aukojo gedulingas mišias už jos sielą Šv. Alfonso bažnyčioje kovo 20. Laidotu vėse dalyvavo įvairių lietuviškų organizacijų atstovai. Palaidota Holy Redeemer kapinėse. Liko nuliūdęs vyras Albertas, sūnūs Robertas ir Edvardas, dukros Nancy ir Mary Jean.

Juozas Baker-Bakerskis, vyrų choro Dainos narys, šiomis dienomis gydosi Good Samaritan ligoninėje. Jo žmona Lilė dirbuoja chorui. Choro nariai linki Juozui kuo greičiau pasveikti.

Jonas Obelinis

DAYTON, OHIO

Šv. Kryžiaus bažnyčioj kovo 22-24 vyko Kristaus eucharistiniame sakramente pagerbimas — pamaldos, anksčiau vadinamos keturiasdešimt valandų atlidais. Per tris dienas pamaldos lietuvių ir anglų kalbomis pravėdė Tėv. Pijus Šarnpikas, OFM, iš Brooklyno. Daytono lietuvių džiaugiasi sulaukę tokio puikaus pamokslininko ir giliai išsimokslinusio misijonieriaus.

Reimondas Bučmys, Ildefonso ir Janinos Bučmių sūnus, vasario 23 sukurė naują šeimą su Catherine O'Connell. Jų moterystės ryšį Šv. Luko bažnyčioj palaimino jaunojo giminaitis Tėv. Kornelijus Bučmys, OFM, iš Brooklyno. Mišių metu gražiai giedojo kitas Bučmys — jaunojo dėdė Steponas Bučmys. Vestuvių vaisės vyko Bishop Ford salėj. Jose dalyvavo apie 200 žmonių. Rytiaus dieną, sekmadienį, Tėv. Bučmys Šv. Kryžiaus lietuvių parapijos bažnyčioj aukojo sumą lietuviškai, pasakė pamokslą apie lietuviškos spaudos reikšmę. Po pamaldų daytoniškai kavinėj turėjo

tolimesnę progą susipažinti su svečiu, kurs atsivežė Darbininko ir Lietuvos Bažnyčios Kronikos (vertimą į anglų kalbą) pasakutinius numerius.

Vida Gineitytė, dr. Romualdo ir Jadvygos Gineičių dukra, susižiedavo su Jeffrey R. McQuistenu. Vida lankė Cincinnati universitetą, kurį praėjusį pavasarį sėkmingai užbaigė ir įsigijo gailastingosios sesers diplomą. Jos sužadėtuonis baigė psichologijos, ekonomikos mokslus De Pauw universitete, o šiuo tarpu tęsia tolimesnes teisės studijas Marquette universitete. Sutuohtuvės planuojamos rugpjūčio mėnesį.

Aldona ir dr. Edmundas Drukteiniai su ponia Gudaitiene balandžio 5 išskrenda į Floridą dešimčiai dienų. Atostogų metu daktaro kabinetą bus uždarytas.

Sigmundas Markus gavo liūdną žinią iš okupuotos Lietuvos, kad ten mirė jo brolis Juozas. Daytono lietuvių giliai užjaučia Sigmundą, jo šeimą ir kitus jo gimines.

J.s.

— Sao Paulo, Brazilioj, Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimas atšvęstas vasario 10. Iškilmingos pamaldos vyko Vila Zelina bažnyčioj. Giedojo L. K. Bendruomenės choras. Jis atliko ir meninę programą seserų pranciškiečių salėj. Programoj dar dalyvavo trys tautinių šokių grupės: "Nemunas", "Zilvitis" ir "Rūtelė". Kalbą pasakė Brazilijos LB valdybos pirm. Alfonsas D. Petraitis.

— Kapitonas Adolfas J. Namaksy, Jr., žinomų lietuvių veikėjų Adolfo ir Kotrynos Namaksy iš Newton Centre, Mass., sūnus, buvo apdovanotas antru specialiu medaliu už nuopelnus karinėj tarnyboj. Baigęs pirmes karines studijas 1962 kaip geriausias iš viso kurso 186 kandidatų-karininkų, vėliau Hawajuose gavo magistro laipsnį. Po įvairių pareigų sėkmingo atlikimo 1973 rugpjūčio mėn. buvo parinktas lankyti profesinę Karinę kolegiją Montgomery, Alabama. Ten studijuos iki 1974 liepos mėn.

— Philadelphia, Pa., rekollekcijos Šv. Andriejaus bažnyčioj įvyks kovo 30-31. Jas ves svečias kun. A. Trimakas. Šeštadienį rekollekcijų pradžia — 7 val. vak. Bus dvi konferencijos, o vėliau — išpažinčių klausymas. Sekmadienį — 10:30 mišios ir rekollekcijų užbaigiamoji konferencija. Tai graži proga dvasiškai pasiruošti sutikti Kristaus prisikėlimo šventę — Velykas.

— Pirmoji lietuviška televizijos programa Kanadoj "Tėvynės Prisiminimai" iš McLean Hunter Cable 10 kanalo buvo parodyta du kartus — kovo 12 ir 14, 7:30 val. vak. po pusvalandį. Ateity numatoma transliuoti kas savaitę iš to paties kanalo. Programos direktorius — Jonas R. Simanavičius.

— Detroit, Mich., Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo 56 metų sukaktį minint, lietuvių laisvinimo reikalams suaukojo apie 5000 dol. Vasario 10 jaunimui minint aukota: LB-nei 1064.50 dol., Vlikui 25 dol. ir Altai 6 dol. Vasario 17 DLOC surengtame minėjime Altai aukų surinkta netoli 4000 dol.

— Vincas Tamošiūnas, Šaulių sąjungos pirmininkas, sveikatai pataisyti ilgesniam laikui išvyko į St. Petersburg, Florida. Laikiniai nuo kovo 10 Sąjungos pirmininko pareigas eina vykd. vicemirm. Alfa Šukys. 9731 Andrew St., Allen Park, Mich. 48101. Tel. 382-5730.

— Solistas Leonas Baltrus, tenoras, iš Rochester, N.Y., kovo 9 sėkmingai koncertavo Chicagoj. Jam akomponavo komp. Darius Lapinskas.

— Ona Pabedinskaite, Panevėžio gimnazijos mokytoja, sulaukusi 88 metų amžiaus, kovo 17 mirė Toronto, Kanadoj. Veliūnė gimė Lietuvoj. Kanadoj išgyveno 20 metų.

— Solistė Prudencija Bičkienė atliko meninę programą Putnamo Seselių rėmėjų metinėj šventėj Chicagoj, Jaunimo Centre, kovo 17.

— Phoenix, Arizona, Lietuvių choras per užgavėnes ukrainiečių salėj suruošė linksma vakarą. Vyriausia šeimininkė buvo T. Šaulienė. Jos pagalbininkės — B. Strikauskienė, M. Melinauskienė ir kitos. Parengimo vadovė muzikė O. Metrikienė. Baliaus metu buvo pagerbtos Annette Young ir muzikė O. Metrikienė.

— "Liepsna", Montreilio liutuanistinės mokyklos laikraštėlis, išėjo vasario mėnesį. Redaktorius Kristina Maliskaitė, jai talkina J. Adamonyte, V. Morikūnaitė, L. Piečaitis, L. Povilaitytė, L. Staškevičius.

— Studentės, norinčios per vasaros atostogas padirbėti lietuvių senelių namuose, gali kreiptis adresu: Matulaitis Nursing Home, Thurber Rd., Putnam, Conn. 06260.

Per skautybę — lietuviškai!

SKAUTŲ PASTOGĖJE

Globoja: Lietuvių Skautų Sąjunga

Redaguoja:
ps. Birutė Kidolienė, 94-08 Jamaica Ave. Woodhaven, N. Y. 11421
Tel. Hl 1-3894 (Area code 212)

Ji baigė savo žemiškuosius rūpesčius...

Šių metų vasario 28 mirties angelas išsivedė mums žinomą poetę, mokytoją-auklėtoją, visuomenininkę ir buvusią LSS Sesių Vyriausią Skautininkę v.s. Juozę Augustaitę-Vaičiūnienę.

Velionė giliai mylėjo tėvynę Lietuvą ir tvirtai tikėjo jos atskirimu. Labai daug rašė į lietuvių spaudą. Visuose jos straipsniuose buvo jaučiamas susirūpinimas išeivijos nutautėjimu. Jos poezijoje daug meilės Lietuvai ir lietuvių tautai. Savo eilėrašty, rodos, ji kiekvieno prašo nepamiršti Lietuvos:

*"Lietuvi, nuklydęs į tolimą šalį,
Nepamiršk atsigrįžti atgalios,
Kur liko laukai, rugių, varpos
nubaltę,
Neužmiršk koplytėlę Madonos
tylios."*

Ji buvo rašytoja-poetė, išleidusi keletą eilėraščių rinkinių. Pirmasis rinkinys "Su baltu nuometu", išleistas 1931, "Skeveldros" 1946, "Zvaigždėtos naktys" 1952, "Ant aukuro laiptų" 1961, "Rūpestis" 1970. Be to, neseniai, 1973, išėjusi knyga "Tautinių šokių švenčių takais". Prie didžiųjų nuopelnų jai reikia priskirti tautinių šokių restauravimą ir jų pravedimą, kaip privalomą dalyką į mokyklų programas. Tautiniai šokiai jai labai rūpėjo, ir ji juos sekė.

Patį didžiausią savo veiklos įnašą ji atidavė Skautų Sąjungai. Į LSS-gą įsijungė 1925. Buvo Marijampolės tunto pirmoji tautininkė. Ji visuomet aktyviai reiškėsi skautių Sesiųje. 1946-50 ėjo LSS Sesių Vyriausios Skautininkės pareigas. Jos darbas buvo įvertintas Lelijos ir Geležinio Vilko ordinais. O kas galėtų suskaičiuoti kiek ji išleido aplinkraščių, įsakymų, įvairių raštų sesėms skautėms? Nors vėlesniu laiku tiesioginių pareigų neturėjo, tačiau nuolat rūpinosi skautėmis, kad tik jos nenuklystų nuo lietuviškos linijos, kad nepadėtų kur nors nelietuvišką įrašą. Ji buvo lietuvių saugotoja. Mirties pranešime buvo įrašyta: "...Paliko kenčiančią tautą okupanto priepaudoje, kovojančią tautos dalį išeivijoje, seses skaites, kurioms buvo skyrusi didelę savo gyvenimo dalį, didįjį rūpestį — kovą už tautą ir jos išlikimą. Paliko sūnų Joną ir marčią Laimą..."

-o-

A. a. Juozė Augustaitė-Vaičiūnienė buvo pašarvota D.A.

Petkaus koplyčioje. Sekmadienį, kovo 3 rytą, "Aušros Vartų" tunto skautės, vadovaujant t-kei v.s. Alei Namikienei, susirinko Jaunimo Centro sodely prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę ir padėjo baltų gėlių skaučių ženklą — Rūtėlę. Taip pat dalyvavo generalinė konsultė J. Daužvadienė, skautininkai-ės ir giminės. Visi sugiedojo velionės mėgiamiausią giesmę Lietuva Brangi.

Tos pačios dienos vakarą koplyčioje įvyko atsisveikinimas. Ten susirinkę Chicago lietuviai atidavė velionei paskutinę pagarbą. Šalia karsto stovėjo lietuviška trispalvė, gi pati velionė buvo papuošta tautiniu drabužiu, su baltu nuometu. Buvo padėta skautininkės kaklaraištis ir skautiški ordinarai.

Atsisveikinimą pravedė VS pav. s. Irena Kerelienė. Pareiškė užuojautą velionės sūnui ir jo žmonai. Jautriais žodžiais kalbėjo konsultė J. Daužvadienė. Sesių vardu atsisveikino v.s. O. Zailskienė ir į karstą įdėjo Lietuvos žemės žiupsnelį ir Baltijos gintaro. Clevelando skautininkų vardu kalbėjo v.s. Stefanija Radzevičiūtė ir į karstą įdėjo tris Vilniaus verbas. Brolis vardu kalbėjo v.s. Vl. Višeikis. Iš viso atsisveikino 20 įvairių organizacijų atstovai. Visų mintys buvo tos pačios, kad ji neišmainė tautinės idėjos į patikavimą ar prisitaikinimą pagal madą. Savo tėvynei, tėvų kalbai ir papročiams liko ištikima iki mirties.

Kovo 4 jos palaikai buvo nuleisti į Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčią. Pamaaldas atlikė kan. V. Zakarauskas ir pasakė pritaikytą pamokslą. Nepaprastai gražiai skambėjo bažnyčioje Balio Pakšto pučiamas ragelis ir jo dukros Emilijos kanklės.

Kapinėse, kada kunigas atliko religines apeigas, visi sugiedojo tautos himną. Po to, skautininkės sudarė ratelį aplink karstą ir sugiedojo "Ateina naktis... Saldžių sapnų... Dievas yr' čia...", o tuo laiku karstą pamažu nusileido į duobę.

Pavergtos tėvynės ilgesy palikai sunkų tremties kelią ir išėjai į amžinų namus. Išsėkis Ramybėje, Sese.

Gr. Meiluvienė

Poetė Juzė Augustaitė-Vaičiūnienė skaito literatūros vakare 1970.

J. AUGUSTAITYTĖ—VAIČIŪNIENĖ

LELIJOS MALDA

O Viešpatie, išgirsi mano tylą:
Aš noriu būt balta!
Te mano metas Tavo mirksnyje sušyla,
Nors būčiau kelio dulkėm apnešta.

Kada vidudienio kaitra atlanko,
Nurinkdama akių
Perlus, aš palinkstu gležna po Tavo rankom
Ir nurinktomis ašarom verkiu,

Nes noriu būt balta, maitindamosi
Šio juodžemio krauju,
Kol pagailėjęs prisiglaust mane pamosi
Prie Tavo kojų baltu lapeliu.

SUSIPAŽINKIME

Akademikų Skaučių Draugovės centro valdyba 1973.IX.16 Chicagoje pasiskirstė pareigomis: pirmininkė: fil. Virginija Sabaliūnaitė (3206 W. 67th St., Chicago, Ill. 60629), pirmininkės pavaduotoja: t.n. Jūlytė Sakalauskaitė, išdininke: t.n. Lydia Jadviršytė, kandidačių globėja: fil. Ramutė Bartuškienė, sekretorės: t.n. Loreta Grybauskaitė, t.n. Dalia Eidukaitė. Ši valdyba, perėmusi pareigas iš 1972 valdybos, 1973. IX.22 pradėjo eiti pareigas. CV-ba reikalus aptars ir vykdys demokratišku būdu.

Pirmasis valdybos uždavinys susirūsti su Akademikų Skaučių Draugovės skyriais, palaikyti glaudžius ryšius, atgaivinti mirusius skyrius ir steigti naujus bei išleisti kandidačių konspektą. Kad tai būtų lengviau įvykdyti, pirmininkė pasiūlė ir valdyba sutiko pagloboti po du ar tris skyrius. Tokiu būdu palaimomi ryšiai padėtų greičiau mums suartėti.

1974 metai — Akademikų Skautų Sąjūdžio jubiliejiniai metai. Š. m. spalio 16 sueina 50 metų, kaip 1924 Lietuvos Universitete Kaune įsteigė Studentų Skautų Draugovę, vėliau išaugusi į korp! Vytis, ASD ir FSS. Šių metų vasaros gale bus suruošta studijų savaitė-stovykla, atžymėti 50 metų nueito kelio.

Studentų Skaučių Dr-vė anais laikais Lietuvoje ir dabartyje gyvai reiškiasi skautiskam-visuomeniniam gyvenime. Pabrėžia meilę artimui, pagarbą žmogui. Sukūrusios studentų skaučių tradicijas Lietuvoje, stengiasi jas išlaikyti, ruošiasi profesiniam darbui ir laiko svarbiausiu tikslu sąmoningos lietuvių ugdymą ir savęs tobulinimą. Nuoširdžiai bendradarbiauja su broliais, kurie sudaro korp! Vytis eiles. Baigusios studijas, sukūrusios šeimas bei dirbdamos profesinį darbą, neatitruksta ir įeina į Filisterių Skautų Sąjungą.

Tai gi mielos Sesės studentės, jei jūsų vietovėje ir nėra Akademikų Skaučių Draugovės skyriaus, bet jūs galite tapti tokio skyriaus nare. Čia rasite draugiškumą, meilę ir reikalui esant, pagalbos ranką.

Centro valdybos narės yra jaunos ir užsidegusios entuziazmu dirbti ASD labui. Kviečiame kreiptis į aukščiau pateiktą CV-bos sąrašą ir jos suteiks jums visas žinias ir įjungs jus į šią gražią 50 metų veikiančią studentišką — skautišką organizaciją, kurios šūkis Ad meliorem! — Vis geryn!

ASS Centro Valdyba

Mieli Broliai ir Sesės,

Kovo mėnesį sueina jau šešeri metai nuo "Skautų Pastogės" įsteigimo šio laikraščio puslapiuose.

Dėkoju visiems bendradarbiams už jūsų rašinius, žinias, nuotraukas, o "Darbininko" redakcijai, prigludusiai skautus savo laikraštyje, tariau nuoširdų skautišką ačiū.

Budėkime,

ps. B. Kidolienė,
s.r. red.

Šauni Kaziuko mugė New Yorke

Kovo 3 naujajame New Yorko Kultūros Židiny įvyko tradicinė Neringos ir Tauro tuntų suruošta Kaziuko mugė, sutraukusi, kaip ir kiekvienais metais, daug New Yorko ir tolimesnių kolonijų lietuvių.

11 val. buvo jaunimo mišios, kurias aukėjo LSS-jos dvasios vadas T. Paulius Baltakis, OFM, ir LSB-jos dvasios vadas kun. v.s. J. Pakalniškis. T. Paulius pasakė ir progai pritaikytą pamokslą.

Po pamaldų buvo atidarvta pati mugė. Tauro tunto t-kas s.v.v.sl. J. Vilgalys pasveikino svečius. Taip pat sveikino ir Skautų Sąjungos pirmūnas v.s. P. Jurgėla. Nuoširdžiu žodžiu pasveikinę susirinkusius ir pasidžiaugęs New Yorko skautų darbštumu, Tėv. Paulius perkirpo kaspinę, tuo oficialiai atidarydamas Kaziuko mugę.

Mugės svečiai ir vėl nebuvo apvilni atsilankę, nes visuose didžiosios Židinio salės pakraščiuose matėsi skautų-čių visų metų darbo vaisiai. Išrikiuoti stalai buvo pilni gėrybių. Broliai, kaip ir visada, turėjo gražių medžio gaminių, savo darbo, taip pat ir paaugotų žinomo drožinėtojo M. Jankausko. Vilkiukai buvo pagaminę ir kitokių prašmatnybių, sumaniam draugininkui s.v.v.sl. J. Nemickui vadovaujant pasiruošimui.

Sesės, kaip ir kitais metais, turėjo visą eilę paviljonų. Čia matėsi daugumoje jų pačių pagaminti darbai. Prie paukštyčių laimės šulinio buvo eilės mažųjų, kaip ir visada, turėjo gražių medžiagų pagamintos įvairiaspalvės gėlės namams papuošti.

Sunku būtų suminėti, ko ten bebūvo. Tai rodo, kad mūsų skantai yra ne tik darbiniai, bet ir išradiniai.

Mažieji mugės lankytojai džiaugėsi jiems pritaikytais žaidimais-laimėjimais, o taip pat ir margarūbiais pajacais, pardavinėjančiais balionus, su įrašu "Kaziuko mugė 1974".

Židiniečių paviljonas, kaip kasmet, taip ir šį kartą stebino savo turtingumu. Čia buvo apstu lietuviškų audinių, gintaro, sidabro papuošalų, medžio gaminių, mezginių ir daug kito, didele dalimi pagamintų pačių židiniečių.

Kukliai, salės kampelyje, prisiglaudę sesės akademikės. Tačiau šis kampelis buvo visų sve-

čių gausiai lankomas, nes jos pardavinėjo savo pačių gamybos lietuviškus riostainius.

Apatinėje salėje buvo tikra spūstis, nes mugės lankytojai apsipirkę norėjo ir pasistiprinti. Čia buvo galima gauti skaniai pagamintus lietuviškų patiekalų pietus, paruoštus Skautams Remti Komiteto su skautų tėvų talka. Norinčius pasmaguriuoti vyr. skautės vaišino kava ir tortais bei visokiais saldumynais.

Mugei įpusėjus, viename iš daugelio Židinio kambarių vyko lėlių teatras mažiesiems, kurie, dauguma, net po antrą kartą ėjo jo žiūrėti.

Negalima pamiršti ir kelių vertingų loterijų. Vyravo židiniečių loterija, leidusi tris laimėjimus: 1. dail. V. Igno medžio skulptūrą — paukštį laimėjo M. Šalinskienė, 2. lietuvišką lėlę, pagamintą R. Česnavičienės, laimėjo p. p. Griniai iš L. Island, 3. sidabro ir gintaro papuošalą, pagamintą G. Kulpienės, laimėjo dr. Tula. Skautų vyčių loterijoje "Linksmybių krepšį" laimėjo p. Galinienė, o vyr. skautų leidžiamą raguolį — F. Nemickienė.

Atrodo, per greitai prabėgo mugė, nes jai pasiruošti jau tiek laiko reikėjo praleisti ir tiek daug darbo įdėti. Tačiau niekas nesigailėjo ten atvykę, visi džiaugėsi mūsų skautų sumanumu ir žadėjo ir kitais metais atsilankyti, gi New Yorko skautai ir skautės dėkingu žvilgsniu palydėjo išeinančius, parėmusius jų veiklą ir pastangas, ir visiems linkėjo: "Iki pasimatymo, pasimatysim kitais metais!"

B.K.

ASD New Yorko skyrius kovo 17 turėjo sueigą Kultūros Židinyje. Šioje sueigoje lankėsi vyr. sk. Audra Karašaitė iš New Jersey ir vyr. sk. Virginija Aleksandravičiūtė iš Hartfordo, kurios papasakojo savo įspūdžius iš viešėjimo Lietuvoje. Buvo įdomu pasiklausti, kaip atrodo šių laikų Lietuva, žiūrint į ją šių dienų studentų akimis.

Baden-Powellis per savo 80 gimtadienį:

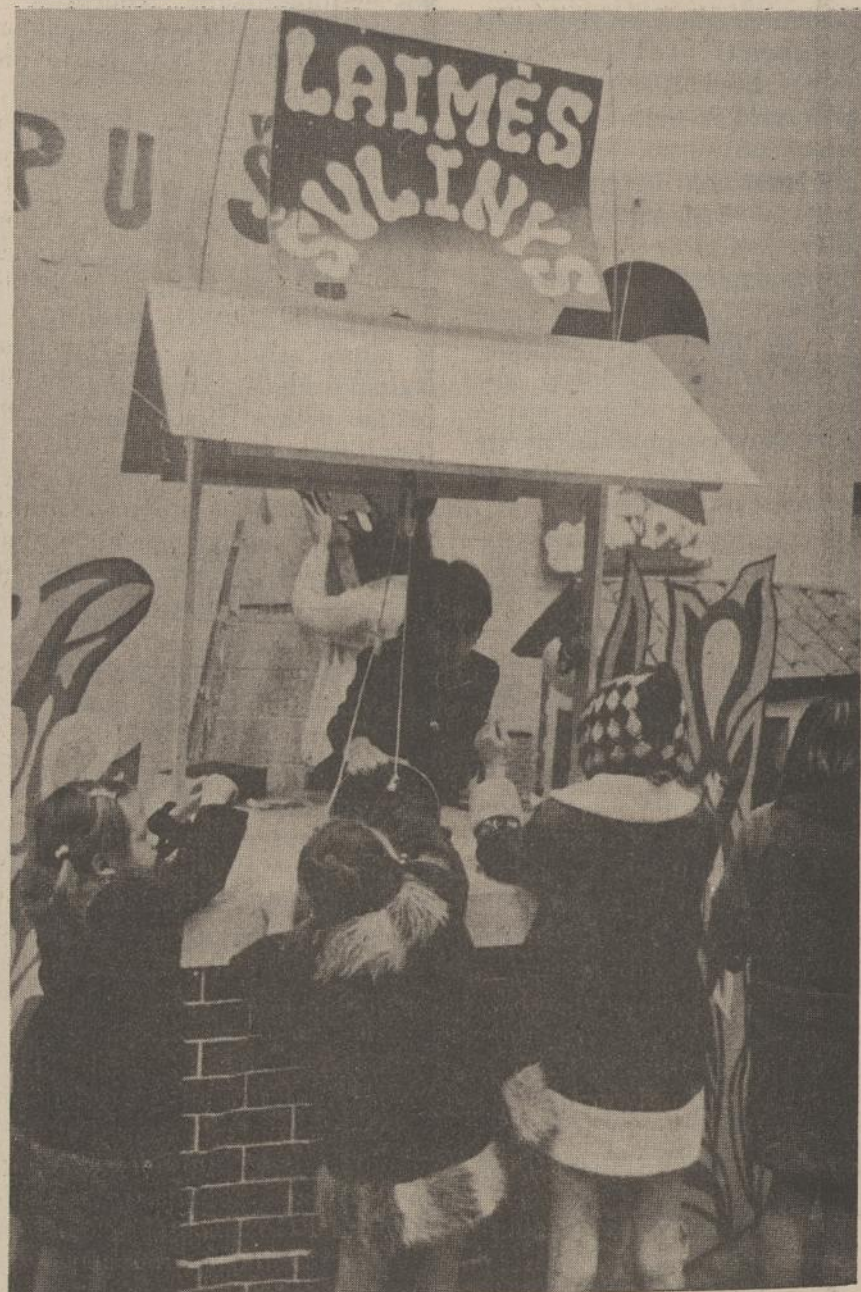
Pasiekęs 80 metų amžiaus, pradėsi žinoti vieną kitą dalyką, bet labiausiai paaiškėja, kiek daug dar yra žinotinų dalykų.

Vienas žmogus gali daug padaryti, bet grupė žmonių, dirbdama išvien, gali neapsakomai daugiau nuveikti.

Neskelbk savo nuomonės apie kitą žmogų, negalvojęs apie jį bent metus.

Akademikų skaučių draugovės centro valdyba. Iš k.: L. Jadviršytė, J. Sakalauskaitė, R. Bartuškienė, pirm. G. Sabaliūnaitė, žemai L. Grybauskaitė, viršuje D. Eidukaitė.

Laimės šulinio lankytojos New Yorko skautų mugėj. Nuotr. G. Peniko

Baigti ir nebaigti darbai

Kultūros židinyje kovo 18 įvyko paskutinis Židinio atidarymo baliaus ir dedikacijos šventės komiteto posėdis. Prezidiumo išdėstymas Ignas Gasiūnas pristatė posėdžiui abiejų švenčių piniginę apyskaitą. 1973 gruodžio pirmos atidarymo baliaus davė virš 20 tūkstančių dolerių pelno. Į šią sumą įeina visos tuo metu vykusios 3 mėnesių vajuos aukos ir pats baliaus pelnas. Vasario dešimtos dedikacijos šventė atnešė virš dviejų tūkstančių dol. pelno, tačiau ši suma dar nėra galutinė, nes leidinio išsiuntinėjimo išlaidos dar nėra pasibaigusios.

Prezidiumo pirmininkas tėvas Paulius Baltakis, OFM, padarė Kultūros židinio dabartinio stovio ir ateities planų pranešimą. Iš pranešimo matosi, kad kontraktoriaus pasižadėjimai ir darbai dar nėra užbaigti. Yra dar likusi ir gana stambi skola kontraktoriui, architektui ir pagerinimų sąskaitom apmokėti. Patalpų išlaikymo išlaidos dar galutinai nenustatytos, bet iš pirmųjų sąskaitų matosi, kad išlaidos bus didelės. Artimiausios ateities planai: sporto įrengimai, bibliotekos įkūrimas, priekinio kiemo bei įvažiavimo pertvarkymas, nuolatinio patalpų priežiūrėtojo ir Židinio inkorporavimo klausimai.

Balandžio 19, 7:30 val. vakaro įvyks Židinio statybos komiteto posėdis, o gegužės 17 — visuotinis organizacijų atstovų ir aukotojų susirinkimas. Šiam susirinkime bus sprendžiami pajamų, priežiūros ir inkorporavimo

klausimai. Taip pat bus renkama Židinio tvarkymo ir išlaikymo komisija.

Baigdamas savo pranešimą, tėvas Paulius padėkojo visiems Židinio atidarymo ir dedikacijos šventės prezidento ir komisijos nariams už atliktą darbą. Ypatinai prisiminta E. Mickeliūnienė, kuri per abejas šventes veltui patiekė visiems vaišes, Alice Zubkuvienė už paaukotas gėles ir visi kiti geradarijai ir aukotojai, kurių dėka buvo atliktas šis didelis darbas.

Parengimų prezidentą sudarė: tėv. P. Baltakis OFM, A. Vakselis, J. Gerdvilienė, A. Balys ir I. Gasiūnas. Komiteto sudėtis: I. Alksnienė, P. Ažuolas, tėv. K. Bučmys, OFM, Č. Janušas, Z. Jurys, R. Kezys, M. Kliveckienė, A. Koncė, E. Mickeliūnienė, A. Radzivanienė, B. Radzivanas, V. Steponis, A. Šilbajoris, D. Šilbajorienė, L. Vainienė, J. Vytuvienė ir M. Žukauskienė.

Visiems lietuviškas acū ir iki pasimatymo ateities darbuose.

Alg. Š.

Los Angeles

Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, Kennebunkport, Maine, vienuolyno viršininkas, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos baldžio 3-4 praves metines kolektyvas. Tai bus puiki progą pasirodyti Velykų šventėm, pasinaudojant prityrusio misionieriaus išreikštomis mintimis.

Sutvirtinimo sakramentas Šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje bus teikiamas balandžio 28. Jį suteiks naujasis Los Angeles kardinolas T. Manning. Šis sakramentą priimti ruošiasi apie 100 berniukų ir mergaičių. Sutvirtinimo mišių metu giedos parapijos choras, vadovaujamas komp. Broniaus Budrio, ir solistai.

Skautų stovyklavietės komiteto balius Castaway restorane, Burbank, įvyks balandžio 27.

Balto pavasarinis balius įvyks gegužės 4 Šv. Kazimiero parapijos salėje. Kartu bus paminėta Los Angeles Balfo skrybiaus 30 metų sukaktis. Šokių groso Latvalos orkestras. 1973 metais bendriam Balfo šalpos reikalams buvo gauta 3,713.46 dol., kun. H. Šulco stipendijų fondui — 167 dol., Vasario 16 gimnazijai — 350 dol. Visus Balfo veiklos įvykius sudėjus, gaunama, kad 1973 viso buvo surinkta 5,206.49 dol. Persiųsta į centrą 5,069.00 dol. Įvairių išlaidų turėta 47.43 dol.

Juozas ir Elena Trušauskai balandžio 28 švenčia savo vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį.

Mitinės dienos minėjimas įvyks gegužės 12 Šv. Kazimiero parapijos salėje.

Kazys ir Jadvyga Karužai vasario 24 atšventė 35 metų vedybinio gyvenimo sukaktį. Jų dukra Giedrė su žentu inž. Romu Venckum ir sūnus dr. Šarūnas surengė šaunų pagerbimo balių. Virš 100 lietuvių susirinko į gražius R. ir G. Venckų namus Santa Monica, Calif. Į pagerbimą atsilankė ir prel. J. Kučingis su vysk. R. Luisi. Klebonas ir artimesni Karužų draugai pasakė sveikinimo kalbas. Karužai gyvena lietuvių parapijos kaimynystėje, kur turi pasistatę 16-kos šeimų namus, pavadintus "Trakų" vardu.

Šv. Kazimiero parapijos komiteto metiniam susirinkime 1974 metams išrinkta tokia valdyba: pirm. Pranas Speecher, vicepirm. Leonas Oksas, sekr. Mindaugas Banionis ir valdybos narys Juozas Dzenkaitis. Į parapijos komiteto sudėtį pakviesti šie nauji nariai: Stasys Lisecas, Walteris Mačiauskas, Feliksas Karalius ir Stasys Pačauskas.

Dr. Vladas Juodeika, iki šiol profesoriavęs Portland, Oregon, su žmona išėjo į pensiją ir persikėlė gyventi į Los Angeles. Įsikūrė netoli Šv. Kazimiero bažnyčios, šalia savo dukros G. Kazakevičienės ir antkių.

Lietuvių Diena, rengiama Šv. Kazimiero lietuvių parapijos, šiemet įvyks birželio 16. — LŽK.

DAIL. V. VIZGIRDAI 70 METŲ

(atkelta iš 6 psl.)

Kas būdinga jo veiklai?

Belieka nusakyti jo veiklą šalia tapybos. Jis buvo vienas iš Ars kolektyvo narių, kurie 1932 pasirodė viešumoje. Kolektyvas pasisakė už meno atsinaujinimą, už jo sumoderninimą. Drauge kolektyvas pabrėžė ir liaudies meno tradicijas. Jų tikslas buvo

LB NJ APYGARDOS SUVAŽIAVIMAS

Elizabeth, N. J.

Apygardos valdybai nutarus, apygardos metinis suvažiavimas įvyks gegužės 19, sekmadienį, 1 val. p. p. Lithuanian Liberty Hall patalpose. Suvažiavimui yra pasiūlyta tokia darbotvarkė: a) suvažiavimo atidarymas, b) prezidento sudarymas, c) 1973 m. apygardos suvažiavimo protokolo tvirtinimas, d) valdybos ir kontrolės komisijos pranešimai, e) diskusijos dėl pranešimų, f) apylinkių valdybų pranešimai, g) apygardos valdybos ir kontrolės komisijos rinkimai, h) veiklos gairių nustatymas ir i) suvažiavimo uždarymas.

Suvažiavime dalyvauja: apygardos valdybos ir kontrolės komisijos nariai, apylinkių pirmininkai ir jų valdybų nariai ir apylinkių atstovai, rinkti apylinkės susirinkimo nuo kiekvieno 50 apylinkėje registruotų lietuvių po vieną atstovą.

Suvažiavimo svečiais kviečiami dalyvauti ir visi kiti lietuviai, kurie domisi Lietuvių Bendruomenės veikla.

Apygardos valdyba

sujungti moderniojo meno laimėjimus su liaudies meno tradicijomis ir tuo sukurti naują — tautinę lietuvių dailę.

Ars sąjūdis teigiamai paveikė dailės raidą, laisvino iš senų sustingusių formų, ryškino individualumą, ryškino ir lietuvių liaudies meno vertę. Vizgirdai šiame sąjūdyje teko nemaža pasireikšti, būti to sąjūdžio аванgarde.

1949 jis buvo vienas iš Lietuvių dailės instituto steigėjų ir pirmasis jo pirmininkas. Institutas rūpinosi dailės reikalais, kėlė dailės kultūrą.

Teigiamai reikia vertinti ir jo daugybę straipsnių apie meną, atskirus dailininkus, meno klausimais straipsnius Lietuvių Enciklopedijoje. Ir visa tai rašė ir dabar rašo, norėdamas propaguoti lietuvišką meną, norėdamas su juo supažindinti žmones, mažinti tarpą tarp dailininko ir visuomenės, norėdamas išsaugoti meno kūrybinę jėgą.

—

Sukaktuvininkui linkime sveikatos ir ištvermės, kad sukurtų daug daug paveikslų ir taip praturtintų lietuvių meną. (p.j.)

Amžiais pavergta kelias tėvynė:
Jos atgimimą jaučia dvasia,
Ginkim, ką mūsų protėviai gynė!
Žadinkim brolius meile drąsiai!

Malronis

Dekoratyvinė vaza, sukurta dailininko Petro Vaškio. Jo keramikos darbų paroda vyksta balandžio 6-7 Liet. piliečių klubo salėje, So. Boston, Mass.

BOSTONE

P. Vaškio keramikos darbų paroda

Bostono skaučių židinio balandžio 6 ir 7 rengia Petro Vaškio keramikos darbų parodą. Paroda įvyks Lietuvių piliečių klubo antro aukšto salėje.

Atidarymas šeštadienį, balandžio 6, 7:30 v.v.

Sekmadienį lankymas nuo 11 val. iki 2:30 val. popiet.

Dailininkas Petras Vaškys meno studijas pradėjo gimtajame krašte-Lietuvoje, Kauno Meno

mokykloje. Po karo tęsė skulptūros studijas Italijoje-Florencijoje ir Romoje. Atvykęs į JAV, nuo 1956 metų P. Vaškys profesoriauja Philadelphiaje College of Arts. Jau ketveri metai vadovauja keramikos departamentui. P. Vaškys yra plačiai žinomas Amerikoje už vaško muziejui sukurtas 100 normalaus dydžio istorinių asmenų vaško figūras.

PLANUODAMI ATOSTOGAS,

NEPAMIRŠKITE PRANCIŠKONŲ VASARVIETĖS

KENNEBUNKPORT, MAINE

Vasarvietė — prie pat Atlanto, Labai gražus parkas, Maudymosi baseinas, Teniso aikštė.

Maistas geras, kambariai patogūs, Kainos prieinamos.

Lietuviška nuotaika Kultūriniai renginiai: koncertai, literatūros vakarai, šokiai.

Vasarvietė yra garsioje Amerikos kurorte.

Svečių nuotaiką kelia lietuviškos šventovės ir meno kūriniai.

INFORMACIJAI ADRESAS:

Rev. Superior
Franciscan Monastery
Kennebunkport, Maine 04046
Tel. (207) 967-2011

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Šv. Rašto Naujasis Testamentas	5.00
Dievas šiandien, kun. J. Gutausko	6.00
Didieji dabarties klausimai, dr. A. Maceinos	6.00
Ištiesios rankos, kun. J. Gailiaus	5.00
Ką mes tikime, kun. P. Celiešiaus	4.00
Šviesos ir šėšėliai, A. Sušinsko	5.00
Didysis jo nuotykis, apie prof. J. Eretą	5.00
Užkandis, J. Jankaus pasakojimai	5.00
Palikimas, F. Kiršos eilėraščiai	6.00
Kritusieji už Laisvę, V. Ramojaus	5.00
Lietuvos keliu, P. Lelio prisiminimai	6.00
T. B. Pauliukas, T. K. Žvirblio, O.P.	2.00
Tautvila, J. Kraliausko romanas	4.00
Karaliai ir bulvės, L. Dovydeno	4.50
Miestelis, kuris buvo mano, N. Mazalaitės	4.00
Lituanistikos darbai, III tomas	10.00
Lietuvių poezija, III tomas	13.00
Day of Shame, by A. Rukšėnas	9.00

Kišio pyragai, J. Mingėlos	3.50
Gabriuko užrašai, J. Gilienės	3.00
Peliukai ir plaštakės, B. Pukelevičiūtės	1.50
Daržovių gegužinė, B. Pukelevičiūtė	1.50
Kalėdų dovana, B. Pukelevičiūtės	1.50
Saulės šermenys, A. Gustaičio	7.00
Vėjas gluosniuose, A. Landsbergio	4.00
Laiškai Andromachai, J. Tininio	4.00
Pro vyšnių sodą, Vl. Šlaito	3.00

Karnavaio aiskteje, J. Švaisto novelės	5.00
Gyvenimas ir darbai, V. Šmaižienės eilės	3.00
Medinis Dievas, Vl. Mingėlos	4.00

Šios bei kitos knygos ir lietuviškos plokštelės gaunamos Darbiniko adm. 341 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207

DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR KITAS ŠALIS

Prieš sudarant dovanų siuntinį savo giminėms Lietuvoje, pirmiausia pasitarkite su mumis kas naudingiausia ir reikalingiausia jiems pasiųsti.

Pavasario ir vasaros sezonui siūlome šias prekes:

Nepermatomo nailono medžiaga suknelei	\$10.00
Crimplene medžiaga suknelei	\$11.50
Crimplene medžiaga su blizgučiais	\$14.00
Nailonienės arba šilkinės skarelės	\$ 2.50
Komplektas moteriškų nailoninių apatinių rūbų	\$ 9.00
Gefūro medžiaga suknelei	\$15.00
Labai gera angliška vilnonė eilutei medžiaga	\$42.00
Dirbtinis Mink kailis paltui	\$50.00
Nailoniniai išieginiai marškiniai	\$ 8.50
Priimame užsakymus: auto mašinų, motociklų, dviračių, televizijos aparatų ir kt. Persiųčiame pinigus dėl tokių prekių, kurias iš čia negalima pasiųsti.	
Taip pat siūlome pasiųsti arba įsigyti savo naudojimui "Olympia" rašomasias mašinėles su lietuvišku šriftu.	

BALTIC STORES LTD.

(Z. Juras)

421 Hackney Rd., London, E. 2. England.

Telef. 01 739 8734 or 01 460 2592

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus prekėmis arba pinigais į Lietuvą ir kitas šalis. Reikalaukite mūsų kainoraščių, nurodykite savo pageidavimus.

UŽSAKYKITE DABAR GERIAUSIĄ DOVANĄ Į LIETUVĄ SPECIALIOS „UBLIU PAŽYMĖJIMAI“

Su specialiais rublių pažymėjimais jūsų giminės gali įsigyti, ką tik nori, už dalelę reguliarios kainos.

Tai yra panašu, lyg kad eitumėte į krautuvę su 100 dolerių ir gautumėte prekių už 200 dol., 300 dol. ar net už daugiau. Specialūs rublių pažymėjimai taip pat gali būti iškeisti į reguliarius rublius, naudojantis aukščiausiais tarifais.

Pilnai garantuota, greičiausias pristatymas

Pažymėjimai pristatomi jūsų giminėms maždaug per 3 savaites. Vieno specialaus rublio vertė 2.50 dol. Ši vertė yra galutinė. Jokių kitų primokėjimų.

Prašykite mūsų nemokamo iliustruoto katalogo

Užsakykite dabar UŽSAKYKITE TIK PER INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd St. Fifth Floor

New York, N. Y. 10010

Tel. 982-1530

LABAI SVARBUS AUTOMOBILIAI

Greičiausias pristatymas

ZHIGULI VAZ 2101

\$3388.50

Naujausias, patobulintas eksporto modelis

ZHIGULI VAZ 2103

\$3887.00

ZHIGULI VAZ 2102

Station Wagon \$3737.50

Eksporto modelis

MOSKVITCH 412 IE

\$3438.50

MOSKVITCH 408 IE

\$3162.00

MOSKVITCH 426 IE

STATION WAGON

\$3588.00

MOSKVITCH 427 IE

Station wagon \$3850.00

ZAPOROZHETS ZAZ

968 \$2168.00

Prašykite mūsų specialaus biuletenio su automobilių paveikslais

Apartamentai

Naudoti drabužiai

Prašykite mūsų specialaus biuletenio

Šioje prekyboje mes turime 25 metų patirtį ir daug tūkstančių patenkintų klientų!

ŠACHMATAI

Veda Kazys Merkis

Pasaulio pretendentų pusbaigminiai ratai netrukus prasidės. Spaskis prieš Karpovą, jauną 23 metų didmeistrį, savo kovas pradės balandžio 10, Leningrade, o T. Petrosianas prieš V. Korčonojį — balandžio 12 Odesoje. Į baigmines rungtynes pateks tas, kas pirmas laimės 4 partijas iš skirtų 20 partijų.

Korčonojus teigia, kad prieš Fischerį dėl pasaulio karūnos rungsis Petrosianas arba jis. Spaskis nei Karpovas neturį vilčių.

Jubiliejinėse, FIDEs 50-mečiui paminėti, pasaulio komandinėse rungtynėse dalyvaus komandos iš 74 valstybių (rekordinis skaitmuo). Amerikos šachmatų federacija įrašiusi tokią komandą: Robert Fischer, Robert Byrne, Lubomir Kava-

lek, Walter Browne, Samuel Reshevsky ir William Lombardy. Ar Fischeris dalyvaus šioje olimpiadoje, tur būt tvirtai dar nėra žinoma?

Bostono tarpklubinėse "Johnson" komanda įveikė mūsų vyrų kovo 22, santykiu 3 1/2-1 1/2. Mūsų komandos sudėty žaidė A. Klinovas, A. Makaitis, A. Leonavičius (jis pelnė tašką prieš H. Dondis), Jurgis Zoza ir jaunuolis Tomas Girnius, kuris sužaidė lygiomis prieš Romano ir gavo pustaškį. Kitos rungtynės bus kovo 29 prieš Bostono Universitetą. Pirmame rate mūsiškiai laimėjo 4-1 prieš B.U.

Šių eilučių autorius Kazys Merkis kovo 20 grįžo iš Bostono ligoninės (Carney Hospital).

MELSKIMĖS IR AUKOKIMĖS

TIKĖJIMUI PALAIKYTI LIETUVOJE
GAVENIA YRA VAJAUS METAS RELIGINEI ŠALPAI

Visi lietuviai ypatingai meldžiasi už

LIETUVOS LAISVĘ IR PERSEKIOJAMĄ
BAŽNYČIĄ LIETUVOJE

PRAVEDAMA RINKLIAVOS

Mūsų asmeniškos maldos ir pamaldos parapijų-organizacijų-įstaigų-vienuočių, pagal maldos kalendorių, skiriamos pavergtiems tėvynainiams pageibėti.

Šv. Mišios už Lietuvą ir geradarius aukojamos kasdien.

Savo auką siųskite: LITHUANIAN CATHOLIC RELIGIOUS AID,
64-09 56Rd., Maspeth, N. Y. 11378

Aukos atleidžiamos nuo mokesčių.

LKRŠ valdyba

Vysk. Vincentas Brizgys, pirm.

SIUNČIU SAVO AUKĄ

Parašas

Adresas

UŽEIKITE IR PAMATYKITE

SCHRAGER'S

Moderniausias baldus!

GERIAUSIA RŪŠIS
ŽEMIAUSIOS KAINOS

DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS

SCHRAGER'S

Salonų ir Miegamųjų Komplektai, Dinetės, Bufetai, Atverčiamos Sofos, Foteliai, Atlošiami Foteliai, taip pat Kilimai, Lempos, Matracai, Vieniški Baldai.

SCHRAGER'S

336 East 86th St. (tarp 1 ir 2 Aves.),

New York City

Tel.: TR 9-0400

Atidara kasdien iki 8 val.

antradi. ir šeštadi. iki 6 val.

Mokėjimo sąlygos pagal pirkėjo pageidavimą.

Dr. Jokūbas Stukas,
President

SCHUYLER SAVINGS

AND

Loan Association of
Kearny, New Jersey

24 Davis Ave., Kearny, N. J. 07032

Phone: 991-0001; 991-7260

Savings
Certificate
2 years
Minimum
\$10,000
6 1/2

Regular
Savings
Accounts
5 1/4

MOKA

Nuo įdėjimo dienos kas ketvirtis metų priskaitomi nuosimčiai. Taupymo indėliai apdrausti ligi \$20,000.00

The FEDERAL SAVINGS and LOAN INSURANCE CORP.,
WASHINGTON, D.C.

DARBO VALANDOS: Pirmadienis-ketvirtadienis nuo 9 v. ryto ligi 3 v. p.p.
Penktadienis — 9 val. ryto ligi 7 val. vak.
Šeštadienis — 9 val. ryto iki 12 val. pietų

TURTAS (ASSETS) 8,000,000.00

Draugija lietuvių įkurta ir veikia nuo 1924 metų. Jos vadovybė ir dabar lietuvių rankose. Su tarnautojais galima susikalbėti ir kitomis kalbomis

Direktoriai: Joseph M. Belza, Edmund Bennett, John A. Condon, George Katilus, Jr., Frank Gelenitis, Esq., Stephen A. Mickewich, M.D., John D. Nakrosis, A.I.A., Walter Plikaitis, John J. Salvest, Esq.

SAVI, PAS SAVUOSIUS

TAXI CAB BUSINESS—AMSTERDAM, N. Y. PLUS HOUSE FOR SALE
ESTABLISHED BUSINESS, GROSS \$100,000 YEARLY CAN DO BETTER. 5 NEW 1974 CARS EQUIPPED WITH 2 WAY MOBILE UNITS. NO COMPETITION. PLUS 7 ROOM HOUSE, 3 BEDROOM, LIVING ROOM, DINING ROOM, KITCHEN, KITCHENETTE, 2 CAR GARAGE CORNER PROPERTY OVERLOOKING BEAUTIFUL PARK 190x100 EXCELLENT OPPORTUNITY. SACRIFICE — \$75,000 — (518) 843-4900

NEW ENGLAND BOYS 6-16

Hockey Camp
ONE HOUR FROM BOSTON NEAR CONCORD, N.H. Choose one or more of eight weekly sessions starting June 30. \$135. Three hours daily Ice Time. Brand new professional area. Finest accommodations, professional Staff, plus Water Sking, Canoeing, Sailing, Soccer, Baseball, Basketball. Write: N. E. Hockey Camp, Dept. P. Contocook, N. H. 03229. Also inquire about our girls figure skating camp.

SIBERIAN HUSKY PUPS
A.K.C. Beautiful markings, Blue Eyes Home Bred. Good with Children
\$125. CALL 914 664-5656

PANTOGRAPH
WORK CLOSE TO HOME, SET UP AND OPERATE TWO DIMENSION PANTOGRAPH SHORT RUN. UNIQUE JOBS. GOOD WORKING CONDITIONS. COMPLETELY AIR-CONDITIONED SHOP, LIBERAL BENEFITS

DURAMIC PRODUCTS INC.
426 COMMERCIAL AVENUE
PALISADES PARK, N.J.
(201) 947-8313

THRIFTY HENRY LEWIS
TRUCKING, MOVING & STORAGE
2332 TILDEN AVE. BKLYN.
24 HOUR SERVICE CALL 772-4520
OR 469-0701 OUT OF TOWN

FOR BOYS AND GIRLS AGE 8-16

French Woods
ON A PRIVATE LAKE IN HANCOCK, N.Y.

With a specialty program in MUSIC, ART, DRAMA, DANCE
Sports Clinics: Water-skiing, tennis, basketball, etc.
Choose one, two or all of our 3-week sessions at \$375 each, \$325 third.
MIKE FLAMMART, 3544 Loden St., Seaford, Long Island 11783 (516) 785-5531
RON SCHAEFER, 121 Franklin Ave., Staten Island, New York 10301 (212) 720-6694

DIAMOND J RANCH
An adventure camp since 1945
In White Mts. of New Hampshire
ENGLISH or WESTERN RIDING & SADDLERY PROGRAM
Expert Ring & Field Instruction • Trail riding • Horse shows • Tripping
Secluded lake • All land/water sports • Waterskiing • Boys & Girls 8-16
New York Office: 18 Hampton Ave., Yonkers, N.Y. 10710 (914) 779-8551

TIMLO ADIRONDACK SAILING CAMP
World Champion Ski Instructor—Roland Hillier
Unparalleled sailing opportunity. Fleet of 26 sailboats (Comets, Stars, Frams).
Daily sailing. Regattas with camps & yacht clubs. Overnight sailing trips. Post-season clinic. Daily competitive swimming training. Meets.
Tennis emphasized. All sports: scuba, riding, riflery, Tutoring.
100 boys 6-16. 40th yr. Trout lake near Lake George.
Fine Log, sister camp. Catalog: give boy's age, interests.
Mr. Mrs. Barr D. Morris
Diamond Point, N. Y. 12824 Tel. 518-668-5026

OUTSTANDING BUY
GREENVILLE, N.Y.
5 ROOM HOUSE NEEDS SOME WORK WITH 6 LOTS. CATHOLIC SCHOOL & CHURCHES IN AREA CALL 914 856-6546

MIDDLETOWN
10% DOWN
CUSTOM BUILT HOMES
90% MTGES TO QUALIFIED BUYERS
FROM \$38,900 CALL FOR DETAILS
BOWTELL ASSOC. REALTORS
201 — 291-2100

CLIFFORD BECKFORD
RUBBISH REMOVED
Inside Demolition 24 Hour Service
Reasonable Rates
Call 212 536-4190 or 538-2638

8 1/2 x 11 60 lb. Opaque Stock Printed 2 sides
First 1,000 — \$24. Each Add'l 1,000 — \$10.
OCEAN ENVELOPE CO.
P. O. BOX 854
Lakewood, N. J. 08701
Tel.: 201 363-8865

PAN AMERICAN CONSTRUCTION CORP.
Builders and Home Improvements
Free Estimates
191 Wayne Street
Jersey City, N. J.
Call: 201 432-4320

THE CAPTAIN LORD MANSION KENNEBUNKPORT

JUST BEYOND DOCK SQUARE HEADED TOWARDS CAPE ARUNDEL, STANDS THE CAPTAIN LORD MANSION STILL SHADED BY LOFTY ELMS. BUILT DURING THE 1812 EMBARGO BY IDLE SHIPBUILDERS, THE CAPTAIN MUST HAVE BELIEVED THE RIVER WOULD AGAIN SWELL WITH OCEAN BOUND VESSELS. A SEPARATE ENTRANCE AND SPIRAL STAIRWAY DIRECTED VILLAGERS TO THE CUPOLA TO AWAIT RETURNING SHIPS. TODAY, THESE VESSELS ARE PLEASURE CRAFT AND LOBSTER BOATS, AND ARE VIEWED BY GUESTS LODGING WITH US IN OUR RECENTLY RESTORED HOME WHICH IS OPEN YEAR ROUND. We invite you to our evening hearthside and morning board. Call 207-967-3141 OR WRITE BOX 527, KENNEBUNKPORT, MAINE 04046, FOR DESCRIPTIVE BROCHURE.

CANADA'S FAMOUS
RIDING CAMP
FOR BOYS & GIRLS

INSTRUCTION in riding and horsemanship, certificate after every course. Musical riding, camping with horses, riding outfits, games, swimming pool. Excellent food and proper supervision. Indoor riding arena.

LIER'S RIDING ACADEMY LTD.
R.R. 1, Chute A. Blondeau. Ont.
Canada
Exit Carillion Pk. Rd. South
TEL. ST. EUGENE (613) 674-2845

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

PAINTING — All Work Personally Guaranteed, Also Decorating. Special Winter Rates. Reasonable. Free Estimates. Call (201) 656-3080 or (201) 420-1848 ask for Gaff.

STEVE ZADARLA
DAMAGED TREE CUTTING
Reasonable Rates Expert Work
150-50 Tenth Ave., Whitestone, N. Y.
Call 212 — 767-5710 After 7 PM. EVES.

TRUCKING COMPANY
HAS (2) 20 FT. TRUCKS ALSO (1) 16 FT. TRUCK BOTH WITH DRIVERS SEEKS CONTRACT WORK
CALL 516 486-3345 212 VI 7-9720

FALLETTA CONTRACTING
Specializing in
Brick & Block & Concrete Work
Also Industrial Sites
Call 201 256-9289

CARPET STEAM CLEANING
Amazing new method, reasonably priced. Removes dirt, browning soaps, foam-soils causing excessive wear. Save work, time, enjoy beautiful looking carpets.
GROLL SERVICES CORP.
(201) 254-9327

MARINO ROOFING
ALL WORK GUARANTEED. ALL WORK DONE IMMEDIATELY. 24 HR. EMERGENCY SERVICE. NO JOB TOO BIG OR TOO SMALL. LOW PRICES ARE BORN HERE AND RAISED ELSEWHERE. CALL ANYTIME (201) 348-4020

ALL BORO MOVING & STORAGE
Insured Movers Serving the 5 BOROS
Direct Runs to Florida & California
2120 Newton Avenue, Astoria, N.Y.
Call 212 — 626-2102-3

LIGHT MOVING & STORAGE
Local and Long Distance & Delivery Service Call: 345-5392 Office or 459-4291 Home Eves.

EXP. OPERATORS ON SWEATERS
on Singer & Mellow Machines
Near All Subways
J & A KNITTING MILLS
505 CARROLL ST. BKLYN.
APPLY IN PERSON

ANGELO CARPENTRY MASONRY PAINTING
VIOLATIONS REMOVED
CALL 201 224-7791

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radijo valanda, šeštadieniais nuo 4 iki 5 val. WEVD 1330 kil. — AM ir 97.9 meg. FM. Direktorių dr. Jok. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountinside, N. J. 07092, TEL. (201) 232-5565.

New Jersey — "Musio of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05-9:00 val. val. WYOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radijo stotį. Dr. prof. dr. Jokūbas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laikėvas 21burya, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kesys, TW 4-1286 83-15 60th Pl., Middle Village, N.Y. 11379

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Vilišius, 173 Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL 1490 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vjd.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM 101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South Boston, Mass. 02127 Tel. 268-0489.

LITAS

INVESTAVIMAS — TAUPYMAS
PASKOLOS — KELIONĖS
ŪKINIAI PATARIMAI
DOKUMENTŲ PARUOŠIMAI
TAKSŲ PILDYMAS
NUOSAVYBIŲ PIRKIMAS IR PARDAVIMAS
APDRAUDOS

Litas Investing Co. Inc.
86-01 114th St., Richmond Hill, N. Y. 11418

VADOVAUJA V. VEBELIŪNAS

(212) 441-6799

Litas Travel Service,
87-18 Lefferts Blv., Richmond Hill, N. Y. 11418
VADOVAUJA NOMEDA ALEKSANDRAVICIUS
(212) 846-1650

KĄ GIRDĖSIME RELIGINĖS MUZIKOS KONCERTE

Apreiškimo parapijos žinios

Tradicionis Apreiškimo parapijos choro koncertas, skirtas gavenios susikaupimui ir Didžiajai savaitai, bus balandžio 7, Verbų sekmadienį, Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Pradžią 5 v. popiet.

Šių metų koncertui programa pasirinkta įvairi. Atliekami bent keli kūriniai ar didesnių veikalų ištraukos. Į programą įjungti ir du solistai — Irena Stankūnaitė ir Albinas Prižgintas.

Irena Stankūnaitė, sopranas, atlieka — Sveika Marija — Naujajio ir ištrauką iš Haendelio oratorijos Mesijas. Ta ištrauka vadinas — Aš žinau, kad mano Išganytojas gyvas.

Albinas Prižgintas, vargonų virtuozas, atlieka — Improvizacija tema Šventas Dieve — Suržinskio ir Pageante — Sowerby.

Jis taip pat vargonais palydės ir visą koncertą.

Choras atlieka

Apreiškimo parapijos choras, vadovaujamas muziko Algirdo Kačanausko, šiame koncerte atlieka: Stovi Motina gailinga —

Zilevičiaus, ištrauką iš Sasnausko Requiem, ištrauką iš Dubois oratorijos Septyni paskutiniai Kristaus žodžiai, ištrauką iš Gounod moteto Galija, iš Rossini oratorijos Stabat Mater ištrauką — Infamatus. Šie paskutiniai du kūriniai atliekami drauge su soliste.

Po koncerto — palaiminimas Švč. Sakramentu. Tada visi kviečiami į parapijos žemutinę salę, kur bus kavutė ir vaišės.

Koncertą globoja klebonas kun. Pranas Raugas.

Šv. Kazimiero šventė paminėta kovo 3 pamaldomis. Po pamaldų buvo vaišės parapijos salėje. Klebonas kun. P. Raugas, kuris šią šventę organizavo, pasveikino visus Kazimierus. Visiem sugiedota Ilgiausių metų. Pasveikintas buvo ir Kazimieras Krušinskas, bažnyčios prižiūrėtojas, kuris nuoširdžiai tar naują parapiją. Buvo pasveikinti ir Albinai bei Albinos, kurių vardinės neseniai buvo praėjusios.

Darbininko spaudos kloske gausi nusipirkti lietuviškų knygų, plokštelių, atvirukų, įvairių lietuviškų papuošalų ir dovanų.

Apreiškimo parapijos choras, kurio religinės muzikos koncertą girdėsime balandžio 7, Verbų sekmadienį, jų parapijos bažnyčioje. Pradžią 5 val. Viduryje klebonas kun. Pr. Raugas, dešiniau choro vadovas muzikas Algirdas Kačanauskas, kairėje — Vytautas Radzivilas, choro pirmininkas. Nuotr. C. Binkins

BOSTONO ŽINIOS

Kultūriniame subvakaryje kovo 16 istorikas Vincas Trumpa, iš Washingtono, D.C., kalbėjo tema — Istorijos ir poezijos susitikimas prie Baltijos. Subvakarį pravedė jų pirmininkas inž. Romas Veitas. Jis taip pat pasveikino visus Juozus artėjančių vardinį progą. Tų Juozų buvo visos būrys. Vakaras baigtas kavutė ir pašnekesiais. Keleivio redaktorius Jackus Sonda turėjo atsinešęs V. Trumpos parašytos knygos "Baltija, Napoleonas, Amerika" — keliolika egzempliorių. Jie visi buvo tuoj parduoti. Autorius juos pasirašė.

Vytautas Stelmokas dabar guli Carney ligoninėje, nes sušalavo jo širdis.

Dail. Petro Vaškio keramikos darbų paroda bus balandžio 6-7 Liet. Piliečių draugijos salėje. Rengia vyr. skaučių židinys.

Religinis koncertas rengiamas Verbų sekmadienį, balandžio 7, Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje. Programoje bus Jeronimo Kačinsko sukurtos mišios ir kiti įvairūs kūriniai. Programą atlieka choras, solistai, vargonai, varinių instrumentų ansamblis. Koncerto pradžia 2:30 v. popiet.

gali, prisidėti savo kepsniais. Susisiekti su ja nurodytu telefonu. Bendromis jėgomis lietuvių stalas atrodys puošnus ir patrauklus.

Vakaras įvyks kovo 30, šeštadienį, 7 v.v. Statler Hilton viešbutyje Bostone. To Instituto vicepirmininkas prašo lietuvių gausiai dalyvauti tame rengime, o ponios prašo parengti lietuvių puošnų stalą.

Kultūros klubo pirmininkas inž. Vytautas Žiaugra irgi prašo lietuves prisidėti prie lietuvių stalo parengimo, o visus lietuvius gausiai atsilankyti į tą rengimą.

KULTŪROS ŽIDINIUI AUKOJO

150 dol. — D.L.K. Birutės Dr-ja, New Yorko skyrius, dail. J. Rūtenio parodos proga. Anksč. 285.

120 dol. — V. Amsiejus, Cleveland, Ohio, įrašo savo mirusius.

Po 100 dol. — N. Y. Vyr. Skaučių Židinys Vilija, Kaziuko mugės proga, anksč. 485; kun. A.L. Rubšys, Bronx, N. Y., anksč. 25; A. Dėdinas, Woodhaven, N. Y.

75 dol. — Teofilus Klova, Brooklyn, N. Y., anksč. 10.

Lietuvos Vytis — stilizuoto stiliaus — baltas vytis raudona me fone. Taip pat vytis su lietuviška trispalve skersai. Kiti juoda ant automobilio lango (decal). 1 dol. už ženklėlį. Gaunama Darbininko administracijos.

Darbininko administracijos telefonas — 827-1351

Laiškas redakcijai

KALBĖJO IR N.J. ATSTOVAI

Eltos paskelbtame JAV senatorių ir atstovų rūmų narių, pasakiusių kalbas Lietuvos nepriklausomybės atstatymą minint, saraše, pasigedau N. J. senatoriaus Clifford P. Case (R—N.J.) pavardės. LB N.J. apygardos pirmininko paprašyti, abu N.J. senatoriai — Clifford P. Case ir Harrison A. Williams — pasakė šventės proga senate kalbas ir jas išspausdino Congressional Record; senatorius Case kartu pasisakė ir Simo Kudirkos reikalavimui vasario 21 ir prie savo žodžio perspausdino 1973 m. NYT vedamąjį The Baltic States.

Abu šie senatoriai ir Atstovų Rūmų narys Henry Helstoski (D) taip pat remia ir Simo Kudirkos reikalavimą rezoliucijas.

K. Jankūnas, apyg. pirmininkas

PADĖKA

A.A.

Stasė Ruškytė Vaitkienė (Vaitkevičienė),

gimusi 1918 rugsėjo 17, Sasnavos miest., Marijampolės apskr. Mirė 1974 sausio 25 d. Stratford, Conn.

Iškeliauvus žmonai, motinai, močiutei, seseriai amžinybėn, sakome ačiū visiems, kurie lankė ją asmeniškai ar laiškais jos sunkios ir ilgos ligos metu.

Dėkojame visiems už užprašytas Mišias, už aukas Lietuvių Fondui ir Kultūros Židiniui, jamžinant jos vardą. Ačiū už gėles ir pareikštą užuojautą asmeniškai, spaudoje ar laiškais.

Dėkingi esame Waterburio Šv. Juozapo parapijos klebonui kun. Jurgiui Vilčiauskui, kun. J. Ruokiui ir kun. Balčiūnui už atnašautas Mišias.

Nuoširdi padėka muzikui Jurgiui Petkaičiui už palydėjimą vargonais, poniai Irenai Petkaitienei ir ponui J. Brazauskui už giesmes bažnyčioje.

Dėkojame dr. P. Vileišiui, poniai Campienui ir ponui V. Nenortui už atsisveikinimo kalbas kapuose, L. Bendruomenės Moterų Klubui ir senų ir naujų prietelių vardu.

Dėkingi esame Waterburio Moterų Klubui už paruoštus po laidotuvių pusryčius.

Ačiū laidotuvių direktoriui Stokes už sąžiningą patarimą.

Nuliūdę: vyras Edmundas, dukterė Ginta su šeima, sūnus Vytautas su šeima, brolis ir seserys

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumeratą, dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti užpildyti ir pasiųsti adresu: DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Prašau pratęsti prenumeratą 1974 metams

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujiem skaitytojams pirmuosius metus tik \$8.00. Visi kiti skaitytojai, kur begyventų, moka \$10.00.

Siunčiu už prenumeratą \$

Už kalendorių \$

Spaudai paremti \$

Siunčiu skolą už 1973 m. \$

P.S. Kai kurie skaitytojai yra paprašyti apsimokėti prenumeratą už 1972-3 metus, bet nekreipia dėmesio. Nesulaukus mokesčio, Darbininkas bus nutrauktas pagal pašto reikalavimą. Darb. adm.

Dr. Leonardui Plechavičiui

mirus, jo seseriai Elenai Legeckienei, Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Valdybos narei, ir jos šeimai liūdesio valandoje gilią užuojautą reiškia

LMKF Valdyba

Mielam Žemaičiui ir Artimam Kaimynui

Dr. Leonardui Plechavičiui

staiga ir netikėtai mirus, jo žmonai, sūnui, dukrai, seseriai Legeckienei ir visai kitai giminei nuoširdžią užuojautą reiškia

Julius, Izabelė ir Giedrė Kumpikai

Dr. Leonardui Plechavičiui

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia žmonai Sofijai, dukrai Gražinai, sūnui Ignui, seserims Elenai Legeckienei ir Pranei Balandienei ir visus Plechavičių šeimos narius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė.

Bronius, Vanda ir Virginija Sutkai

A.A.

Marijonai Jaškevičienei

mirus, reiškia gilią užuojautą jos sūnui kun. prof. Vladui Jaškevičiui

Antanas, Marija, Algis ir Kleopatra Vasiai

A.A.

Juozui Liūtui

mirus, jo žmonai Aldonai reiškia gilią užuojautą.

Stamfordo Lietuvių Bendruomenė

15-kos dienų EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ iš Bostono ir New Yorko

vyksta:

gegužės-gegužės 15 rugpiūčio 7
birželio 5 rugsėjo 4
liepos 3 spalio 2

ir gruodžio 20

KAINA nuo \$751.-

Visos grupės lankysis Leningrade, Vilniuje, Rygoje, Helsinkyje; išskyrus birželio ir liepos grupes, kurios lankys Talliną, Vilnių, Helsinkį.

Vykstantiems iš Chicagos — 112.00
Detroito — 74.00
Clevelando — 78.00 daugiau

GRUPĖSE DALYVIŲ SKAIČIUS RIBOTAS — NESIVĖLUOKITE!

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalų kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE
393 West Broadway, P. O. Box 116
South Boston, Mass. 02127
Tel. (617) 268-8764

Savininkė: Aldona Adomonienė

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1883

460 West Broadway, South Boston Massachusetts
"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigalius. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai • Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5 1/4 %
- Special Notice a/c — 5 1/2 %
- 1 year Term Deposit — 5 %
- 2 year Term Deposit — 6 %

— All Accounts Compounded Daily —

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

Jaunimo mišios šį sekmadienį, kovo 31, bus ne didžiojoje Kultūros Židinio salėje, bet mažojoje. Mišios 11 val. Vaisėmis rūpinasi ateitininkai. Kviečiami visi dalyvauti.

Angelių Karalienės parapijos bažnyčioje Šv. Sakramento paraginimas (anksčiau vadinti 40 valandų atlaidai) bus šį sekmadienį, kovo 31 d. Švč. Sakramentas bus išstatytas tuoj po sumos, iškilmingi mišparai ir Tėv. V. Gidžiūno pamokslas — 4 v. popiet.

Dail. Albinas Elskus atidarys dail. Romo Viesulo grafikos kūrinių parodą, kuri rengiama šį savaitgalį, kovo 30 ir 31 Kultūros Židinyje. Parodos atidarymas šeštadienio vakarą 7 v. Po atidarymo kavutė. Parodą globoja N. Y. ateitininkai.

Andrius Janušas, dail. Česlovo Janušo brolis, buvęs Kražių ir Kelmės pradžios mokyklų vedėjas, mirė kovo 17 Lietuvoje. Paskutiniu laiku sunkiai sirgo skrandžio vėžiu, gyveno Šiauliuose, ėjo 59 metus. Paliko du sūnus ir dvi dukras.

Vyr. skaučių ir skautų vyčių suvažiavimas bus Dainavoje gegužės 25-27. Jį praveda Chicago skautai ir skautės. Suvažiavimo tikslas susipažinti su skautišku darbu dabartinio lietuviško gyvenimo sąlygose. Visus vyr. skautes ir skautus vyčius kviečia suvažiavime dalyvauti.

Vaižganto Kultūros Klubo popietė buvo numatyta Verbų sekmadienį, bet dėl vykstančio religinio koncerto Apreiškimo parapijos bažnyčioje jos nebus. Kita klubo popietė bus gegužės 19 mažojoje Kultūros Židinio salėje.

A. ir R. Markevičiai, Woodhaven, N. Y., a.a. dr. Leonardui Plechavičiui pagerbti, vietoj gėlių prie jo karsto, paaukojo 25 dol. Kultūros Židiniui. Nuoširdus aciū.

Elena Urbaitytė vietoj gėlių prie a.a. dr. Leonardo Plechavičiaus karsto velioniai prisiminti paaukojo 20 dol. Kultūros Židiniui. Nuoširdus aciū.

Mirus a.a. dr. Leonardui Plechavičiui, vietoje gėlių Kultūros Židiniui auکوjo: 15 dol. — Janina ir Vladas Staškai; 10 dol. — Janina ir Ture Hasselberg. Velionies artimiesiems reikiame nuoširdžią užuojautą, o aukotojam lietuvišką aciū.

A.A. Lucijai Goštautienėi, Wellesley, Mass., atminti Kultūros Židiniui auکوjo: 20 dol. Justina Ruiz-de-Conde; 10 dol. — Elena Gascon-Vera ir Gloria B. Goodman; 5 dol. — Gabriel H. Lovett ir Marina S. Samson. Prof. Stasiui Goštautui reikiame nuoširdžią užuojautą, o aukotojam lietuvišką aciū.

VERBŲ SEKMADIENĮ,

BALANDŽIO 7, 5 VAL. POPIET

ĮVYKSTA

RELIGINIS KONCERTAS

APREIŠKIMO PAR. BAŽNYČIOJE,
259 NORTH 5th ST., BROOKLYN, N.Y.

PROGRAMĄ ATLIKS

APREIŠKIMO PAR. CHORAS

vadovaujamas muziko ALGIRODO KAČANAUSKO

Koncerto solistai: IRENA STANKŪNAITĖ
ALBINAS PRIŽGINTAS

PARAPIJOS KUNIGAI IR CHORO VALDYBA
NUOŠIRDŽIAI KVIEČIA VISUS DALYVAUTI

PO KONCERTO KAVUTĖ

Redakcija827-1352
Administracija827-1351
Spaustuvė827-1350
Vienuolynas235-5962
K. Židinio salė827-9645

Dail. Romo Viesulo paroda bus didžiojoje Kultūros Židinio salėje. Dailininkas yra grafikas, bet paskutiniu metu yra sukūręs labai didelio formato savo kūrinius. Jiem išstatyti reikia daug erdvės. Paroda nesutelpa mažojoje salėje. Taip ji nukeliama į didžiąją salę. Paroda vyksta kovo 30, 31. Atidarymas šeštadienio vakarą 7 v. Atidarys dail. Albinas Elskus. Parodą globoja ateitininkai.

Albertas Ošlapas Sandaros kuopos vardu kalbėjo kun. P. Dagio 70 metų sukaktuviniame pokylyje. Praeitame Darbininko numeryje tarp kalbėjusių tame pokylyje jis buvo nepamintas.

Tautos Fondas šiais metais savo vaju pradės iškilmingu koncertu, kuris bus gegužės 11, šeštadienį, Kultūros Židinyje. Koncerto programą atliks vokalistai ir instrumentalistai. Tai bus pirmasis Tautos Fondo koncertas, skiriamas Vliko politinei veiklai paremti.

Pabaltijo Moterų Tarybos metinis suvažiavimas ir koncertas bus balandžio 28, sekmadienį, vengrų namuose, 213 East 82 Street, Manhattane. Kalbės Ivo Lederer, Fordo fundacijos direktorius. Koncertinę dalį atliks solistė Daiva Mongirdaitė.

Dail. Jono Rūtenio paroda vyko kovo 23-24 Kultūros Židinio mažojoje salėje. Buvo išstatyta 30 paveikslų. Parduota 10. Į atidarymą susirinko gana daug žmonių. Kalbėjo dail. C. Janušas. Padėkojo pats dail. J. Rūtenis. Parodą rengė birutietės. M. Klivečienė pravedė visą atidarymą.

MARGUČIŲ PARODA HALLMARK GALERIJOJE

Hallmark galerija, West 56 Street ir 5 Ave. Manhattane, rengia įvairių tautų margučių parodas.

Lietuvių savaitė toje galerijoje bus balandžio 1-6. Tą savaitę globoja Lietuvos vyčiai ir LMK Federacijos New Yorko klubas. Anne Klem, Malvina Klivečienė, Jadvyga Kregždienė, Elena Ruzgienė, Valerija Šileikienė ir Marija Žukauskienė demonstruos, kaip dažyti margučius. Demonstracijos bus nuo 12 iki 2 v. popiet. Gal kas turėtų margučių parduoti. Prašom susiršti su Marija Žukauskiene (212) 296-5907 arba su Helen Kulber (212) 238-3884.

Galerijoje lenkų savaitė vyksta balandžio 15-20, ukrainiečių balandžio 8-13. Bus išstatyta ir privati John Wilbert, iš Queens, margučių kolekcija.

Galeriją galima lankyti nuo 9 iki 7 v. popiet. Sekmadieniais uždaryta. Įėjimas nemokamas.

Gintra Ivaškieinė atėjo dėstyti Maironio lituanistinės mokyklos aukštesniąją klasę. Iš ten pasitraukė Marija Vasiliauskienė, kuri dėstė literatūrą ir kuri nori užbaigti studijas universitete. Jos vietoje G. Ivaškieinė dėstys lietuvių literatūrą. Kalbos dalykus toje klasėje dėsto J. Kregždienė.

Alfonas Samušis pradėjo vėl dirbti Maironio lituanistinėje mokykloje. Jis dėsto lietuvių kalbą 7 skyriuje, nes to skyriaus mokytojas Adolfas Šmitas pasitraukė, norėdamas užbaigti studijas universitete.

Maironio lituanistinėje mokykloje šiemet mokslo metai bus baigiami birželio viduryje. Vasario mėnesį dėl kuro stokos teks praleisti du darbo šeštadienius, tai ir privertė mokslo metus truputį prailginti.

Dr. Leonardas Plechavičius, miręs kovo 18, buvo palaidotas kovo 21 Yonkerso kapinėse.

Helen Kulber vadovauja "Public Relations" skyriui United Nations Association Brooklyno padalinyje.

Solistė Irena Stankūnaitė kovo 17 dainavo Zuzanos rolę op. Figaro vestuvės. Balandžio 6 dainuoja Bohemoje Muzetos rolę Paterson Lyric Opera Co. Balandžio 7 ji dalyvauja religinės muzikos koncerte Apreiškimo parapijos bažnyčioje.

STIPENDIJŲ KONCERTAS

UBA-BATUNas praneša, kad antrasis koncertas kun. Norberto Trepos stipendijų fondui įvyksta sekmadienį, kovo 31, 2:30 popiet, Rutgers Presbyterian Church salėje, 236 West 73rd Street (prie Broadway), New Yorko mieste. Koncerto programoje — plačiai pagarsėjęs Phoenix Woodwind Quintet ir solistė — sopranas Jūratė Vėblaitytė-Litchfield. Bus atliekami tik lietuvių, latvių ir estų kompozitorių kūrinių. Lietuviškajai daliai muziką paruošė ir pritaikė kompozitorius Darius Lapinskas.

Phoenix kvintetas, kurį sudaro — Margaret Schechter (fletas), William Shadel (klarnetas), Andrejs Jansons (obojus), Julie Feves (basūnas) ir Francisco Donaruma (prancūzų ragas), dėl savo ypatingo ir savotiško precizinio atlikimo yra plačiai pasauly pagarsėjęs pučiamųjų instrumentų vienetas. Pastaruoju laiku jis, Martha Beard Rockefeller fundacijos paramos dėka, gastroliavo Europoje. Jo koncertai buvo transliuojami per BBC radiją Londone ir per Radio Bern Šveicarijoje. Puikius atsiliepimus ir recenzijas talpino apie juos visi didieji laikraščiai, kaip New York Times, The Washington Post, Philadelphia Evening Bulletin, Stockholm Dagens Nyheter, Amsterdamo De Tijd ir t.t.

Į šį koncertą BATUNas pasiuntė pakvietimus visų valstybių diplomatom bei užsienio korespondentams prie Jungtinių Tautų. Tikimasi, kad lietuviai nepraleis šios retos progos, gausiai dalyvaus šiame koncerte ir tuo parems UBA-BATUNo organizuojamą vasaros stipendiją Jungtinėse Tautose pabaltiečių jaunimui.

Cypress Hills rajone inuomojamas 6 kambarių butas. Gera vieta, netoli AP ir Bohack didelės krautuvės. Ramioji vieta, pageidaujama senesnio amžiaus žmonės be mažų vaikų. Nuoma nebrangi. Adresas: 3432 Fulton St., Cypress Hills, Brooklyn, N. Y. Onar F. Skwar.

Bronxe prie Fordham Rd. išnuomojamas iš 4 ir pusės kambarių gražus butas 2-3 asmenim. Skambinti 298-5359.

Išnuomojamas butas 4 kambarių prie gero susisiekimo. Skambinti tel. 523-3641.

Išnuomojamas kambarys su virtuvele, maudykle, su baldais, atskiras įėjimas, Richmond Hill rajone. Tel. VI 7-3681.

ARTĖJANT

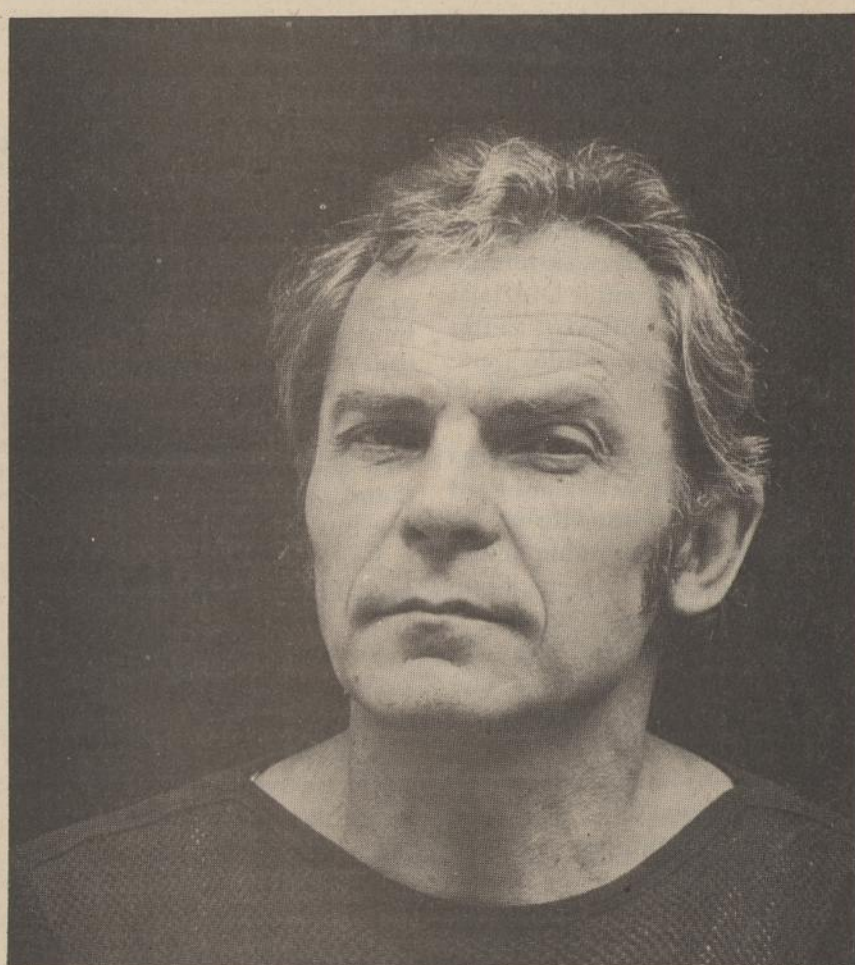
DAIL. H. VIESULO PARODAI

(atkelta iš 6 psl.)

Kita serija darbų, sukurta dailininkui būnant Romoje, tai "Raudos" — serija 14 ir pusės darbų. Jose tema atvaizduota juodu reljefu juodame fone. Jas eksponuojant, grojama specialiai vieno amerikiečio kompozitoriaus elektroniskai adaptuota lietuviška rauda "Motinėla mano". Gaila, kad šios parodos metu bus galima matyti tik kelios "Raudos", nes specialus eksponavimo būdas (ne ant sienų) reikalauja atskiros parodos.

Bet gana faktų ir kalbų. Geriausia pačiam nuvykti parodon ir vieną vakarą pabendrauti su dailininko sukurto meno pasauliu.

G.

Dailininkas Romas Viesulas, kurio darbų paroda vyksta kovo 31 Kultūros Židinyje.

Maironio lituanistinės mokyklos mokytojų posėdis bus balandžio 6, šeštadienį, tuoj po pamokų Kultūros Židinyje.

Batuno pastangomis išleistas informacinis lapelis — What is UBA BATUN Doing? — Vienoje lapelio pusėje įdėta vaizdai iš Jungtinių Tautų posėdžių, iš Batuno rengtų demonstracijų; antroje pusėje — Batunui vadovavę ir dabar vadovaujantys asmenys. Batuno adresas: United Baltic Appeal, Inc., 2789 Schurz Ave., Bronx, N. Y. 10468. Tel. (212) 828-2237.

Jūratė Vėblaitytė-Litchfield dainuoja Batūno rengiamame koncerte kovo 31 Rutgers Presbyterian bažnyčioje, 236 West 73 St., Manhattane.

UBA — BATUNo

Vasaros Stipendijai Jungtinėse Tautose

PAREMTI

Sekmadienį, kovo 31 dieną, 3 val. popiet
Rutgers Presbyterian Church auditorijoje
236 West 73rd Street, New Yorke

rengiamas koncertas, kurį išpildys garsūs
pučiamųjų instrumentų

PHOENIX WOODWIND QUINTETAS

ir

solistė — sopranas JŪRATĖ VĖBLAITYTĖ-LITCHFIELD

Programoje:

Lietuvių, Latvių ir Estų muzikos kūrinių.
Lietuviškąją dalį šiam koncertui pritaikė
komp. DARIUS LAPINSKAS

Bilietai gaunami prie įėjimo:

Suaugusiems — \$3.50
Studentams — \$2.00

UBA-BATUNo Vadovybė

LAISVĖS ŽIBURIO RADIJAS

KVIEČIA !

METINĮ PAVASARIO

KONCERTĄ — BALIŲ

ŠEŠTADIENĮ, BALANDŽIO 20 D., KULTŪROS ŽIDINYJE
341 HIGHLAND BLVD. BROOKLYN, N. Y.

PRADŽIA 7 VAL. PUNKTUALIAI

ĮĖJIMO AUKA 5 DOL.

PROGRAMOJE:

Mergaičių kvartetas "AUŠRA",
VAD. A. TAUTKEVIČIENĖS
iš Windsor, Kanados

Akt. HENRIKAS KAČINSKAS

Po programos šokiai iki 2 val. grojant europietiškam Amur orkestrui. Solo — Juozas Nakutavičius. Valgių ir gėrimų bufetai viršutinėje ir apatinėje salėse.

BILJETUS galima užsisakyti paštu prisiunčiant už kiekvieną bilietą po 5 dol. ir sau adresuotą su pašto ženklų voką: Lithuanian Radio Club 62-15 69 Place, Middle Village, N.Y. 11379.

Bilietų platintojai:

NEW YORKE

Woodhaven: M. Salinskienė 296-2244
Haven Realty (J. Andriusis) VI 7-4477
E. Kezėnė 296-0798

Richmond Hill: Alice's Florist 846-5454
B. Labutienė VI 7-5550
VI. Vasikauskas VI 7-1286

Brooklyn: Apreiškimo par. klebonija EV 7-2111
A. Diržys TA 7-8789
Kelionių agentūra "Vytytis" 769-3300

Jamaica: N. Baltrulionienė AX 7-0991
Kew Gardens: Z. Jurys 441-7831
Ozone Park: N. Kulikauskas 845-6722
Flushing: I. Alksnintienė TU 6-5695
Middle Village: R. Kezys 894-1288

NEW JERSEY

Paterson: A. Rugys 525-3344

Elizabeth: B. Macijauskienė 892-6415
Kearny: V. Mamaitis 351-9057
Newark: B. Macijauskienė 892-6415
Linden: V. Mamaitis 351-9057

Autobusai organizuojami iš New Jersey. Patersono apylinkėje kreiptis į A. Rugį; Elizabeth, Newarko apylinkėse kreiptis į V. Mamaitį.

KVIEČIAME VISUS GAUSIAI ATSLILANKYTI